

ЦЕНТЪР ФЛОРС ЕООД

8000 гр. Бургас, Индустриална база „Бургас Комерс“, хале 6,
e-mail: center.flores.eood@gmail.com; тел.: +359 888 580 220

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА том I

**ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ
на територията на ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК“**

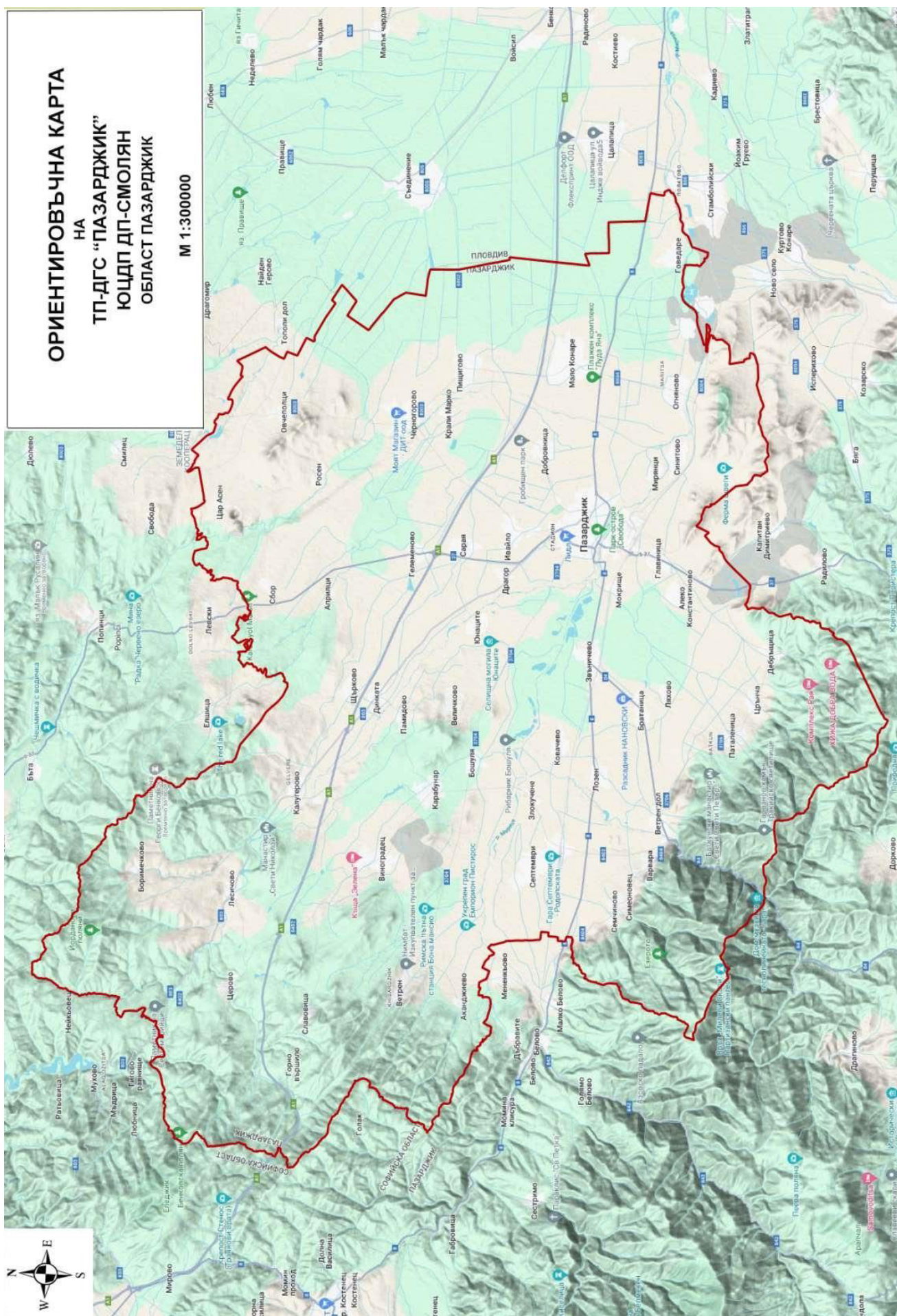
Област ПАЗАРДЖИК

ЮЦДП гр.СМОЛЯН

Бургас, 2024г.

M 1:300000

ОБ'ЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	1
ТОМ I	
ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРТОРИИ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК“	
Глава първа - Природни условия. Типове месторастения и икономически ефект	2
1. Име и местонахождение на ТП ДГС „Пазарджик“.....	2
2. Физико - географска характеристика.....	4
3. Геоложки строеж и петрографски състав.....	9
4. Климатични условия.....	11
5. Почви.....	17
6. Растителност.....	19
7. Типове месторастения.....	22
8. Очакваем технико - икономически ефект.....	28
Глава втора – Характеристика на инвентаризираните територии	40
1. Обща площ на инвентаризираната територия и разпределението ѝ по категории според основните им функции.....	40
1.1.Разпределение на общата площ по собственост и вид на териториите. Лесистост на района.....	40
1.2.Характеристика на инвентаризираните територии, подлежащи на залесяване и на недървопроизводителните площи.....	43
1.3. Настъпили промени в общата площ на стопанството от извършването на предишната инвентаризация и причини за това.....	44
1.4.Разпределение на общата и залесена площ и общия дървесен запас по категории гори според функциите им.....	47
1.5.Описание на установените лечебни и защитени растения на територия на ТП ДГС „Пазарджик“	61
1.6.Защитени зони /ЗЗ/ от Натура 2000 и Защитени територии /ЗТ/ попадащи на територията на ТП ДГС „Пазарджик“.....	83
2. Таксационна характеристика на насажденията.....	87
3. Стопански класове.....	106
4. Турнуси на сеч.....	113
5. Видове гори.....	117

УВОД

В настоящата обяснителна записка е направен подробен анализ на резултатите от извършената инвентаризацията през лятото на 2023г. на **всички гори независимо от собствеността им** на територията на ТП ДГС „Пазарджик“.

Инвентаризацията е извършена съгласно одобрено от ИАГ Задание за Инвентаризация на ГТ, изработването на Горскостопански план, Ловностопански план и План за дейностите по опазване от пожари и структурирана по Приложение №11 към чл.31, ал.1 от Наредба №18/07.10.2015г. за инвентаризация и планиране в ГТ.

В този том са разгледани природните условия и типовете месторастения на територията на стопанството.

Типовете горски месторастения са картирани въз основа указанията дадени в Инструкцията за установяване и картиране на типовете горски месторастения (биотопи) и определяне на бъдещия състав на дендроценозите от 2011 г.

За определяне на типовете природни местообитания и тяхната площ в обхвата на ТП ДГС „Пазарджик“ ” е ползвано Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България от 2005 г.

На базата на извършените проучвания в записката са обосновани физико - географските, климатичните, почвените и други условия, свързани с развитието на горската растителност, въз основа на които е извършено определянето на типовете горски месторастения. Направена е подробна характеристика на обособените типове месторастения. Определен е и икономическия ефект от оптималния бъдещ състав.

В обяснителната записка е направена характеристика на ИТ, както и на техните таксационни показатели, организацията на стопанските класове, възприетите турнуси на сеч и видове гори на територията на стопанството. В този ТОМ I е разгледано наличното биологичното разнообразие и лечебни растения на територията на стопанството.

ГЛАВА ПЪРВА

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ, ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА СТОПАНСТВОТО

ТП ДГС „Пазарджик“ носи името си от град Пазарджик, който е административен център, седалище на горското стопанство и на Регионалната Дирекция по горите.

Инвентаризирани територии **/ИТ/** в района на ТП ДГС „Пазарджик“ са разположени в части от Ихтиманска и Същинска Средна гора, северните склонове на Западни Родопи, както и в равнинните и хълмисти части на Горнотракийската низина.

Територии на стопанството предмет на инвентаризация попадат в границите на област Пазарджик, изцяло на територията на три общини - община гр.Пазарджик, община гр.Септември и община с. Лесичово.

На север ТП ДГС „Пазарджик“ граничи с ТП ДГС „Панагюрище“, на изток с ТП ДГС „Пловдив“ и на юг с ТП ДГС „Пещера“, ТП ДГС „Ракитово“ и ТП ДГС „Алабак“, на запад с ТП ДГС „Белово“, ТП ДГС „Костенец“ и ТП ДГС „Ихтиман“. Източната граница на стопанството съвпада с областната граница на област Пловдив, а северозападната граница съвпада с областната граница на област София.

Община Пазарджик се намира в Южна България и е една от съставните общини на област Пазарджик. Общината има 32 населени места. Към община гр. Пазарджик попадат кметствата на гр. Пазарджик и селата Алеко Константиново, Априлци, Братаница, Величково, Гелеменово, Главиница, Говедаре, Дебръщица, Добровница, Драгор, Звъничево, Ивайло, Крали Марко, Ляхово, Мало Конаре, Мирянци, Мокрище, Овчеполци, Огняново, Паталеница, Пищигово, Росен, Сарая, Сбор, Синитово, Тополи дол, Хаджиево, Цар Асен, Црънча, Черногорово и Юнаците. Град Пазарджик се намира в най - западната част на Горнотракийската низина, част от общото Пазарджишко - Пловдивско поле, при надморска височина 205 метра. Първоначално градът е разположен на левия бряг на Марица - координати: 42° с. ш. 24° и. д. и 42.2° с. ш. 24.333° и. д. След освобождението му от турско иго той започва да се разраства и по десния бряг на реката. Пазарджик е равнинен град. Пазарджишкото поле е заобиколено от Средна гора на север и от Родопите на юг.

Разстоянието от София до Пазарджик е 108 км по автомагистрала Тракия, а до Пловдив - 36 км. Важен е пътят до Панагюрище - 43 км, до Стрелча 40 км, за Пещера/Батак – 35 км, през пролома на Чепинската река за Велинград - Ракитово - 41 км.

Към **община Септември** са включени кметствата на градовете Септември и Ветрен, както и селата Бошуля, Варвара, Ветрен дол, Виноградец, Горно Вършило, Долно Вършило, Злокучене, Карабунар, Ковачево, Лозен, Семчиново, Симеоновец и Славовица. Община Септември е разположена на площ от 348.9 км² в западната част на Горнотракийската низина, между северните склонове на Родопите и предпланините на Средна гора. Благоприятно е транспортногеографското му положение, тъй като е разположена на кръстопът. Намира се на 21 км от областния център Пазарджик, на 50 км от втория по големина град в България - Пловдив и на 100 км от столицата на страната. Чрез живописното Чепинско дефиле гр. Септември се свързва с балнеоложкия курортен град Велинград. Град Септември е важна разпределителна жп гара. От гарата тръгва единствената функционираща теснолинейка в България. Влаковете по теснолинейката обслужват трасето Септември – Велинград – Банско – Добринище. Гарите с нормално и теснопътно междурелсие са долепени една до друга. Гарата с нормално междурелсие е разположена на линията Свиленград – Калотина и има важно значение за товарните превози.

Община Септември попада в преходноконтиненталната климатична област, която се отличава с мека зима, хладна пролет и горещо лято. Землището на града е богато на подпочвени води. В близост до него текат водите на реките Бистрица и Чепинска, , но с по - голямо значение е най - пълноводната българска река Марица. Изградени са и много канали за изкуствено напояване, като част от тях са неизползваеми. В село Варвара има находища на минерална вода.

Към **община с. Лесичово** са включени кметствата на селата: Боримечково, Динката, Калугерово, Лесичово, Памидово, Церово и Щърково.

Община Лесичово е разположена в Северозападната част на област Пазарджик. На север граничи с ТП ДГС „Панагюрище“, на юг - с община Септември, на изток-югоизток - с община Пазарджик, а на запад - с община Ихтиман. Общата площ, която заема община Лесичово, е 21.9 км². Административен център на общината е село Лесичово. Територията на община Лесичово обхваща на север и запад части от Ихтиманска и Същинска Средна гора, а на юг и югоизток - северните разклонения на Горнотракийската низина. Главната водна артерия, протичаща през територията на община Лесичово е река Тополница. На 15 км северозападно от село Лесичово е изграден едноименният язовир, а бента на реката при селото се използва като водосбор на водите от язовир „Белмекен“. Във всички етапи на развитие селското стопанство е заемало водещо място в общинската икономика, осигурявало е основната част от доходите на населението и най - голяма заетост на трудоспособното население.

През територията на стопанството преминава двойната железопътна линия гр. Пловдив - гр. Пазарджик - гр. София и теснолинейната железопътна линия гр. Септември - гр. Велинград - с. Добринище.

На територията на стопанството преминават следните пътища от Републиканската пътна мрежа:

- **АМ „Тракия“** - дължината на автомагистралата в област Пазарджик е 50.800 км (от км 55+627 до км 106+427).
- **Път I-8** - граница Сърбия - Калотина - Драгоман - ок.п. София - о.п. Ихтиман - Костенец - Белово - Пазарджик - Пловдив - Поповица - о.п. Хасково - Харманли - Любимец - Свиленград - Капитан Андреево - граница Турция.
- **Път II-37** /Ябланица - Ботевград/ Джурово - Етрополе - Пирдоп - Панагюрище - Пазарджик - Пещера - Батак - Доспат - Барутин.
- **Път II-84** /Белово - Пазарджик/ Звъничево - Ветрен дол - Велинград - Юндола - Якоруда - о.п. Разлог.
- **Път III-803** /о.п. Ихтиман - Костенец/ - Мухово - язовир „Тополница“ - Лесичово - Калугерово - Динката - /Панагюрище - Пазарджик/.
- **Път III-3703** Пазарджик - Добровница - /М. Конаре - Пищигово/.
- **Път III-3704** Пазарджик - Бошуля - Ветрен - АМ „Тракия“.
- **Път III-3706** /Пазарджик - Пещера/ - Дебръщица - Црънча - Паталеница - Ветрен дол.
- **Път III-6062** /Красново - Строево/ Любен - Правище - Съединение - Пищигово.
- **Път III-8003** /Пазарджик - Пловдив/ - Мало Конаре - Пищигово - Черногорово - Овчеполци - Блатница - Смилец - Дюлево - /Стрелча - Кръстевич/.
- **Път III-8004** /Пазарджик - Пловдив/ - Огняново - Исперихово.

От Републиканската пътна мрежа има множество разклонения от общински пътища /шосета/, които свързват населените места с общинските центрове.

Много малко от населените места се обслужват от автобусни линии – основно тези, които са около гр. Пазарджик.

Горските територии се обслужват от добре развитата пътна която се допълва от множество стабилизиран и земни горски автомобилни пътища.

Развитата пътна мрежа благоприятства за доброто стопанисване и охрана на горските територии.

Във всички населени места в района на стопанството има пощенски телефонни станции, както и покритие на трите GSM оператора, чрез които се осъществява връзка с гр. Пазарджик, където е и седалището на стопанство.

В горско - административно отношение ТП ДГС „Пазарджик“ се числи към Южно Централно Държавно Предприятие (ЮЦДП) гр. Смолян, като контрола се осъществява от РДГ гр.Пазарджик.

2. ФИЗИКО - ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Географско положение

ТП ДГС „Пазарджик“ се намира в три различни по своите физико - географски условия райони, а именно: Родопски, Средногорски и Горнотракийски. То заема част от северните склонове на ридовете Алабак и Каркария в Западните Родопи, част от южните склонове на вододелния хребет между реките Тополница и Луда Яна в Същинска Средна гора и част от източните склонове на Еледжишкия дял на Ихтиманска Средна гора. Формата на територията на горското стопанство е неправилна, удължена в посока северозапад - югоизток, като разстоянието е средно 54 км, при ширина в посока североизток - югозапад 39 км. Само малка част от горите са разположени върху равнини и слабо хълмисти терени по течението на реките Марица, Тополница, Луда Яна и Чепинска река в Горнотракийската низина.

Според горскорастителното райониране възприето в България, територията на ТП ДГС „Пазарджик“ попада изцяло в Тракийската горскорастителна област – подобласти Горна Тракия /ГТ/ и Западни Родопи /ЗР/.

2.2. Релеф

Релефът на стопанството има подчертано хълмисто - предпланински характер.

Релефът около град Пазарджик е изцяло равнинен. Недалеч се намира Бесепарският рид. Наблизо край града край село Мокрище има много могили от времето на траките, които са изкуствени образувания.

Релефът на стопанството в предпланинската и планинска част, общо взето се характеризира със силна разчлененост, създадена от дълбоко врязана хидрографска мрежа с голяма гъстота на реките и доловете. Това е подчертано особено силно за Родопския масив, за който са характерни резките превишения, много стръмните и стръмни склонове и ясно очертани дълги била, спускащи се в северна посока от централното било. По - важни от тези била са: вододелно било, започващо от мест. „Костина могила“, което служи за вододел между Калинов дол и дол Ежовица; билото, започващо от мест. „Костина могила“, което служи за вододел между дол Ежовица и Стара река; вододелното било между Ерменска река и Селска река; билото, започващо от главния хребет, което служи за вододел на р. Чепинска река (Ели дере) и дол Връщица; билото, започващо от вр. Лука през Варварски фенер, слизащо до селата Симеоновец и Семчиново; вододелното било между Селската река и Семчиновската река и други.

В горната си част тези била обикновено са заоблени и с малки наклони. С отдалечаването си от главното било те придобиват характерния си стръмен и много стръмен профил.

В Средногорския масив на стопанството по - важни била са: билото, започващо от мест. „Проданов гроб“ в югоизточна посока, служещо и за граница с ТП ДГС „Панагюрище“; билото, започващо от мест. „Самункьовец“ на изток е и граница с ТП ДГС „Белово“ и други. Характерно за билата в Средногорския район е това, че са по - къси и с по - малки наклони, поради което този район е по - лесно достъпен за горскостопанската дейност.

В Горнотракийската низина, теренът върху който са разположени горите е равнинен (покрай реките Марица, Тополница, Луда Яна и Чепинска река в долната си част) и на места хълмист – Бесепарски ридове, Овчи хълмове и др.

Типовете релеф със своите форми обуславят различни растежните условия за развитие и разпространение на горите. Решаващи за географското разпространение на отделните горскодървесни видове са: наклона, изложението и надморската височина, които са показани в таблици №№ 1, 2 и 3.

ТП ДГС „Пазарджик“ попада изцяло в долния равнинно - хълмист и хълмисто предпланински пояс на дъбовите гори (0 - 600 м н.в.) и по - конкретно в подпояса на равнинно - хълмистите дъбови гори (0 - 400 м н.в.)

Според особеностите на релефа, общата дървопроизводителна площ на ТП ДГС „Пазарджик“ се разпределя по надморска височина, наклон и изложение, както е показано в таблици №№ 1, 2 и 3.

Таблица №1
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по НАДМОРСКА ВИСОЧИНА –
общо за стопанството

надморска височина/м/	площ (ха)	%
151 - 200	503.8	1.9
201 - 250	189.7	0.7
251 - 300	1572.1	5.8
301 - 350	667.1	2.5
351 - 400	3801.0	14.0
401 - 450	1049.3	3.9
451 - 500	2279.2	8.4
501 - 550	1075.1	4.0
551 - 600	3239.9	12.0
601 - 650	1260.5	4.7
651 - 700	2894.8	10.7
701 - 750	970.1	3.6
751 - 800	1697.8	6.3
801 - 850	364.5	1.3
851 - 900	1197.1	4.4
901 - 950	88.9	0.3
951 - 1000	714.8	2.6
1001 - 1050	103.7	0.4
1051 - 1100	962.4	3.5
1101 - 1150	175.5	0.6
1151 - 1200	699.7	2.6
1201 - 1250	224.2	0.8
1251 - 1300	861.7	3.2
1301 - 1350	32.8	0.1
1351 - 1400	250.5	0.9
1401 - 1450	41.8	0.1
1451 - 1500	149.2	0.5
1501 - 1550	57.7	0.2
всичко	27124.9	100.0

Разликите в надморските височини в стопанството са твърде големи, в диапазона от 200 м до 1550 м. Най - високата точка на стопанството е в Родопския масив - връх Милеви скали - 1593 м н.в. на южната граница на стопанството, а най – ниската е при напускането на р. Марица на територията на стопанството в отдел 260 – 185 м н.в.

Преобладават площи с надморска височина от 301 до 600 м – 44.8 % от общата дървопроизводителната площ на стопанството, следват тези от 601 до 1000 м – 33.9 %, от 1001 до 1550 м – 12.9 % и накрая тези в равнинната част на стопанството от 151 – 300 м – 8.4 %.

Средната надморска височина за стопанството е 639 м.

Разпределението на дървопроизводителната площ общо за стопанството по наклони е показано в таблица №2.

Таблица №2

Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по НАКЛОН на терена в градуси-
общо за стопанството

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	1015.0	1511.5	9847.5	11587.5	3163.4	27124.9
проценти	3.7	5.6	36.3	42.7	11.7	100.0

По отношение на наклоните на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ преобладават стръмните терени – 42.7 % от общата дървопроизводителната площ на стопанството, следват наклонените - 36.3 %, много стръмните - 11.7 %, полегатите – 5.6 % и накрая равните – 3.7 %.

Разпределението на дървопроизводителната площ по изложение - общо за стопанството е показано в таблица №3.

Таблица №3

Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по ИЗЛОЖЕНИЕ на терена -
общо за стопанството

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
Площ - ха	4994.5	5295.0	3498.3	2948.3	2993.9	2143.4	2158.7	3092.8	27124.9
проценти	18.4	19.5	12.9	10.9	11.0	7.9	8.0	11.4	100.0
Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток				Припечни югоизток, югозапад, запад, юг				Всичко
площ - ха	16736.1				10388.8				27124.9
проценти	61.7				38.3				100.0

Разпределението по изложение на терена е разнообразно. На територията на стопанството в дървопроизводителните площи преобладават сенчестите изложения, които заемат 61.7 % от общата дървопроизводителната площ на стопанството, а припечните заемат останалите 38.3 %. От сенчестите изложения с най – голямо участие са североизточните 19.5 %, следвани от северните 18.4 % и т.н. От припечните изложения с най – голямо участие са южните – 11.4 % и т.н.

Посочените по - горе особености на релефа дават своето отражение върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвите и другите екологични фактори за формирането на различни типове месторастения.

Различията в надморската височина обуславят основните промени в климатично отношение и районирането на горскорастителните пояси и подпояси, които отразяват вертикалното разпределение на горската растителност. Изложението влияе върху формирането на различните типове месторастения, главно по отношение на почвената влажност. Микрорелефът, преминаването от една теренна форма в друга, водят до промени във водния и хранителен режим на почвите, а оттам до смяна на дървесния вид или неговата продуктивност.

Релефът е важен косвен фактор за разпределението на слънчевата радиация, за определянето на хидротермичния режим на почвата и обуславя формирането на различни типове месторастения.

2.3. Хидроложки условия

Източниците на почвена влага за растителните формации са главно падащите валежи. Неравномерното им разпределение през годината се отразява на дебита на водните течения в района. Подхранването на водните течения от подземните води има второстепенен характер за техния воден баланс.

Хидрографският режим в района на ТП ДГС „Пазарджик“ е резултат от непосредственото влияние на трите основни реки, които минават през територия му - р. Марица, р. Тополница, р. Луда Яна, Чепинска река и техните притоци. Тези реки са с широки легла, ниски брегове, характеризиращи се със силно променлив воден режим. Докато през пролетта те са пълноводни, през лятото дебитът им силно намалява. Върху по - голямата част от речните им легла е извършена корекция, в резултат на което водният им поток е регулиран. И

На два километра западно от град Пазарджик в Марица се влива река Тополница, която в турско време има ръкави и в самия град. Още тогава се оформя напоителният канал Паша - арк, който и днес минава през града. Недалеч от Пазарджик в Марица се вливат и реките Луда Яна и Чепинската река (Ели дере).

Река МАРИЦА е голяма река в Южна България – извираща от планината Рила в област София и преминаваща през области Пазарджик, Пловдив, Стара Загора и Хасково, Североизточна Гърция и Европейска Турция, вливаща се в североизточната част на Бяло (Егейско) море. Дължината на реката е 472 км, от които на българска територия 321.6 км. Марица е най - голямата река на Балканския полуостров. След Дунав река Марица е с най - големия в България водосборен басейн. Общата площ на водосборния басейн на реката е 53 000 км², от които в България са 34 166 км², което представлява 30.8 % от територията на страната. Средното течение на реката обхваща участъка през Горнотракийска низина от град Белово до напускането на реката на българската територия при село Капитан Андреево. След град Белово Марица навлиза в Горнотракийската низина. До град Пазарджик низината е широка до 10 - 15 км. Реката тече симетрично на профила, като след града тя се разширява с десетки километри. В участъка от Септември до Пазарджик реката прави многобройни силно извити меандри и няколко ръкава с малки дължини. Надлъжният наклон на коритото е под 1.0 ‰. Бреговете са ниски, полегати. Дъното е песъчливо. След Пазарджик Марица тече бавно и монотонно, по - близо до Родопите по южния край на низината в широко песъчливо корито, където прави множество острови и ръкави. На места широчината на коритото достига 300 м, а дълбочината му е над 1.5 м. Крайречните лъки се заблвят от многобройните ръкави на левите и десните притоци. Напречният профил на долината е трапецовиден с широко няколко десетки км дъно. След Дунав река Марица е най - пълноводната българска река. Средният годишен отток при станция Свиленград е 110 м³/с, като максималния отток е през месеците март и април, а минималния - август. Населените места опиращи в река Марица за територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са следните: Община Септември – с.Злокучене; Община Пазарджик – гр.Пазарджик и селата Мирянци, Синитово, Огняново, Хаджиево и Говедаре. Цялата Горнотракийска низина е набраздена от главни и второстепенни напоителни канали, водите за които се осигуряват от Марица и нейните притоци. Почти всички селища по течението ѝ са водоснабдени от крайречните плитки подпочвени води, а множество промишлени предприятия използват водите на реката за промишлени нужди. Основните и притоци на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са:

ДЕСНИ ПРИТОЦИ:

✓ **Чепинска река** (до 1942 г. Ели дере) е река в Южна България - област Пазарджик, общини Велинград, Ракитово и Септември, десен приток на река Марица. Дължината ѝ е 82.7 км, която ѝ отрежда 40-то място сред реките на България. Отводнява крайните северозападни части на Западните Родопи. При село Ветрен дол навлиза в Горнотракийската низина, като се разделя на ръкави. Влива се в река Марица на 221 м н.в., на 1.4 км северно от село Ковачево, Община Септември. Площта на водосборният

басейн на реката е 900 км², което представлява 1.7 % от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно - снежно подхранване, като максимумът е в периода април - май, а минимумът - септември. Среден годишен отток при жп спирка Марко Николов – 7.93 м³/с. По течението на реката са разположени 4 населени места, в т.ч. 1 град и 3 села, от които на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са следните: Община Септември – селата Ветрен дол и Варвара. В Чепинската котловина и Горнотракийската низина водите и се използват за напояване и промишлено водоснабдяване. По долината на реката на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ преминава следния път от Републиканската пътна мрежа: Участък от 12 км от второкласен път № 84 Звъничево - Велинград - Разлог в участъка от село Ветрен дол до жп гара Долене; и част от трасето на теснолинейната жп линия Септември - Добринище, в участъците от село Варвара до жп гара Долене. Река Чепинска (Ели дере) проломява Родопския масив в дълбок меандриращ пролом, като отделя ридовете Алабак и Каркария и на разстояние от 7.2 км пресича територията на горското стопанство. Речното и легло е по - тясно, а водния й режим - сравнително по - постоянен. Тя е най - големия десен приток на р. Марица в стопанството. Други по - важни реки и долове в тази част на ТП ДГС „Пазарджик“ са: р.Пишманка (Дебръщенска); р. Каркария (Црънчанска); Селската река и Семчиновска река.

ЛЕВИ ПРИТОЦИ:

✓ **Тополница** е река в Южна България - област София, общини Копревщица, Антон, Пирдоп, Златица, Чавдар и Ихтиман и област Пазарджик, общини Панагюрище, Лесичово и Пазарджик, ляв приток на река Марица. Дължината и е 154.8 км, която и отрежда 14-то място сред реките на България. Река Тополница е 4-та по дължина река след Тунджа, Арда и Одрин (Едирне) във водосборния басейн на Марица. При село Калугерово навлиза в Горнотракийската низина, като тук течението й е бавно и спокойно и коритото й е коригирано с водозащитни диги. Влива се отляво в река Марица на 205 м н.в., на 1 км западно от град Пазарджик. Площта на водосборният басейн на реката е 1789 км², което представлява 3,4% от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно - снежно подхранване, като максимумът е в периода март-юни, минимумът е август - октомври. Среден годишен отток: при устието на река Медет (Буковица) – 3.75 м³/с; при село Лесичово – 10.0 м³/с. По течението на реката са разположени 11 населени места, в т.ч. 1 град и 10 села от тях на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са следните: община Лесичово - Лесичово, Калугерово, Динката, Памидово; Община Пазарджик - Юнаците, Драгор. По долината на Тополница на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ преминава третокласен път от Републиканската пътна мрежа: Участък от 35.3 км от път № 803 Ихтиман - Лесичово - Пазарджик в участъка от село Мухово до Пазарджик. По - важни притоци на р. Тополница са: р. Яворица, Сухото дере, дол Сираковец, Геракчински дол и Живодерско дере в землището на село Церово. От ляво р. Тополница има за свои притоци: Драгиев дол, Елов дол, дол Капчовец в землището на село Лесичово, Соколов дол и Дълбоки дол в землището на село Калугерово. Всички изброени по - горе долове са дълбоко врязани и със стръмни брегове. През лятото не пресъхват, но водата им силно намалява и на места при чакълести и пясъчливи легла се губи.

✓ **Луда Яна** е река в Южна България, област Пазарджик, общини Панагюрище и Пазарджик, ляв приток на река Марица. Дължината и е 74 км, която и отрежда 43-то място сред реките на България. При село Росен навлиза в Горнотракийската низина и тече в широко пясъчливо корито. Влива се отляво в река Марица на 195 м н.в., северно от село Синитово. Площта на водосборния басейн на реката е 685 км², което представлява 1.3 % от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като максимума е в периода март-юни, а минимума - юли-октомври. Среден годишен отток при село Сбор – 3.60 м³/с. Въпреки, че коритото на реката в Горнотракийската низина навсякъде е коригирано с водозащитни диги неведнъж Луда Яна (както сочи и името и) е излизала от дигите и е наводнявала околните райони. Последното голямо наводнение е през 2005 г. По течението на реката са разположени 6 населени места, в т.ч. 1 град и 5 села от които на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са селата Росен, Черногорово, Крали Марко, Пищигово - община Пазарджик. По долината на Луда Яна от Панагюрище

до Голак преминава участък от 16.4 км от второкласен път № 37 от Републиканската пътна мрежа Ябланица - Пазарджик - Доспат.

- ✓ **Водосбора на Дерето** (Геренска река) е около село Карабунар при надморската височина 260 м.
- ✓ **Сидовски дол** (между гр. Ветрен и с. Аканджиево) и др.

Подпочвените води имат значение само за тополовите насаждения покрай река Марица. Те се намират на не повече от 2 - 4 метра под повърхността на почвата, което обуславя и добрия растеж на тополовите насаждения на тези месторастения.

Така развитата хидрографска мрежа със своите специфични особености, съчетани с другите елементи на релефа благоприятствуват за развитието на основните дървесни видове в района на горското стопанство - бук, зимен дъб, благун, които най - често формират предимно чисти и смесени насаждения. Хидроложките условия и водните режими конкретно се влияят от надморската височина. В районите с надморска височина 300 - 700 м водният режим е твърде неблагоприятен. Тук насажденията са със слаба продуктивност и некачествени дървостои. Естествените насаждения са предимно смесени издънкови (зимен дъб, благун, цер, келяв габър, воден габър, мъждрян и други). Климатичните условия, водният режим и формираните типове месторастения благоприятствуват за развитието на културите - предимно черборови с примес от бреза, акация, а в горните части на подпося и от бял бор.

3. ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ И ПЕТРОГРАФСКИ СЪСТАВ

Геоложкият строеж и петрографският състав на района е многообразен.

Горнотракийската низина е гребеновидно понижение, което през плиоцена е било дъно на езерен басейн. В резултат на продължителни нагъвателни движения допалеозойската и палеозойската блоково-мозаечна основа е потънала. Днес тя се намира на различна дълбочина. Върху тази основа се е формирала различна по мощност (300 - 500 м) седиментна покривка с горнокредна, миоценска и плиоценска възраст. Тя е представена от пясъци, пясъчни глини и глини. По - голяма е нейната мощност в западната част, където са се проявили значителни потъвания, съпроводени с акумулативна дейност. Над плиоценските седименти са отложени плейстоценските и холоценски алувиални наслаги на речната система на р. Марица. Днес заедно с ускореното издигане на подножието, низината продължава да потъва. Това се потвърждава от нейната просторна заравнена акумулативна повърхнина, липсата на надзаливни тераси и заблатяванията около реката. На изхода от оградните планини реките са натрупали големи наносни конуси, чиито периферни части са заблатени. За Горнотракийската низина е характерна и голямата ѝ сеизмичност, която се потвърждава не само от блоково - мозаечния фундамент и активността на разломните структури и привързаните към тях термоминерални извори, но и от ниската заблатена заливна тераса и проявата на земетръси. Горнотракийската низина се разделя на две части – Пловдивско - Пазарджишко и Старозагорско поле. Пловдивско - Пазарджишкото поле заема западната част на низината, има плосък релеф, паралелно простиране. Неговият наклон е от запад - северозапад към изток - югоизток и се отводнява от р.Марица и нейните притоци. Надморската му височина в западната част е около 300 м и постепенно намалява до 100 м.

Част от територията на стопанството попада в Западнородопската морфоструктурна област. Характерното тук е, че наред със старата кристалинна основа на масива, се разкриват и по - млади образувания, лежащи върху старите скали. В градежа на Западните Родопи преобладават старите плутонични скали - гранити, гнайси, мрамори и мраморизирани варовици, но има и обширна покривка от палеогенни наслаги.

Главното нагъване на родопската кристалинна основа е станало към края на палеозоя. При по - късното тектонско развитие на масива са се образували три големи антиклинали, които имат общо простиране на пластовете на кристалинната основа.

От изложеното дотук, показва голямото разнообразие на петрографския състав в района на горското стопанство. Представен е както от масивни скали - гранит и от метаморфни скали - гнайси, мраморизирани варовици и мрамори, така и от различни видове седименти - пясъчници и др.

От скалите, преобладаващо място заемат палеозойските кристалинни шисти, шисти и млади плутонити (гранити, сиенити и други). По - слабо са застъпени варовиците, палеогенните вулкани (риолити, андезити), глинести и кватернерни наслаги (речни наноси). Кристалинните шисти и гнайсите в района на Средна гора - Церовския горскостопански участък, се срещат в землищата на гр. Ветрен и селата Славовица, Церово, Лесичово, Боримечково и Калугерово. Гранитите се срещат предимно по склоновете на р.Тополница в землищата на селата Щърково, Сбор, Лесичово и част от Виноградец, Калугерово и Овчеполци. Гнайсите са по - силно изветрели от гранитите, с вертикални напуквания, които улесняват развитието на горската растителност и при сравнително по - плитка почва.

В района на Родопите кристалинните шисти заемат почти изцяло територията на двата горскостопански участъка „Семчиново“ и „Црънча“. В резултат на нагъване кристалинните шисти са полегати, силно напукани хоризонтално и вертикално, и дълбоко засегнати от процеса на изветрянето.

Варовиците се срещат в най - ниската част (в подножието на Родопите) около селата Семчиново и Симеоновец. На изток от р. Чепинска река варовиците преобладават в землищата на селата Ветрен дол, Паталеница, Црънча и Дебращица, образувайки една тясна ивица в най - ниската част на гората.

Разнообразието на основните скали в района на горското стопанство е оказало съществено влияние върху почвеното разнообразие, което от своя страна влияе конкретно върху формирането на различни типове месторастения. Разпределението на дървопроизводителната площ по вид на основната скала общо за стопанството е показано в таблица №4.

Таблица №4
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по ВИД на ОСНОВНАТА СКАЛА -
общо за стопанството

Основна скала	Дървопроизводителна площ	
	ха	%
гнайси	8383.2	30.9
кристалинни шисти	7254.9	26.7
гранит	5795.7	21.4
варовик	3130.4	11.6
риолит	1176.3	4.3
речен нанос	691.3	2.5
мрамор	480.3	1.8
андезит	212.8	0.8
Всичко	27124.9	100.0

Площта на стопанството е разположена основно върху гнайси 30.9 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството, следват кристалинни шисти, които заемат - 26.7 %, гранит – 21.4 % , варовик – 11.6 %, риолит – 4.3 % и и др. с незначително участие.

Разпространението на различните скални разновидности на територията на стопанството е показано в картата на геоложките формации. в М 1:85000. Тя е извлечение от Геоложката карта на България, допълнена от извършените теренни проучвания.

4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Климатичните условия са решаващ фактор за развитието на горскодървесната растителност и формирането на отделни типове месторастения.

Територията, върху която е разположена площта на ТП ДГС "Пазарджик", различията в надморските височини и формите на микрорелефа, определят и различията в климатичните фактори, оказващи съществено значение за развитието на горскодървесната растителност, продуктивността на гората и видовото разнообразие.

Площта на стопанството попада изцяло в Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област (физико-географско райониране на България - Климатични фактори, проф. Димитров).

За нуждите на ГСП, отразяващи влиянието на климатичните фактори върху дървесната растителност (формиране на дървостойките, продуктивност и т.н.) по - точни данни ни дава горскорастителното райониране на проф.Б.Захариев и колектив. Данните от това райониране са за по - продължителен период от време, чието влияние е от съществено значение за растителността.

В зависимост от съществуващите различия във физикогеографските условия, територията му е отнесена към следните четири климатични района:

- **Климатичен район на Източна Средна България,**
- **Задбалкански нископланински климатичен район**
- **Севернородопски нископланински климатичен район**
- **Планински климатичен район - Среднопланинска част**

Инвентаризираните територии (ИТ) на стопанство в северозападната му част (Средногорски район) попадат в Задбалкански нископланински климатичен район, а ИТ в югозападната му част (Родопски район) до към 1000 м н.в. - в Севернородопски нископланински климатичен район. Горите над 1000 м н.в. попадат в Планински климатичен район - Среднопланинска част. Само незначителна част от горите на стопанство, които са разположени в Горнотракийската низина попадат климатичния район на Източна Средна България.

4.1. Температурен режим

Данните за средните месечни и годишни температури на въздуха са посочени в таблица № 5. От таблицата се вижда, че Задбалканския нископланински район и Севернородопския нископланински район, в които попада около 70 % от територията на горското стопанство (целия Средногорски и Родопски масив до към 1000 м н.в.) в температурно отношение се различават незначително. Температурният режим в тази част на стопанство се характеризира със следните средни данни: средната годишна температура е между 7°C и 11.5°C. Средната температура за най - студения месец януари е между минус -2.5 и 0°C, а средната температура за най - топлия месец юли е между 17°C и 22.5 °C. Средната годишна амплитуда е между 19.5°C и 22. 5°C. Средната от годишните абсолютни минимални температури е минус -15°C и -17.5 °C, а средната от годишните абсолютни максимални температури е между 31°C и 36 °C.

От данните за температурата на въздуха се вижда, че зимата в стопанство е умерено студена, а пролетта прохладна, лятото не така горещо, а есента е сравнително по - топла от пролетта. Въпреки, че пролетта е доста прохладна, късни интензивни пролетни мразове не се образуват. Последните пролетни мразове са обикновено в началото на април. Ветровете в района са слаби, средната годишната скорост е около 1 м/с.

Неприятни климатични явления: през студеното полугодие това е т.нар. температурна инверсия, която се получава, когато студен арктически въздух нахлуе в страната и така в низините и котловините температурата може да падне до минус -30°C. През декември е характерна мъглата. Неприятно за летния сезон явление е лятната буря, със силен поривист вятър, градушка и гръмотевична буря. Друго неприятно климатично явление, което засяга Пазарджик през топлото полугодие, е сушата, съпътствана с горещ тропически въздух, който може да повиши температурата до 43 - 44°C. В преходните сезони опасни могат да бъдат ранната есенна и късната пролетна слана.

Продължителността на вегетационния период е голяма и благоприятствува за развитието на естествената дървесна растителност (зимен дъб, благун, цер), както и на създадените култури от черен бор с примеси на сребролистна липа, бреза и други.

Климатът в среднопланинската част на горското стопанство се намира под влияние на Планинския климатичен район, който е разположен над 1000 м н.в. Тук топлинните условия се определят преди всичко от надморската височина и конфигурацията на терена.

В най - ниските части на стопанството средната температура на най - студения месец януари е минус -1.5°C , а в най - високите части е минус -7°C .

Пролетта в този климатичен район настъпва със закъснение в сравнение с низините. Лятото е относително хладно. Средната месечна температура на въздуха през месец юли за ниските части е около 18°C , а за високите части е 11°C . Средната от годишните абсолютни максимални температури, съответно за ниската 32°C и високата част на района 23.5°C .

Вегетационният период започва по - късно в зависимост от надморската височина. Валежните условия са благоприятни за развитието на главните дървесни видове - бук, ела и бял бор, както и за внесените изкуствено зелена дуглазка, бял бор, лиственица и други.

Таблица № 5
Средни температурни данни за района на стопанството

Климатичен район	температура на въздуха				Ср. год. темпе- ратура	Средна от год. абс. температури		Средна дата на трайно задържане на температурата на въздуха над:			
	°C					минимална	максимална	5 °C		10 °C	
	I	IV	VII	X				пролет	есен	пролет	есен
1.Климатичен район на Източна Средна България Западна част – 150-350 м н.в.	0-0.5	11.5 - 12.5	22.5-24.0	12.5-13.5	11.5-12.5	-17.5 до-15.0	36.0-38.0	04-10.03	25-28.11	02-10.04	26.10-01.11
2. Задбалкански нископланински; Западна и централна част – 500 – 1000 м н. в	-2.5 -1.0	17.0 - 21.0	7.5-11.0	7.0-10.0	7.0-10.0	-16.0 до-15.0	31.0-35.0	15.03-01.04	03-26.11	15.04-05.05	05-23.10
3.Севернородопски нископл. климатичен район 300 – 1000 м н.в.	-1.5 - 0	7.0 - 11.0	17.5-22.5	9.0-12.5	8.0-11.5	-17.5 до-15.0	32.0-36.0	10.03-01.04	10-26.11	10.04-04.05	05-27.10
4.Планински климатичен район Среднопланинска част 1000 – 1600 м н. в	-7.0 15.0	1.5 - 7.5	11.0-18.0	3.5-9.5	2.0-8.0	-20.0 до 18.0	23.5-32.0	01.04-18.05	03-08.10	05.05-01.06	15.08-05.10

4.2. Валежен режим

Годишната сума на валежите се движи от 480 мм (за ниските части) до 960 мм (за високите части) - таблица № 6.

Сезонното разпределение на валежите в района на горското стопанство, общо взето има континентален характер с максимум през лятото и минимум през зимата.

Най - малко са валежите в Горнотракийската низина 480 - 500 мм. В ниските части на Родопите, които попадат в Севернородопския нископланински климатичен район, годишната сума на валежите е между 550 - 750 мм. В тези два района и в по - ниските части на Средногорието, при високите летни температури на въздуха, валежите са съвсем недостатъчни, особено през средата на втората половина на лятото, когато тук често настъпват опасни за горските култури засушавания.

По - голямо е количеството на валежите в по - високите части на Родопите. Летните температури са по - ниски. Това обуславя благоприятни растежни условия за горскодървесната растителност.

В заключение може да се каже, че различията в климата са един от определящите фактори за формиране на лесорастителните условия в района на горското стопанство.

Въз основа на така разгледаните климатични условия могат да се направят следните изводи за практиката:

В района на ТП ДГС „Пазарджик“ има благоприятни условия за растежа на естествено срещащите се дървесни видове - бял бор, черен бор, смърч, ела, бук, зимен дъб. С успех може да се използва и внасянето на зелена дуглазка, бреза, киселица, джанка, дива череша.

В ниските засушливи райони на горското стопанство залесяванията да се извършват след предварителна почвоподготовка с оглед влагонабиране. На стръмните терени, положени на ерозия, терасите да се правят с обратен наклон, което ще спомага за намаляване скоростта на водния отток. Да продължи изграждането на леки укрепителни съоръжения, целящи ограничаване процесите на ерозия. Залесяванията да се извършват в края на зимата и рано на пролет, когато влагата в почвата е най - голяма, а опасността от мразоизхвърляне - най - малка.

Благоприятните климатични условия, запасите от влага в почвата и др., дават пълна възможност за естествено възобновяване на насажденията в по - високите райони, на което най - много ще се разчита в бъдеще.

Отглеждането на културите да става през месеците май и юни, когато тревната растителност е най - буйна.

Пожароопасни са месеците март - октомври.

Таблица № 6

За разпределение на средните суми на валежите за района на стопанството

Климатичен район	Сума на валежите мм				Средно годишно	Месеци с макс. валежни суми	Месеци с мин. валежни суми
	зима	пролет	лято	есен			
1.Климатичен район на Източна Средна България, Западна част – 150-350 м н.в.	100 - 130	120 - 155	110 - 190	115 - 135	480 - 500	юни	август, септември
2. Задбалкански нископланински; Западна и централна част – 500 – 1000 м н. в	135 - 170	180 - 240	210 - 270	150 - 220	700 - 900	юни	февруари, март
3.Севернородопски нископланински климатичен район 300 – 1000 м н.в.	110 - 140	140 - 225	160 - 210	125 - 150	550 - 750	юни - май	септември
4.Планински климатичен район Среднопланинска част 1000 – 1600 м н. в	150 - 210	190 - 270	190 - 270	160 - 240	700 - 960	юни - май	август, септември

Изменението на климата в последните години е потенциален фактор за значителни промени на условията в горите, както за района на стопанството така и за страната като цяло.

Прогнозите за повишаване на температурата, по - топли зими и повече летни засушавания, както и по - голям брой и мащаб на екстремни климатични явления, като горещини и студове, силни бури, мокър сняг и натрупване на лед, ще се отразят неблагоприятно на здравето на горите и растежа на дърветата, ще увеличат нападенията от насекоми и гъби, включително инвазивни видове, и ще причинят сериозни загуби поради пожари и щети от бури. Вече има данни за въздействието на тези климатични явления върху горския сектор в България. В бъдеще те биха могли да доведат до много големи икономически загуби, влошаване на способността на горите да поглъщат въглерод и да повлияят на качеството на живот в България поради ограничаване на предоставянето на ценни екосистемни услуги.

Въпреки че взаимодействията и комбиниранията ефекти са сложни, основните уязвимости включват следното:

- Специфични за даден вид физиологични реакции към промени в температурите и режима на валежите и неспособност да се реагира на променящите се климатични условия
- Несигурност при взаимодействието между видовете
- Големи площи с иглолистни насаждения на твърде ниска надморска височина и свързания с това потенциал за намаляване на растежа и различни здравословни проблеми
- Повишена вероятност от големи пожари и други смущения, като например ветроломи, щети от мокър сняг и лед, нападения от насекоми
- Подобряване на условията за инвазивните видове с голям потенциал да нанесат значителни щети върху горите
- Голямо разпространение на дървата за огрев като дървесен продукт, който има малък икономически принос за икономическата устойчивост на сектора и способността му да самофинансира действия за устойчивост и да поглъща въглерод

Очаква се прогнозите за постепенни климатични промени и екстремни климатични явления да окажат различно въздействие на всички нива на биоразнообразието и екосистемните услуги (БР&ЕУ): генетично, видово и екосистемно. От друга страна прогнозираното годишно повишаване на средните температури може да подпомогне адаптацията чрез удължаване на периодите на вегетация и да позволи миграция на видове в естествени екосистеми или контролирано въвеждане на видове за целите на селското стопанство, зелената инфраструктура или други цели на адаптацията. Въпреки това оценката на уязвимостта и адаптивния капацитет на услугите, свързани с

биологичното разнообразие и околната среда, към изменението на климата е много сложна и включва големи нива на несигурност в рамките на научната информация, разбирането на системата и експертните познания. Освен това въздействието на изменението на климата върху характеристиките на целостта на екосистемите не е достатъчно проучено поради липсата на динамични редове от данни с подходящо качество и сложността на взаимодействията в системата.

Основните видове уязвимост към изменението на климата на различните равнища на биоразнообразието и екосистемните услуги (БР и ЕУ) в България са обобщени, както следва:

- Загуба на генетично разнообразие
- Нарушаване на жизнения цикъл на видовете и фенологичните фази λ Влошаване на състоянието на местообитанията
- Въздействие върху предоставянето на екосистемни услуги

5. ПОЧВИ

Установените почвени различия в района на ТП ДГС „Пазарджик“ се обуславят от разнообразието в различните показатели на релефа и релефните форми, растителността и от характера на почвообразуващите основни скали. Територията на стопанството се отличава с неголямо почвено разнообразие.

Почвите разпространени в стопанството са представени от **четири типа**:

- **Алувиални**
- **Канелени горски**
- **Кафяви горски**
- **Рендзини**

За уточняване на почвените разновидности, по - пълната характеристика на лесорастителните свойства на почвите и с оглед по - правилното и целенасочено проектиране на залесителните мероприятия са заложили съответния брой почвени профила - ПП № 1 - 36 заложили през различни периоди от време. Резултатите от лабораторната обработка на почвените проби са дадени в Приложението - Ведомост на почвените разрези. Наименованието на почвите при сегашното инвентаризация е по класификацията на ФАО от 1990г. и Почвения атлас от 1998г.

Пространственото разпределение на различните почвени типове и подтипове е показано на почвена карта в М 1:85000.

Площното и процентно разпределение на генетичните почвени типове и видове общо за стопанството е дадено в таблица № 7.

Таблица № 7
Разпределение на дървопроизводителната площ /ха/ по почвени типове/видове и дълбочина на почвата – **общо за стопанството**

Почвени типове/видове	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%
	хектари					
1.Алувиална	-	-	362.0	11.1	373.1	1.4
алувиална ненаситена	-	-	362.0	11.1	373.1	1.4
2.Канелена горска	1466.3	15231.3	580.6	6.8	17285.0	63.7
канел. горска обикновена	1466.3	15231.3	580.6	6.8	17285.0	63.7
3.Кафява горска	12.9	3729.0	4779.4	-	8521.3	31.4
кафява горска ненаситена	-	-	4777.6	-	4777.6	17.6
кафява горска наситена	12.9	3729.0	1.8	-	3743.7	13.8
4.Рендзини	70.8	874.7	-	-	945.5	3.5
рендзина обикновена	70.8	874.7	-	-	945.5	3.5
ВСИЧКО	1550.0	19835.0	5722.0	17.9	27124.9	100.0
%	5.7	73.1	21.1	0.1	100.0	

В стопанството са разпространени следните типове и видове почви:

Алувиалните почви са почвите с най – малката площ в стопанството с обща площ от 373.1 ха или 1.4 % от общата дървопроизводителна площ, представена от един вид:

- **Алувиални ненаситени** - те са среднобогати с дълбочина на подпочвените води 2 - 3 метра и са разположени изцяло по течението на река Марица.

Съдържанието на хумус и общ азот в хоризонт А е съответно 1.56 % и 0.045 % (ПП №8). Имат разнообразен механичен състав, но най - често профила им е съставен от няколко пласта алувиални наноси. Близките подпочвени води (2 - 3м) богатството на почвата благоприятствуват формирането на типично тополово месторастение - С2 (53), върху което растат сравнително високопродуктивни клонове тополови култури, както и различни крайречни съобщества с участие на бяла върба, черна елша и различни тополи.

Канелените горски почви са най - разпространения почвен тип в стопанството и заемат 17285.0 ха или 63.7 % от общата дървопроизводителна площ и са представени от един вид:

- **Канелена горска обикновена** - среща се на терени с надморска височина до около 800 метра, на различни изложения. От ведомостта за почвените разрези е видно, че по отношение на почвеното плодородие, което обуславя различните типове месторастения, условно можем да ги разделим на три вида:

Среднобогати до богати и богати месторастения, които в повърхностния почвен слой са добре запасени с хумусни вещества (съдържанието на хумус е 5.02 – 5.17%) и средно запасени с азотни вещества. По механичен състав са леко пясъчливо-глинести със слабо кисела почвена реакция (ПП №№ 12,14). Този тип почви обуславят среднобогатото до богато месторастение СД_{2,3}(55) и богатото Д₂(62), върху които са формирани различни крайречни формации от бяла върба, тополи и черна елша, издънкови букови и зимендъбови насаждения с минимално участие на келяв габър и други с различна продуктивност.

Среднобогати месторастения, които се отличават със сравнително малката мощност на хумусно - акумулативния хоризонт и по - слаба запасеност с хранителни вещества - съдържанието на хумус варира от 0.84 до 2.15 % в хоризонт А, а общият азот от 0.034 % до 0.310 %. Почвената им реакция е кисела. Механичният им състав е глинесто-пясъчлив, слабо диференциран по хоризонта (ПП №№ 7, 16, 17 Върху тези почви са формирани предимно чисти и смесени с и без преобладание на зимен дъб и благуни издънкови насаждения със средна продуктивност, както и насаждения от келяв габър и акация. Създадени са и култури от различни дървоове и акация, а от иглолистните от черен и бял бор. Този тип почви обуславят среднобогати месторастения - С_{2,1} (56), С₁ (59) и С_{2,1} (63).

Бедни месторастения, които се характеризират със своето бедно съдържание на хумус и азот (ПП №№ 5, 6, 15, 18). На места почвения профил не е пълен (липсва А - хоризонт). В някои случаи има наличие на наченки на ерозионните процеси. Почвите имат глинесто-пясъчлив характер. Върху тези почви са формирани предимно бедни месторастения от типа В₁ (57) и В₁ (64). Формираните дървостои са предимно келявгабъррови и от космат дъб с ниска продуктивност (IV - V бонитет). Създадени са култури от черен и бял бор предимно с противоерозионен и защитен ефект.

Кафяви горски почви са втория по разпространение почвен тип в стопанството и заемат 8521.3 ха или 31.4 % от общата дървопроизводителна площ и са представени от два вида:

- **Кафяви горски ненаситена** - заемат 4777.6 ха или 17.6 % от общата дървопроизводителна площ на ТП ДГС „Пазарджик“. Върху тях са формирани среднобогатото до богато СД_{2,3} (70) и богатото Д₂ (73) месторастения, заемани от едни от най – продуктивните букови и зимендъбови насаждения в стопанството.

- **Кафяви горски наситена** - заемат 3743.7 ха или 13.8 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството. Върху тези почви са формирани среднобогатите месторастения от типа С₂(71), С₂(75) и С_{2,3}(76), заемани от високопродуктивните букови и зимендъбови насаждения. На ограничени площи се срещат

насаждения и култури от бял бор, черен бор и ела. На този тип почви се формира и бедното месторастение В_{1,2}(72) заемано изцяло от келявгабърви насаждения.

Кафявите горски почви се характеризират като по - богати от канелените горски почви. Съдържанието на хумус за А хоризонт е 1.46 % за наситените и 6.53 % за ненаситените почви. Почвите се характеризират с пълен почвен профил и ясно очертани хоризонти. Високото съдържание на хумус в А хоризонт влияе върху неговото оцветяване, което е тъмно и ясно се отличава от В хоризонт. Съдържанието на хумус и азот силно намалява в дълбочината на профила. Механичният състав на почвата е глинесто - пясъчлив. Реакцията на почвите е кисела към неутрална.

Рендзините са третия по разпространение почвен тип в стопанството и заемат – 945.5 ха или 3.5 % от общата му дървопроизводителна площ и са представени от един вид:

- **Рендзина обикновена** - имат ограничено разпространение, което е в тясна зависимост от разпространението на варовиците и се срещат в ниските части на Родопите. Тези почви са сравнително бедни, слабо запасени с хумус и азотни вещества (хумуса е 0.69%, а общия азот – 0.42% за хоризонт А) - ПП №№ 3 и 4. Върху тези почви са формирани предимно насаждения от келяв габър, чисти и смесени издънкови дъбови насаждения съставени от зимен дъб, блаун, космат дъб и съвсем ограничено воден габър и други. Създадени са и култури от бял и черен бор с участие на различни издънкови дъбове и келяв габър. Този тип почви обуславят много бедни до бедни и среднобогати месторастения от типа на АВ₁ (122) и С₂ (121).

За охарактеризирането на почвеното богатство по подтипове почви са използвани данните за процентното съдържание на хумус (по Тюрин), азотен и фосфорен окис и механичен състав, определен по пипетния метод от лабораторните анализи на почвените разрези (таблица № 8).

Таблица № 8

Съдържание на хумус, общ азот и механичен състав почвите в района на стопанството

№	Почвен тип и вид	Хумус %		Общ азот %		Физ.глина< 0.01мм	
		ХОРИЗОНТИ					
		А	В	А	В	А	В
1	Алувиална наситена	1.56	0.045	0.045	0.050	12.0	6.0
2	Кафява горска наситена	1.46	0.93	0.88	0.075	4.50	4.50
3	Кафява горска ненаситена	6.53	2.14	0.314	0.106	10.16	9.27
4	Канелена обикновена	2.13	1.10	0.145	0.062	11.75	16.54
5	Рендзина обикновена	0.69	0.40	0.42	0.018	42.20	34.46

5.1. Ерозия

По време на теренните проучвания върху територията на стопанството, **не е констатирано наличие на ерозионни процеси**. За това е спомогнало извършените залесявания през различните периоди от време, както и намалената паша в горите, вследствие икономическата криза в страната и намаляване на селското население в района на стопанството.

6.РАСТИТЕЛНОСТ

Според схемата на горскорастителното райониране, площта на ТП ДГС „Пазарджик“ попада в **една горскорастителна област Тракийската горскорастителна област (Т), с две подобласт - Горна Тракия (ГТ) и Западни Родопи (ЗР).**

Във вертикално направление площта попада в следните подпояси:

Т-I.Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Т-I-1. Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

Т-I-2. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Т-I-3. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Т-II.Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

Т-II-1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

Т-II-2. Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

Посочените надморски височини не са строго фиксирани и поради това границите между подпоясите варират до +/- 100 м.

Другите фактори, имащи значение за формиране на растежните условия като релеф, наклон, изложение, почвен тип, подтип и други, са определящи в рамките на подпоясите и фактически оформят различните типове месторастения и съответно - различни по състав и продуктивност насаждения.

Характеристика и разпространение на горскодървесната растителност

Долния равнинно - хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори естествените насаждения са формирани главно от различни видове издънкови дъбове - зимен дъб, благуна, космат дъб, както и келяв габър, акация, бук и др. Покрай реките се срещат и различни крайречни формации с участието на бяла върба, черна елша и различни тополи.

Създадените култури от широколистни дървесни видове са предимно от различни тополи, мъждрян, сребролистна липа, зимен дъб, червен дъб и акация, а от иглолистните черен бор, бял бор и малко участие на атласки кедър. В повечето култури има наличие на издънки с различно участие.

В долната част на средния планински пояс от 700 до 1000 м н.в. преобладават почти изцяло от издънкови дъбови и букови чисти и смесени насаждения, с участие на благуна, трепетлика, габър, явор и др. Срещат се и семенни букови насаждения. Създадените култури са почти изцяло от бял и черен бор – чисти и смесени, с участието на различни издънкови дъбове и келяв габър.

На височина над 1000 м н.в. естествената дървесна растителност е представена от предимно от чисти и смесени семенни и издънкови букови и зимендъбови насаждения, както и естествени насаждения от бял бор и ела. Създадените култури са почти изцяло от бял бор, срещат се по – ограничено такива от смърч, ела, зелена дуглазка и лиственица.

Територията на горското стопанство обхваща голям диапазон от надморски височини (от 185 до 1550 м н.в.) и тук намират условия за развитие голям брой горскодървесни, храстови и тревни видове, по - важни от които са:

Иглолистни		Латинско наименование
1.	Бял бор	<i>Pinus silvestris</i> L.
2.	Черен бор	<i>Pinus nigra</i> Host.
3.	Смърч	<i>Picea excelsa</i> Bink.
4.	Ела	<i>Abies alba</i>
Интродуцирани иглолистни		
1.	Зелена дуглазка	<i>Pseudotsuga douglasii</i>
2.	Лиственица	<i>Larix europea</i>
3.	Атласки кедър	<i>Cedrus atlantica</i>
Широколистни		
1.	Бук	<i>Fagus silvatica</i> L.
2.	Благун	<i>Quercus frainetto</i> Kit.
3.	Габър	<i>Carpinus betulus</i> L.
4.	Зимен дъб	<i>Quercus petraea</i> Salisb.
5.	Клен	<i>Acer campestre</i> L.
6.	Джанка	<i>Prunus divaricata</i> Ledev.
7.	Мъждрян	<i>Fraxinus ornus</i> L.
8.	Бреза	<i>Betula alba</i> L.
9.	Трепетлика	<i>Populus tremula</i>
10.	Черна елша	<i>Alnus glutinosa</i> Garth.
11.	Акация	<i>Robinia pseudoacacia</i>
12.	Воден габър	<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop.
13.	Келяв габър	<i>Carpinus orientalis</i> Lam.
14.	Орех	<i>Yuglans regia</i>
15.	Бяла върба	<i>Salix alba</i>
16.	Череша	<i>Cerasus avium</i>
17.	Кестен	<i>Castanea sativa</i>
18.	Планински ясен	<i>Fraxinus excelsior</i>
19.	Киселица	<i>Malus silvestris</i>
Интрадуцирани широколистни		
1.	Сребролистна липа	<i>Tilia argentea</i> Dest.
2.	Червен дъб	<i>Quercus borealis</i> var. <i>maxima</i>
Храсти		
1.	Леска	<i>Corylus avellana</i> L.
2.	Глог	<i>Crataegus monogyna</i> Yacq.
3.	Дрян	<i>Cornus mas</i> L.
4.	Ива	<i>Salix carpea</i> L.
5.	Трънка	<i>Prunus spinosa</i> L.
6.	Чашкодрян	<i>Evonimus europaea</i> L.
7.	Бръшлян	<i>Hedera helix</i> L.
8.	Птиче грозде	<i>Ligustrum vulgare</i> L.
9.	Черен бъз	<i>Sambucus nigra</i> L.
10.	Шипка	<i>Rosa canina</i> L.
11.	Смрадлика	<i>Rhus cotinus</i> L.
12.	Хвойна	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.
13.	Смрика	<i>Juniperus communis</i> L.
14.	Черна боровинка	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.
15.	Мечо грозде	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> L.
16.	Малина	<i>Rubus idaeus</i> L.
17.	Къпина	<i>Rubus caesius</i> L.
Тревни		
1.	Алпийска крехка папрат	<i>Cystopteris regia</i> L. Presl.
2.	Планинска власатка	<i>Festuca montana</i> M.B.
3.	Острица	<i>Carex silvatica</i> Huds.
4.	Еньовче	<i>Galium silvaticum</i> L.
5.	Заешки киселец	<i>Oxalis acetosella</i> L.
6.	Здравец	<i>Geranium silvaticum</i> L.
7.	Иглика	<i>Primula officinalis</i> L. Hill.
8.	Камбанка	<i>Campanula rapunculoides</i> L.
9.	Жълт кантарион	<i>Hypericum perforatum</i> L.
10.	Копитник	<i>Asarum europeum</i> L.
11.	Коприва	<i>Urtica bioica</i> L.
12.	Лудо биле	<i>Atropa belladonna</i> L.
13.	Лютиче	<i>Ranunculus ficaria</i> L.
14.	Женска папрат	<i>Athyrium filix-femina</i> Roth.
15.	Мащерка	<i>Thymus glabrezens</i> Willd.
16.	Млечка горска	<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.

17.	Метлица	<i>Poa bulbosa</i> var. <i>Vivipara</i> <i>koeler</i> L.
18.	Мъжка папрат	<i>Nephroideium filix -max</i> Rih.
19.	Незабравка	<i>Myosotis silvatica</i> Hofm.
20.	Овсига	<i>Bromus ramosus</i> Huds.
21.	Равнец бял	<i>Achillea millefolium</i>
22.	Риган	<i>Origanum vulgare</i> L.
23.	Теменуга горска	<i>Viola silvestris</i> Lam.
24.	Ягода горска	<i>Fragaria vesca</i> L.

За горскостопански участък “Церово”, попадащ на територията на подобласт Горна Тракия най - многобройни са представителите на семействата: Сложноцветни (Asteraceae), Житни (Poaceae), Кремови (Liliaceae), Устноцветни (Lamiaceae), Бобови (Fabaceae), Салепови (Orchidaceae). Районът е богат на редки и застрашени от изчезване растителни видове, голямата част от които са български или балкански ендемити. Установени са над 110 вида с национален и международен статус на защита: урумово лале (*Tulipa urumofii*), нежен лопен (*Verbascum humile*), давидов мразовец (*Colchicum davidovii*), персийски крайспорник (*Cheilantes persica*), горска съсънка (*Anemone sylvestris*), одрински лопен (*Verbascum adrianopolitanu*), арабска етионема (*Aethionema arabicum*), балканска козя брада (*Tragopogon balcanicus*), тракийско омразниче (*Onosma thracica*), *Dactylorhiza kalopissii* и др.

В крайречни части, с надморска височина до 700 м са създадени култури от различни тополи. В низините извън поречията на реките с надморска височина до 500 м има издънкови чисти и смесени насаждения от благун (*Quercus frainetto*), цер (*Quercus cerris*), зимен дъб (*Quercus petrara*) и др. Създадени са култури от черен бор (*Pinus nigra*), бял бор (*Pinus sylvestris*), акация (*Robinia pseudoacacia*) и др. В пояса на хълмисто - предпланинските смесени широколистни гори (500 - 700 м н.в.), естествените насаждения са от зимен дъб, благун, бук (*Fagus sylvatica maesiacus*), келяв габър и цер (*Q. cerris*), а изкуствените - от бял (*Pinus sylvestris*) и черен бор (*Pinus nigra*), в състава на които участват сребролистна липа (*Tilia argentea*), лиственица (*Larix europaea*) и др. По южните склонове често срещани са косматият дъб (*Quercus pubescens*) и келявият габър (*Carpinus orientalis*). От храстите в района са застъпени шипка (*Rosa canina*), дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus* sp.), леска (*Corylus avellana*) и др.

В районите с надморска височина от 700 до 1100 м естествено са разпространени основно зимен дъб, бук и култури - бял и черен бор.

Територията на два от горскостопанските участъци - ГСУ “Семчиново” и ГСУ “Црънча” са в подобласт Западни Родопи. Обликът на Западнородопска подобласт се определя предимно от хигромезофитни до ксеромезофитни и иглолистни гори (бял и черен бор и по - рядко ела). Широколистните фитоценози са оформирани от основно от бук и зимен дъб, келяв габър, благун и др. Заравнените била са покрити с обширни тревни екосистеми. В Западнородопската подобласт са разпространени редица ендемични видове и подвидове (родопски клин, родопска теменуга, родопско великденче и др.), терциерни реликти и средиземноморски видове, като силивряк, храстовиден очиболец, воден габър, черен бор и др.

В Родопите се срещат над 2000 видове растения, от тях 90 са балкански ендемити. В иглолистния горски пояс (развит само в Западните Родопи) при 1300 -1600 м н.в. широко разпространени са иглолистните гори (смърч, бял и черен бор, ела) и по - малко буковите гори. Вторично са разпространени храсталаци от сибирска хвойна, тревни формации (обикновена полевица, картъл, власатка и др.). Във вътрешността на Западните Родопи са запазени интересни реликтни растения.

Родопите са богати на ендемични видове растения – 117 броя в Западните и 37 броя в Източните. Някои са по - широко разпространени, други са с ограничени ареали и имат находища на отделни места.

Балкански ендемити, разпространени в Родопите: балканска петлюга (*Pinguicula balcanica*), бяла мура (*Pinus peuce*), планински явор (*Acer heldreichii*), жълт равнец (*Achillea clypeolata*), златиста кандилка (*Aquilegia aurea*), петковия (*Petkovia orphanidea*), пирински чай (*Sideritis scardica*), родопска горска майка (*Lathraea rhodopea*), родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), силивряк (*Haberlea rhodopensis*), цар-борисова ела (*Abies borisi-regis*) и др.

Български ендемити, разпространени в Родопите: родопско крайснежно звънче (*Soldanella rhodopaea*), родопско лале (*Tulipa rhodorea*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*) каменоломка (*Saxifraga aizoides*); лаврово бясно дърво (*Daphne laureola*), македонска каменоломка (*Saxifraga ferdinandii-coburgi*), силивряк родопски (*Haberlea*

ЗАБ.: Подробно биологичното разнообразие и лечебни растения на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са разгледани в Глава втора т.1.5 на настоящата записка.

7.ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

За определяне на типовете месторастения в ТП ДГС „Пазарджик“ е използвана Класификационна схема на типовете месторастения в Република България от 2011 година.

Горските типове месторастения са определени на базата на относителната еднородност на климатичните, релефни и хидроложки условия. Те обхващат горски площи с относително еднакъв лесорастителен ефект. При еднакви други условия, типовете месторастения се определят на базата на подтиповото разнообразие на генетичния тип почва, а в отделни случаи и на базата на самия тип почва. В стопанството са определени и картирани 16 типа месторастения.

Разпределението на дървопроизводителната площ и общия дървесен запас по типове месторастения общо за стопанството е дадено в таблица № 9.

Таблица № 9
Разпределение на дървопроизводителната площ/ха/ по типове месторастене –
общо за стопанството

Тип месторастене	Площ (ха)	%
Тракийска горскорастителна област Тракия – подобласт Западни Родопи		
Т-I Долен равнинно-хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори (от 0 до 700 /600-800/ м н.в.)		
<i>Т-I-2 Равнинно-хълмисти дъбови гори (0-500м н.в.)</i>		
T-I-2 CD-2,3 (55)	7.4	-
T-I-2 C-2,1 (56)	1247	4.6
T-I-2 B-1 (57)	217.1	0.8
<i>Т-I-3 Хълмисто-предпланински смесени широколистни гори (500-700м н.в.)</i>		
T-I-3 D-2,3 (62)	97.0	0.4
T-I-3 C-2,1 (63)	1748.2	6.4
T-I-3 B-1 (64)	137.3	0.5
Т-II Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (от 700 /600-800/ до 2000 /1900-2100/ м н.в.)		
<i>Т-II-1 Нископланински гори от горун, бук и ела (700-1200м н.в.)</i>		
T-II-1 CD-2,3 (70)	2722.6	10.0
T-II-1 C-2 (71)	2100.8	7.7
T-II-1 B-1,2 (72)	40.9	0.2
<i>Т-II-2 Среднопланински гори от бук, ела и смърч (1200-1700м н.в.)</i>		
T-II-2 D-2 (73)	1654.7	6.1
T-II-2 C-2 (75)	202.3	0.7
T-II-2 C-2,3 (76)	49.2	0.2
Тракийска горскорастителна област Тракия - подобласт Горна Тракия		
Т-I Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (от 0 до 700 /600-800/ м н.в.)		
<i>Т-I-1 Заливни и крайречни гори (0-700м н.в.)</i>		
T-I-1 C-2 (53)	373.1	1.4
<i>Т-I-2 Равнинно-хълмисти дъбови гори (0-500м н.в.)</i>		
T-I-2 CD-2,3 (55)	353.8	1.3
T-I-2 C-2,1 (56)	6345.6	23.4
T-I-2 B-1 (57)	696.2	2.6
T-I-2 C-1 (59)	296.8	1.1

Т-I-3 Хълмисто-предпланински смесени широколистни гори (500-700м н.в.)		
Т-I-3 D-2,3 (62)	98.0	0.4
Т-I-3 C-2,1 (63)	5621.3	20.7
Т-I-3 B-1 (64)	417.6	1.5
Т-II Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (от 700 /600-800/ до 2000 /1900-2100/ м н.в.)		
Т-II-1 Нископланински гори от горун, бук и ела (700-1200м н.в.)		
Т-II-1 CD-2,3 (70)	401.2	1.5
Т-II-1 C-2 (71)	1335.6	4.9
Интразонални месторастения		
МТЮ-I C-2 (121)	876.4	3.2
МТЮ-I AB-1 (122)	70.8	0.3
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ПОДОБЛАСТИ		
Тип месторастение	Площ (ха)	%
Т-I-1 C-2 (53)	373.1	1.4
Т-I-2 CD-2,3 (55)	361.2	1.3
Т-I-2 C-2,1 (56)	7592.6	28.0
Т-I-2 B-1 (57)	913.3	3.4
Т-I-2 C-1 (59)	296.8	1.1
Т-I-3 D-2,3 (62)	195.0	0.7
Т-I-3 C-2,1 (63)	7369.5	27.2
Т-I-3 B-1 (64)	554.9	2.1
Т-II-1 CD-2,3 (70)	3123.8	11.5
Т-II-1 C-2 (71)	3450.4	12.7
Т-II-1 B-1,2 (72)	40.9	0.1
Т-II-2 D-2 (73)	1654.7	6.1
Т-II-2 C-2 (75)	202.3	0.7
Т-II-2 C-2,3 (76)	49.2	0.2
МТЮ-I C-2 (121)	876.4	3.2
МТЮ-I AB-1 (122)	70.8	0.3
ОБЩО	27124.9	100.0

КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТИПОВЕТЕ ГОРСКИ МЕСТОРАСТЕНИЯ

I. Т - Тракийска горскорастителна област

Т-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0 - 700 м н.в.)

I.1.Т-I-1 Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0 – 700 м н.в)

I.1.1. Крайречно, среднобогато, свежо на ненаситена алувиална почва - C₂ (53)

Това месторастение е установено върху 373.1 ха, която е 1.4 % от общата дървопроизводителна площ на ТП ДГС „Пазарджик“. Среща се по теченията на р.Марица, на среднобогати алувиални почви (ненаситена алувиална почва), с дълбочина на подпочвените води 2 - 3 метра.

Площта му е заета от високопродуктивни тополови култури, както и върбово – тополови крайречни съобщества, с участието на черна елша и др.

Подходящите лесовъдски мероприятия ще бъдат насочени към запазване на сегашния състав, като очакваната продуктивност е I - III бонитет.

I.2.Т-I-2 Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

I.2.1. Равнинно среднобогато до богато, свежо до влажно, на обикновена канелена горска почва - C_{2,3} (55)

Това месторастение е установено върху 361.2 ха, която е 1.3 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството. Почвата е канелена горска обикновена, свежа до влажна, среднобогата до богата. Среща се на различни изложения предимно на равни и наклонени терени, около реките притоци на р.Марица.

Естествената растителност е представена от крайречна растителност - култури и насаждения от различни тополи, смесени насаждения предимно от бяла върба, черна елша и бяла топола, рядко се срещат смесени акациеви и издънкови дъбови насаждения.

Предвижда се в оптималния бъдещ състав да се запази и да се увеличи очакваната продуктивност на II - III бонитет.

I.2.2. Среднобогато, свежо до сухо, на канелена горска обикновена почва - C_{2,1} (56)

Това е месторастенето с най – голяма площ в стопанството и заема 7592.6 ха, което е 28.0 % от общата му дървопроизводителна площ. Почвата е канелена горска обикновена, наситена, свежа до суха, средно богата. Среща се на различни изложения предимно със сенчеста компонента, на наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е представена от чисти и смесени издънкови и по - рядко от семенни насаждения от различни дъбове - зимен дъб, благун, космат дъб, както и акация, келяв габър и други. Върху част от площта са създадени култури от мъждрян, средролистна липа, червен дъб, а от иглолистните бял и черен бор.

В оптималния подходящ състав се предвижда запазването на коренната растителност за сметка редуцирането площта на културите от черен и бял бор.

Очакваната продуктивност е II - III бонитет.

I.2.3. Бедно, сухо, на канелена обикновена горска почва - B₁ (57)

Това месторастение на територията на горското стопанство заема 913.3 ха, което е 3.4 % от общата дървопроизводителна площ . Почвата е канелена горска обикновена, бедна, суха. Среща се на припечни изложения и на стръмни терени.

Естествената растителност е представена от издънкови насаждения IV-V бонитет с участие на чисти и смесени насаждения от келяв габър и мъждрян в смес с различни издънкови дъбове. Създадените култури са от черен и бял бор, с участието на различни издънкови дъбове и келяв габър.

Оптималният подходящ състав за това месторастение ще се постигне чрез запазване на коренната растителност, както и увеличаването участието на широколистни дървесни видове в състава на иглолистните култури, където е възможно. Очакваната продуктивност е III, IV бонитет.

I.2.4. Среднобогато, сухо, на канелена обикновена горска почва - C₁ (59)

Това месторастение заема 296.8 ха - 1.1 % от общата дървопроизводителна площ на ТП ДГС „Пазарджик“. Почвата е канелена горска, обикновена, средно богата, суха. Среща се на наклонени терени и на припечни изложения.

Естествената растителност е предимно от смесени издънкови насаждения от IV - V бонитет с участие на благун, зимен дъб, космат дъб, келяв габър, мъждрян, акация и други. Създадените култури са от бял и черен бор.

Оптималният подходящ състав предвижда запазване на съществуващата естествена растителност, семенно възобновяване и намаляване на площта на иглолистните култури. Очакваната продуктивност е III бонитет.

I.3.T-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

I.3.1. Богато, свежо до влажно, на обикновена канелена горска почва - Д_{2,3} (62)

Това месторастение заема 195.0 ха или 0.7 % от общата дървопроизводителна площ на ДГС "Пазарджик". Почвата е канелена горска обикновена, ненаситена, дълбока, богата, свежа до влажна. Това месторастение е формирано на сенчести изложения, на полегати и наклонени терени.

Естествената растителност е представена почти изцяло от чисти и смесени издънкови насаждения от бук и зимен дъб, сребролистна липа, габър и други. Производителността е I-IV бонитет.

Оптималният подходящ състав предвижда запазване на естествената дървесна растителност, като чрез лесовъдските мероприятия ще се постигне оптимална производителност на месторастенето - I-II бонитет.

I.3.2. Среднобогато, свежо до сухо, на обикновена канелена горска почва - С_{2,1} (63)

Това е второто по разпространение месторастение на територията на стопанство и е установено върху площ от 7369.5 ха или 27.2 % от общата му дървопроизводителна площ. Почвата е канелена горска обикновена, средно дълбока до дълбока, свежа до суха, средно богата, средно богата на хумус и добре запасена с азотни вещества. Среща се на различни изложения, на наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е представена от чисти и смесени издънкови дъбови насаждения от зимен дъб, благуи, космат дъб, цер, келяв габър, акация и др. Създадените култури са от мъждрян, сребролистна липа, зимен и червен дъб, акация, а от иглолистните черен и бял бор. Насажденията и културите са с производителност I-V бонитет.

В оптималния подходящ състав се предвижда запазването на коренната растителност за сметка редуцирането площта на културите от черен и бял бор.

Очакваната продуктивност е I - III бонитет.

I.3.3. Бедно, сухо, на канелена обикновена горска почва - В₁ (64)

Това месторастение е установено върху площ от 554.9 ха или 2.1 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството. Почвата е канелена горска обикновена, плитка до средно дълбока, силно каменлива, суха, бедна на хумус и слабо запасена с азот. Среща се на различни изложения, по била и стръмни терени.

Естествената растителност е представена от издънкови насаждения от келяв габър, някои закелавели дъбови и акациевы насаждения, както и култури от бял и черен бор с участие на мъждрян, сребролистна липа, келяв габър, дъбове и други с производителност III - V до бонитет.

Оптималният подходящ състав за това месторастение ще се постигне чрез запазване на коренната растителност, както и увеличаването участието на широколистни дървесни видове в състава на иглолистните култури, където е възможно. Очакваната продуктивност е III - IV бонитет.

I.3.4. Среднобогато, свежо, на обикновени рендзини - С₂ (121)

Това месторастение е от групата на интразоналните месторастения. Заема 876.4 ха или 3.2 % от общата дървопроизводителна площ. Среща се предимно на сенчести изложения, на полегати, наклонени и стръмни терени. Почвата е средно дълбока до дълбока, средно каменлива.

Естествената дървесна растителност е представена от издънкови насаждения от келяв габър, чисти и смесени дъбови от зимен дъб и космат дъб и други. Създадените

култури са основно от бял и черен бор. Насажденията и културите са с производителност I-V бонитет.

В оптималния подходящ състав се предвижда запазването на коренната растителност за сметка редуцирането площта на културите от бял и черен бор при очаквана продуктивност от I - IV бонитет.

I.3.5. Бедно, сухо, на обикновени ренджини - АВ₁ (122)

Това месторастение заема 70.8 ха или 0.3 % от общата дървопроизводителна площ. Разположено е върху площ от терени с различно изложение и различен наклон. Почвата е суха, обикновена ренджина, плитка, силно каменлива, бедна от страна на хумус и азот.

При този тип месторастение в бъдеще се предвижда запазване и подмладяване на съществуващата растителност от келяв габър. Създадените култури са изцяло от черен бор.

T-II Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

II.1. T-II-1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

II.1.1. Среднобогато до богато, свежо до влажно, на кафява горска ненаситена почва - СД_{2,3} (70)

Това месторастение заема 3123.4 ха или 11.5 % от общата дървопроизводителна площ. То е едно от най - често срещаните месторастения на територията на горското стопанство. Почвата е кафява горска ненаситена, дълбока, слабо каменлива, богата на хумус и добре запасена с азот. Среща се на сенчести изложения с различен наклон.

Естествената растителност е представена от чисти и смесени семенни и издънкови букови насаждения с висока производителност. По – ограничено се срещат издънкови зимендъбови насаждения. В състава на насажденията с 1 - 4 десети участие имат габър, трепетлика, сребролистна липа, явор и други. Създадените култури са предимно от иглолистни са съвсем ограничени и са представени от бял бор, ела, смърч и зелена дугласка.

В бъдеще сегашния състав следва да се запази, като се увеличи участието на явор, череша и брекиня.

Оптималната производителност се очаква да достигне I-II бонитет.

II.1.2. Среднобогато, свежо, на кафява горска наситена почва - С₂ (71)

Това месторастение е третото по разпространение с площ от 3450.4 ха или 12.7 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството. Почвата е кафява горска наситена, средно дълбока до дълбока, свежа, на различни изложения, на наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е от зимендъбови и букови семенни и издънкови насаждения с участие на ела, габър, трепетлика и други. Създадените култури са от бял бор с участие на издънков зимен дъб, бук и други с добра производителност - II-III бонитет.

В бъдеще се предвижда запазване на естествената дървесна растителност и очаквана производителност - II-III бонитет.

II.1.3. Бедно, сухо до свежо, на кафява горска наситена почва - В_{1,2} (72)

Това месторастенето с най - малка площ и заема 40.9 ха или 0.2 % от общата дървопроизводителна площ на стопанството. Почвата е кафява горска наситена, плитка, силно каменлива, на припечни изложения и наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е представена изцяло от келявгабъррови насаждения в средно състояние.

В бъдеще се предвижда запазване на естествената дървесна растителност.

II.2. Т-II-2 Подпояс на средно планинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

II.2.1. Богато, свежо, на кафява горска ненаситена почва - Д₂ (73)

Най - голяма част от площта на този подпояс е заета от това месторастение, а именно 1654.7 ха или 6.1 % от общата дървопроизводителна площ. Среща се на наклонени и стръмни терени със сенчеста компонента. Почвата е кафява горска ненаситена, дълбока, слабо каменлива, глинесто пясъчлива. Месторастенето се определя като богато и свежо.

Естествената дървесна растителност се състои предимно от високобонитетни семенни и издънкови букови насаждения с незначително участие на зимен дъб, бял бор, ела и др. Създадените култури са от бял бор и малко смърч в добро санитарно състояние.

Оптималният подходящ състав предвижда запазване на естествената дървесна растителност, която е в добро състояние - производителност I-II бонитет.

II.2.2. Среднобогато, свежо, на кафява горска наситена почва - С₂ (75)

Това месторастение заема 202.3 ха или 0.7 % от общата дървопроизводителна площ. Почвата е кафява горска наситена, средно дълбока до дълбока. Среща се на различни изложения, на наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е от насаждениия от бял бор, бук и ела с участие на трепетлика, зимен дъб и явор. Създадените култури са изцяло от бял бор в добро санитарно състояние.

Оптималният подходящ състав предвижда запазване на естествената дървесна растителност, която е в добро състояние - производителност I - II бонитет.

II.2.3. Среднобогато, свежо до влажно, на кафява горска наситена почва - С_{2,3} (76)

Това месторастение заема 49.2 ха или 0.2 % от общата дървопроизводителна площ. Почвата е кафява горска наситена, средно дълбока до дълбока. Среща се на различни изложения, на наклонени и стръмни терени.

Естествената растителност е представена от насаждения от бял бор, срещат се ограничено и букови насаждения. Създадените култури са изцяло от смърч в добро санитарно състояние с производителност I бонитет.

Оптималният подходящ състав предвижда запазване на естествената дървесна растителност, която е в добро състояние - производителност I - II бонитет.

8.ОЧАКВАЕМ ТЕХНИКО - ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ ЗА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Съставянето на записката за инвентаризация на териториите на ТП ДГС „Пазарджик“ на типологична основа, позволява да се определи оптимален бъдещ състав за всяко насаждение, култура или гола дървопроизводителна площ. Този оптимален бъдещ състав отговаря на екологичните фактори на месторастенето и предполага значително по - висока продуктивност.

Чрез целевия състав или бъдещото разпределение на площите по дървесни видове и бонитети, се цели да се постигне увеличение на дървесния прираст и съответно на дървесния запас. Съпоставката на сегашния и бъдещия оптимален запас дава представа за ефекта от предвидените мероприятия. Тъй като на практика сравнението на дървесните запаси е невъзможно, се приема за целесъобразно да се използват условни единици - условен общ среден зрелостен прираст.

За тази цел, всички сегашни дървесни видове са приведени към 100 годишна възраст (с изключение на топола, върба и акация) и нормална пълнота 1.0. По опитни таблици е изчислен условния общ среден зрелостен прираст на сегашните дървостои. От предвижданията за оптималните бъдещи състави на отделните типове месторастения, са направени същите изчисления и е установен общ среден зрелостен прираст, отделно за залесената площ и общо за дървопроизводителната площ на стопанството. Резултатите от тези изчисления и сравнението на размера на условния общ среден зрелостен прираст при сегашния и оптималния бъдещ състав общо за стопанството е дадено в таблица № 10.

Таблица № 10

Размер на условния общ среден ЗРЕЛОСТЕН ПРИРАСТ по дървесни ВИДОВЕ и БОНИТЕТИ при сегашния и подходящия състав на гората – **общо за стопанството**

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	0.9	8	30.2	263	30.2	263
	II	7.5	82.9	622	173.7	1303	173.7	1303
	III	6.2	431.4	2675	618.1	3832	618.1	3832
	IV	4.9	1235.7	6055	94.4	463	94.4	463
	V	3.7	30.7	114	1.8	7	1.8	7
	Всичко		1781.6	9474	918.2	5868	918.2	5868
Смърч	I	11.4	29.5	336	30.7	350	30.7	350
	II	9.1	2.0	18	17.8	162	17.8	162
	III	7.1	2.0	14	2.3	16	2.3	16
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		33.5	368	50.8	528	50.8	528
Черен бор	I	8.7	7.3	64	2.7	23	2.7	23
	II	7.5	71.5	536	53.9	404	53.9	404
	III	6.2	523.4	3245	983.5	6098	988.7	6130
	IV	4.9	2042.4	10008	147.8	724	147.8	724
	V	3.7	43.5	161	1.1	4	1.1	4
	Всичко		2688.1	14014	1189.0	7253	1194.2	7285
Ела	I	14.8	21.0	311	53.2	787	53.2	787
	II	11.6	33.8	392	86.9	1008	86.9	1008

	III	8.7	60.2	524	8.4	73	8.4	73
	IV	6.3	0.8	5	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	115.8	1232	148.5	1868	148.5	1868	
Лиственица	I	8.7	0.5	4	1.1	10	1.1	10
	II	7.5	0.6	4	-	-	-	-
	III	6.2	0.1	1	0.1	1	0.1	1
	IV	4.9	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	V	3.7	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	Всичко	1.4	9	1.4	11	1.4	11	
Зелена дуглазка	I	14.8	25.4	376	23.3	345	23.3	345
	II	11.6	0.7	8	0.3	3	0.3	3
	III	8.7	1.3	11	3.5	30	3.5	30
	IV	6.3	0.1	1	1.9	12	1.9	12
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	27.5	396	29.0	390	29.0	390	
Атласки кедър	I	8.7	2.2	19	1.4	12	1.4	12
	II	7.5	1.7	13	1.9	14	1.9	14
	III	6.2	8.1	50	38.9	241	38.9	241
	IV	4.9	36.9	181	11.9	58	11.9	58
	V	3.7	9.2	34	-	-	-	-
	Всичко	58.1	297	54.1	325	54.1	325	
Бук	I	9.4	324.1	3047	2985.5	28064	2985.5	28064
	II	7.8	1874.9	14624	2059.7	16066	2059.7	16066
	III	6.2	331.1	2053	320.6	1988	320.6	1988
	IV	4.7	29.1	137	36.1	170	36.1	170
	V	2.6	0.7	2	1.0	3	1.0	3
	Всичко	2559.9	19863	5402.9	46291	5402.9	46291	
Червен дъб	I	7.8	0.2	2	0.3	2	0.3	2
	II	6.4	8.4	54	10.5	67	10.5	67
	III	5.0	15.6	78	24.9	124	24.9	124
	IV	3.7	12.1	45	3.8	14	3.8	14
	V	1.4	3.3	5	-	-	-	-
	Всичко	39.6	184	39.5	207	39.5	207	
Зимен дъб	I	7.8	-	-	225.2	1757	225.2	1757
	II	6.4	12.2	78	961.5	6154	962.5	6160
	III	5.0	64.9	324	5182.1	25910	5191.3	25956
	IV	3.7	336.5	1245	1682.9	6227	1682.9	6227
	V	1.4	309.5	433	122.1	171	122.1	171
	Всичко	723.1	2080	8173.8	40219	8184.0	40271	
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.7	4	27.7	138	27.7	138
	IV	3.7	4.7	17	1.0	4	1.0	4
	V	1.4	22.0	31	-	-	-	-
	Всичко	27.4	52	28.7	142	28.7	142	
Благун	I	7.8	-	-	3.3	26	3.3	26
	II	6.4	-	-	106.3	680	108.2	692

	III	5.0	31.4	157	2332.4	11662	2363.0	11815
	IV	3.7	46.2	171	1673.1	6190	1689.6	6252
	V	1.4	122.3	171	25.2	35	25.2	35
	Всичко	199.9	499	4140.3	18593	4189.3	18820	
Цер	I	7.8	-	-	12.2	95	12.2	95
	II	6.4	1.8	12	19.5	125	19.5	125
	III	5.0	11.2	56	293.8	1469	293.8	1469
	IV	3.7	11.2	41	139.3	515	139.3	515
	V	1.4	8.4	12	1.9	3	1.9	3
	Всичко	32.6	121	466.7	2207	466.7	2207	
Габър	I	9.4	0.6	6	72.7	683	72.7	683
	II	7.8	5.6	44	154.5	1205	154.5	1205
	III	6.2	27.2	169	176.6	1095	176.6	1095
	IV	4.7	3.9	18	26.4	124	26.4	124
	V	2.6	3.0	8	1.4	4	1.4	4
	Всичко	40.3	245	431.6	3111	431.6	3111	
Топола	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	16.5	-	-	11.9	196	11.9	196
	III	9.7	36.0	349	21.0	204	21.0	204
	Всичко	36.0	349	32.9	400	32.9	400	
Трепетлика	I	8.9	11.6	103	12.1	108	12.1	108
	II	7.4	14.9	110	23.4	173	23.4	173
	III	5.4	14.4	78	21.6	117	21.6	117
	IV	4.2	12.9	54	0.5	2	0.5	2
	V	3.2	7.6	24	-	-	-	-
	Всичко	61.4	369	57.6	400	57.6	400	
Явор	I	9.4	1.6	15	21.8	205	21.8	205
	II	7.8	1.1	9	29.2	228	29.2	228
	III	6.2	2.0	12	12.9	80	12.9	80
	IV	4.7	4.0	19	0.4	2	0.4	2
	V	2.6	-	-	1.7	4	1.7	4
	Всичко	8.7	55	66.0	519	66.0	519	
Бреза	I	7.2	0.1	1	7.5	54	7.5	54
	II	5.7	8.4	48	9.2	52	9.2	52
	III	4.4	10.6	47	25.0	110	25.0	110
	IV	3.2	21.6	69	4.7	15	4.7	15
	V	2.2	5.0	11	-	-	-	-
	Всичко	45.7	176	46.4	231	46.4	231	
Орех	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.4	3	0.2	1	0.2	1
	III	5.0	0.3	2	11.4	57	11.4	57
	IV	3.7	4.6	17	3.1	11	3.1	11
	V	1.4	10.1	14	-	-	-	-
	Всичко	15.4	36	14.7	69	14.7	69	
Космат дъб	I	7.8	-	-	0.1	1	0.1	1
	II	6.4	0.2	1	8.6	55	8.6	55
	III	5.0	0.4	2	304.2	1521	305.7	1528
	IV	3.7	11.5	43	686.3	2539	689.9	2553
	V	1.4	82.8	116	3.5	5	3.5	5

		Всичко	94.9	162	1002.7	4121	1007.8	4142
Брекина	I	7.8	-	-	6.3	49	6.3	49
	II	6.4	-	-	7.0	45	7.0	45
	III	5.0	-	-	15.0	75	15.0	75
	IV	3.7	-	-	3.5	13	3.5	13
	V	1.4	1.4	2	-	-	-	-
	Всичко	1.4	1.4	2	31.8	182	31.8	182
Полски бряст	I	7.8	-	-	0.6	5	0.6	5
	II	6.4	0.3	2	7.0	45	7.0	45
	III	5.0	5.3	26	51.9	260	51.9	260
	IV	3.7	10.1	37	5.7	21	5.7	21
	V	1.4	19.9	28	-	-	-	-
	Всичко	35.6	35.6	93	65.2	331	65.2	331
Бяла върба	I	8.7	-	-	2.6	23	2.6	23
	II	7.5	1.0	8	55.5	416	55.5	416
	III	6.2	257.2	1595	197.7	1226	197.7	1226
	IV	4.9	-	-	2.6	13	2.6	13
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	258.2	258.2	1603	258.4	1678	258.4	1678
Джанка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	4.2	21	4.2	21
	IV	3.7	0.9	3	2.0	7	2.0	7
	V	1.4	5.3	7	-	-	-	-
	Всичко	6.2	6.2	10	6.2	28	6.2	28
Черна елша	I	8.5	1.6	14	3.5	30	3.5	30
	II	6.3	36.7	231	17.1	108	17.1	108
	III	4.1	2.7	11	22.4	92	22.4	92
	Всичко	41.0	41.0	256	43.0	230	43.0	230
Ива	I	8.7	-	-	5.7	50	5.7	50
	II	7.5	-	-	10.2	76	10.2	76
	III	6.2	26.7	166	5.5	34	5.5	34
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	26.7	26.7	166	21.4	160	21.4	160
Кестен	I	9.4	-	-	0.8	8	0.8	8
	II	7.8	1.8	14	0.8	6	0.8	6
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	1.8	1.8	14	1.6	14	1.6	14
Конски кестен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.8	4	0.4	2	0.4	2
	IV	3.7	-	-	0.4	1	0.4	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0.8	0.8	4	0.8	3	0.8	3

Клен	I	7.8	-	-	0.1	1	0.1	1
	II	6.4	1.3	8	7.9	51	7.9	51
	III	5.0	-	-	57.8	289	57.8	289
	IV	3.7	9.0	33	20.6	76	20.6	76
	V	1.4	17.4	24	3.0	4	3.0	4
	Всичко	27.7	65	89.4	421	89.4	421	
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.2	1	0.2	1	0.2	1
	IV	3.7	0.4	1	1.0	4	1.0	4
	V	1.4	0.8	1	-	-	-	-
	Всичко	1.4	3	1.2	5	1.2	5	
Едролистна липа	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.3	0.8	4	0.8	4	0.8	4
	III	4.2	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0.9	4	0.9	4	0.9	4	
Сребролистна липа	I	6.4	12.1	77	31.7	203	31.7	203
	II	5.3	43.7	232	85.2	452	85.5	453
	III	4.2	73.3	308	288.6	1212	303.9	1276
	IV	3.2	153.4	491	122.2	391	123.2	394
	V	2.2	102.1	225	1.9	4	1.9	4
	Всичко	384.6	1333	529.6	2262	546.2	2330	
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	0.6	2	0.6	2
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	-	-	0.6	2	0.6	2	
Офика	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	5.6	28	5.6	28
	IV	3.7	-	-	6.1	23	6.1	23
	V	1.4	4.0	6	-	-	-	-
	Всичко	4.0	6	11.7	51	11.7	51	
Череша	I	7.8	-	-	0.3	2	0.3	2
	II	6.4	-	-	8.8	56	8.8	56
	III	5.0	1.5	8	12.3	62	12.3	62
	IV	3.7	-	-	0.2	1	0.2	1
	V	1.4	0.3	-	-	-	-	-
	Всичко	1.8	8	21.6	121	21.6	121	
Черница	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	0.1	-	0.1	-
	V	1.4	0.1	-	-	-	-	-
	Всичко	0.1	-	0.1	-	0.1	-	

Шестил	I	9.4	-	-	6.2	58	6.2	58
	II	7.8	-	-	6.4	50	6.4	50
	III	6.2	-	-	2.8	17	2.8	17
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	-	-	-	15.4	125	15.4	125
Американски ясен	I	7.8	-	-	0.2	2	0.2	2
	II	6.4	0.2	1	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.6	3	0.6	3
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.6	1	-	-	-	-
	Всичко	0.8	2	0.8	5	0.8	5	5
Планински ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.6	10	1.6	10
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	-	-	-	1.6	10	1.6	10
Полски ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	4.5	29	4.5	29	4.5	29
	III	5.0	4.8	24	8.0	40	8.0	40
	IV	3.7	1.6	6	1.5	6	1.5	6
	V	1.4	3.1	4	-	-	-	-
	Всичко	14.0	63	14.0	75	14.0	75	75
тп Bachelieri	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	16.5	0.7	12	0.6	10	0.6	10
	III	9.7	5.3	51	3.1	30	3.1	30
	Всичко	6.0	63	3.7	40	3.7	40	40
тп I-214	I	24.3	14.9	362	26.3	639	28.0	680
	II	16.5	69.0	1138	125.5	2071	160.7	2652
	III	9.7	91.2	885	28.8	279	57.6	559
	Всичко	175.1	2385	180.6	2989	246.3	3891	3891
тп Regenerata	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	16.5	2.3	38	2.5	41	2.5	41
	III	9.7	2.0	19	1.4	14	1.4	14
	Всичко	4.3	57	3.9	55	3.9	55	55
тп Vernirubens	I	24.3	-	-	0.1	2	0.1	2
	II	16.5	-	-	6.0	99	6.0	99
	III	9.7	7.0	68	1.1	11	1.1	11
	Всичко	7.0	68	7.2	112	7.2	112	112
Бяла топола	I	24.3	-	-	0.4	10	0.4	10
	II	16.5	-	-	6.7	111	6.7	111
	III	9.7	38.0	369	30.3	294	30.3	294
	Всичко	38.0	369	37.4	415	37.4	415	415
Сива топола	I	24.3	-	-	1.2	29	1.2	29
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-

		Всичко	-	-	1.2	29	1.2	29
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			9628.3	56555	23644.1	142100	23795.9	143402
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	2102.1	13874	-	-	-	-
	II	5.8	590.2	3423	-	-	-	-
	III	4.4	155.8	686	-	-	-	-
	IV	3.1	26.8	83	-	-	-	-
	V	2.0	42.7	85	-	-	-	-
	Всичко		2917.6	18151	-	-	-	-
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	14.7	90	-	-	-	-
	III	5.1	1055.7	5384	-	-	-	-
	IV	4.0	2850.0	11400	-	-	-	-
	V	3.0	2426.3	7279	-	-	-	-
	Всичко		6346.7	24153	-	-	-	-
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	3.0	1.0	3	-	-	-	-
	Всичко		1.0	3	-	-	-	-
Благун	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	1.2	7	-	-	-	-
	III	5.1	110.4	563	-	-	-	-
	IV	4.0	713.3	2853	-	-	-	-
	V	3.0	2116.5	6350	-	-	-	-
	Всичко		2941.4	9773	-	-	-	-
Цер	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	7.0	43	-	-	-	-
	III	5.1	62.8	320	-	-	-	-
	IV	4.0	168.8	675	-	-	-	-
	V	3.0	116.3	349	-	-	-	-
	Всичко		354.9	1387	-	-	-	-
Габър	I	6.6	27.9	184	-	-	-	-
	II	5.8	132.7	770	-	-	-	-
	III	4.4	158.3	697	-	-	-	-
	IV	3.1	53.0	164	-	-	-	-
	V	2.0	31.3	63	-	-	-	-
	Всичко		403.2	1878	-	-	-	-
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	1.0	5	-	-	-	-
	IV	4.0	37.3	149	-	-	-	-
	V	3.0	840.2	2521	-	-	-	-
	Всичко		878.5	2675	-	-	-	-
Полски бряст	I	-	-	-	-	-	-	-

	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	3.6	18	-	-	-	-
	IV	4.0	4.8	19	-	-	-	-
	V	3.0	22.2	67	-	-	-	-
	Всичко	30.6	104		-	-	-	-
Клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.1	1	-	-	-	-
	III	5.1	2.2	11	-	-	-	-
	IV	4.0	7.9	32	-	-	-	-
	V	3.0	51.7	155	-	-	-	-
	Всичко	61.9	199		-	-	-	-
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	3.0	0.6	2	-	-	-	-
	Всичко	0.6	2		-	-	-	-
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			13936.4	58325	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Бук	I	6.6	0.6	4	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.4	6.3	28	2.6	11	2.6	11
	IV	3.1	0.8	2	5.3	16	5.3	16
	V	2.0	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко	7.9	34		7.9	27	7.9	27
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	0.1	1	0.2	1	0.2	1
	III	4.8	1.8	9	12.4	60	12.4	60
	IV	3.8	34.3	130	174.7	664	174.7	664
	V	2.8	143.2	401	8.0	22	8.0	22
	Всичко	179.4	541		195.3	747	195.3	747
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	2.6	12	2.6	12
	IV	3.8	2.6	10	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	2.6	10		2.6	12	2.6	12
Благун	I	6.8	0.2	1	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	1.8	9	12.2	59	83.2	399
	IV	3.8	8.5	32	60.7	231	92.0	350
	V	2.8	54.1	151	-	-	-	-
	Всичко	64.6	193		72.9	290	175.2	749
Цер	I	6.8	0.4	3	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	4.0	19	4.0	19
	IV	3.8	3.5	13	8.0	30	8.0	30
	V	2.8	6.9	19	-	-	-	-
	Всичко	10.8	35		12.0	49	12.0	49

Габър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	0.3	2	-	-	-	-
	III	4.4	1.8	8	0.7	3	0.7	3
	IV	3.1	3.5	11	7.0	22	7.0	22
	V	2.0	2.0	4	-	-	-	-
	Всичко	7.6	25	7.7	25	7.7	25	25
Мъждрян	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.7	4	6.5	42	6.5	42
	III	5.0	31.6	158	131.6	658	131.6	658
	IV	3.7	63.9	236	285.9	1058	285.9	1058
	V	1.4	330.4	463	5.8	8	5.8	8
	Всичко	426.6	861	429.8	1766	429.8	1766	1766
Акация	I	12.0	-	-	1.3	16	1.3	16
	II	8.7	16.5	144	32.2	280	32.2	280
	III	5.2	52.5	273	490.9	2553	490.9	2553
	IV	3.4	330.0	1122	217.8	741	217.8	741
	V	1.9	335.0	636	11.9	23	11.9	23
	Всичко	734.0	2175	754.1	3613	754.1	3613	3613
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	1.3	6	13.1	63	31.8	153
	IV	3.8	2.5	10	149.0	566	157.0	597
	V	2.8	139.8	391	2.6	7	2.6	7
	Всичко	143.6	407	164.7	636	191.4	757	757
Келяв габър	IV	-	848.6	-	1279.5	-	1279.5	-
	V	-	639.8	-	58.0	-	58.0	-
	Всичко	1488.4	-	1337.5	-	1337.5	-	-
Айлант	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.2	-	-	0.2	1	0.2	1
	IV	3.4	-	-	0.7	2	0.7	2
	V	1.9	0.8	2	0.1	-	0.1	-
	Всичко	0.8	2	1.0	3	1.0	3	3
Полски бряст	I	6.8	0.5	3	-	-	-	-
	II	5.8	0.2	1	2.9	17	2.9	17
	III	4.8	1.0	5	12.7	61	12.7	61
	IV	3.8	0.7	3	10.4	40	10.4	40
	V	2.8	17.1	48	-	-	-	-
	Всичко	19.5	60	26.0	118	26.0	118	118
Воден габър	I	6.6	1.7	11	6.6	44	6.6	44
	II	5.8	7.3	42	43.7	253	43.7	253
	III	4.4	48.5	213	70.4	310	70.4	310
	IV	3.1	109.9	341	56.6	175	56.6	175
	V	2.0	19.3	39	7.0	14	7.0	14
	Всичко	186.7	646	184.3	796	184.3	796	796
Гледичия	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.4	2.3	8	0.6	2	0.6	2

	V	1.9	0.6	1	-	-	-	-
	Всичко	2.9	9	0.6	2	0.6	2	
Клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	1.4	7	1.4	7
	IV	3.8	-	-	1.8	7	1.8	7
	V	2.8	3.4	10	-	-	-	-
	Всичко	3.4	10	3.2	14	3.2	14	
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	0.1	-	0.1	-
	IV	3.8	-	-	0.3	1	0.3	1
	V	2.8	0.6	2	-	-	-	-
	Всичко	0.6	2	0.4	1	0.4	1	
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ		3279.4	5010	3200.0	8099	3329.0	8679	
ОБЩО ВСИЧКО		26844.1	119890	26844.1	150199	27124.9	152081	

Отношението между сегашния и бъдещия условен зрелостен прираст, дава реална представа за ефекта от предвидените изменения в състава на дървостойте и за увеличението на прираста на гората. Данните от таблица № 10 показват, че сегашния общ зрелостен прираст на залесената площ е 119890 куб.м, а бъдещия 150199 куб.м или очакваното увеличение на прираста само от залесената площ е 25.3 %.

Вземайки предвид и очакваното увеличение на прираста от залесяванията на голите дървопроизводителни площи, очакваното увеличение на прираста общо за ДГТ е 26.8 %.

При сегашен среден зрелостен прираст на 1 ха залесена площ – 4.5 куб.м/ха, в бъдеще се очаква 5.6 куб.м/ха, което показва, че една част от насажденията, в сегашния си състав, не отоварят на производствените възможности на съответното им месторастене. При правилно и рационално разпределение на дървесните видове по типове месторастене и залесяване на голите дървопроизводителни площи, производителността на горите в перспектива може да се увеличи с 26.8 % при по - висок качествен състав на дървостойте.

Представа за измененията, които настъпват в площите заети от дървесните видове при сегашния и бъдещия състав общо за стопанството дава таблица № 11.

Таблица № 11
Сравнение на площта по дървесни видове при сегашния и бъдещия състав на гората –
общо за стопанството

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	1781.6	6.7	918.2	3.4	918.2	3.4
Смърч	33.5	0.1	50.8	0.2	50.8	0.2
Черен бор	2688.1	10.0	1189.0	4.4	1194.2	4.4
Ела	115.8	0.5	148.5	0.5	148.5	0.6
Лиственица	1.4	-	1.4	-	1.4	-
Зелена дуглазка	27.5	0.1	29.0	0.1	29.0	0.1
Атласки кедър	58.1	0.2	54.1	0.2	54.1	0.2
Бук	5485.4	20.4	5410.8	20.2	5410.8	20.0
Червен дъб	39.6	0.2	39.5	0.2	39.5	0.2
Зимен дъб	7249.2	27.0	8369.1	31.2	8379.3	30.9
Летен дъб	31.0	0.1	31.3	0.1	31.3	0.1
Благун	3205.9	12.0	4213.2	15.7	4364.5	16.1
Цер	398.3	1.5	478.7	1.8	478.7	1.8
Габър	451.1	1.7	439.3	1.6	439.3	1.6
Топола	36.0	0.1	32.9	0.1	32.9	0.1
Трепетлика	61.4	0.2	57.6	0.2	57.6	0.2
Явор	8.7	-	66.0	0.3	66.0	0.3
Бреза	45.7	0.2	46.4	0.2	46.4	0.2
Мъждрян	426.6	1.6	429.8	1.6	429.8	1.6
Орех	15.4	0.1	14.7	-	14.7	-
Акация	734.0	2.7	754.1	2.8	754.1	2.8
Космат дъб	1117.0	4.2	1167.4	4.4	1199.2	4.4
Келяв габър	1488.4	5.6	1337.5	5.0	1337.5	4.9
Айлант	0.8	-	1.0	-	1.0	-
Брекина	1.4	-	31.8	0.1	31.8	0.1
Полски бряст	85.7	0.3	91.2	0.3	91.2	0.3
Бяла върба	258.2	1.0	258.4	1.0	258.4	0.9
Воден габър	186.7	0.7	184.3	0.7	184.3	0.7
Гледичия	2.9	-	0.6	-	0.6	-
Джанка	6.2	-	6.2	-	6.2	-
Черна елша	41.0	0.1	43.0	0.2	43.0	0.2
Ива	26.7	0.1	21.4	0.1	21.4	0.1
Кестен	1.8	-	1.6	-	1.6	-
Конски кестен	0.8	-	0.8	-	0.8	-
Клен	93.0	0.4	92.6	0.4	92.6	0.4
Круша	1.4	-	1.2	-	1.2	-
Едролистна липа	0.9	-	0.9	-	0.9	-
Сребролистна липа	384.6	1.4	529.6	2.0	546.2	2.0
Мекиш	1.2	-	1.0	-	1.0	-
Офика	4.0	-	11.7	-	11.7	-
Череша	1.8	-	21.6	0.1	21.6	0.1
Черница	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Шестил	-	-	15.4	0.1	15.4	0.1
Американски ясен	0.8	-	0.8	-	0.8	-

Планински ясен	-	-	1.6	-	1.6	-
Полски ясен	14.0	-	14.0	-	14.0	-
тп Bachelieri	6.0	-	3.7	-	3.7	-
тп I-214	175.1	0.6	180.6	0.7	246.3	0.9
тп Regenerata	4.3	-	3.9	-	3.9	-
тп Vernirubens	7.0	-	7.2	-	7.2	-
Бяла топола	38.0	0.2	37.4	0.1	37.4	0.1
Сива топола	-	-	1.2	-	1.2	-
Всичко	26844.1	100.0	26844.1	100.0	27124.9	100.0

От таблицата се вижда, че в резултат на предвидените мероприятия свързани с оптимизирането на бъдещия състав се очаква да настъпят някои промени в площите по дървесни видове при сегашния и бъдещия състав на дървостойите, които са съществени за иглолистните култури в ниската част на стопанството.

Главната цел при определянето на подходящия бъдещ състав е да се получат по - добри показатели за продуктивността на насажденията за стопанството, като се запазят в най - голяма степен естествените високопроизводителни дървостойи.

Основни дървесни видове и за в бъдеще си остават местните широколистните дървесни видове - зимен дъб, бук, благун и др. При сегашния състав иглолистните дървесни видове от стопански клас ИК - бял бор и черен бор заемат част от месторастенията на широколистните, като в бъдеще площта им се редуцира за сметка на коренната дървесна растителност.

Очаква се бъдещите насаждения да бъдат по - устойчиви биологически, с по - висока продуктивност и по - добри защитни и рекреационно - украсни функции.

ГЛАВА ВТОРА

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. ОБЩА ПЛОЩ НА ИНВЕНТАРИЗИРАНАТА ТЕРИТОРИЯ, НА КОЯТО СЕ НАМИРА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК” И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ѝ ПО КАТЕГОРИИ СПОРЕД ОСНОВНИТЕ ѝ ФУНКЦИИ

1.1 РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБЩАТА ПЛОЩ ПО СОБСТВЕНОСТ И ВИД НА ТЕРИТОРИИТЕ. ЛЕСИСТОСТ НА РАЙОНА.

Териториите на ТП ДГС „Пазарджик“ имат не само местно, но и национално значение. Инвентаризацията на стопанството обхваща изцяло териториите на общини Пазарджик, Септември и Лесичово.

В таблица № 12 е направено сравнение на актуалната площ на стопанството сега спрямо инвентаризацията от 2013г. по собствености.

Таблица № 12
Сравнение на площта на стопанството при последните инвентаризации по собствености – **общо за стопанството**

вид собственост	Инвентаризация				Разлика +/-	
	2013г.		2024г.			
	площ - ха	%	площ - ха	%	площ - ха	%
Държавна	24381.8	84.5	24293.5	84.2	-88.3	-0.3
Общинска	1246.6	4.3	1384.9	4.8	138.3	0.5
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ	-	-	46.7	0.2	-	0.2
Частна в т.ч.:	3239.4	11.3	3123.2	10.8	-116.2	-0.5
На ФЛ	2706.8	9.4	2649.2	9.2	-57.6	-0.2
На Юрид.лица	275.6	1.0	174.4	0.6	-101.2	-0.4
На вероизповеданията	247.9	0.9	245.5	0.9	-2.4	0.0
Съсобственост	9.1	0.0	54.1	0.2	45.0	0.2
ОБЩО	28867.8	100.0	28848.3	100.0	-19.5	0.0

Разликите във видовете собственост през периода 2013 – 2024 година са незначителни и се движат в рамките на $\pm 0.5\%$.

Разпределението на актуалните площи на инвентаризираните територии по общини, видове собственост и територии е показано в таблица № 13.

Териториите предмет на инвентаризация са различна собственост, като най - голям процент заемат териториите държавна собственост – 84.2 % от общата площ на стопанството, следва на физически лица – 9.2 %, общинска – 4.8 %, на юридически лица – 0.6 %, на вероизповеданията /религиозна/ – 0.9 %, съсобственост – 0.2 % и гори по чл.19 от ЗСПЗЗ (ВСО) – 0.2 %. От горските територии с най – голямо участие са ДГТ – 82.7 % от общата площ на стопанството, следват ГТ на физически лица – 8.4 %, на вероизповеданията /религиозна/ – 0.8 %, общински ГТ – 0.5 % и т.н. От горите извън ГТ с най - голяма площ са общинските в ЗТ – 4.2 %, следвани от на физически лица ЗТ – 0.7 % и т.н. Държавните гори ВТ са върху площ от 1.4 %, а върху площ от ЗТ са 0.2 %.

На територията на стопанството няма гори по чл.83 от ЗГ.

Лесистостта на стопанството възлиза на 22.4 %.

В Приложението на ГСП е даден пълен списък на подотделите по видове собственост и територия. База за разделяне на площите по собственост са приетите кадастрални карти за всички землища от общините предмет на инвентаризация.

Таблица № 13

**Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по общини предмет на инвентаризация по СОБСТВЕНОСТ и
ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ – по КАДАСТРАЛНА ПРИНАДЛЕЖНОСТ**

Общо					В т.ч. Горски територии		В т.ч. Земеделски територии		В т.ч. Водни територии		Обща площ за инвент. територия /ха/	% Лесис- тост
вид собственост	обща площ	%	В т.ч. залес. площ	%	обща площ	%	обща площ	%	обща площ	%		
	ха		ха									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ОБЩ.ЛЕСИЧОВО												
Държавна частна	6467.7	22.4	6093.1	21.1	6448.9	22.4	7.1	-	11.7	0.0	-	-
Държавна публична	202.8	0.7	188.3	0.7	151.5	0.5	-	-	51.3	0.2	-	-
Държавна ОБЩО	6670.5	23.1	6281.4	21.8	6600.4	22.9	7.1	-	63.0	0.2	-	-
Общинска частна	196.2	0.7	193.9	0.7	97.0	0.3	99.2	0.3	-	-	-	-
Общинска публична	182.6	0.6	182.5	0.6	4.1	0.0	178.5	0.6	-	-	-	-
Общинска ОБЩО	378.8	1.3	376.4	1.3	101.1	0.4	277.7	1.0	-	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ (ВСО)	12.6	-	12.6	-	-	-	12.6	-	-	-	-	-
На ФЛ	1011.0	3.5	957.6	3.3	933.1	3.2	77.9	0.3	-	-	-	-
На Юрид.лица	110.2	0.4	98.1	0.3	81.0	0.3	29.2	0.1	-	-	-	-
Съсобственост	44.4	0.2	44.4	0.2	0.3	-	44.1	0.2	-	-	-	-
На вероизповеданията /религ./	0.9	-	0.9	-	-	-	0.9	0.0	-	-	-	-
Частна	1166.5	4.0	1101.0	3.8	1014.4	3.5	152.1	0.6	-	-	-	-
Всичко общ.Лесичово	8228.4	28.5	7771.4	26.9	7715.9	26.7	449.5	1.6	63.0	0.2	21190.0	36.7
ОБЩ.ПАЗАРДЖИК												
Държавна частна	6331.8	21.9	5633.8	19.5	6240.8	21.6	41.7	0.1	49.3	0.2	-	-
Държавна публична	836.3	2.9	470.9	1.6	608.9	2.1	6.5	-	220.9	0.8	-	-
Държавна ОБЩО	7168.1	24.8	6104.7	21.2	6849.7	23.7	48.2	0.1	270.2	1.0	-	-
Общинска частна	219.8	0.8	219.8	0.8	-	-	219.3	0.8	0.5	-	-	-
Общинска публична	163.8	0.6	160.8	0.6	54.4	0.2	107.9	0.4	1.5	-	-	-
Общинска ОБЩО	383.6	1.3	380.6	1.3	54.4	0.2	327.2	1.2	2.0	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ (ВСО)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На ФЛ	743.1	2.6	671.0	2.3	669.7	2.3	68.7	0.2	4.7	-	-	-
На Юрид.лица	57.6	0.2	44.9	0.2	13.4	-	44.2	0.2	-	-	-	-
Съсобственост	3.5	0.0	3.5	-	-	-	3.5	-	-	-	-	-
На вероизповеданията /религ./	218.6	0.8	206.2	0.7	218.0	0.8	0.6	-	-	-	-	-
Частна	1022.8	3.5	925.6	3.2	901.1	3.1	117.0	0.4	4.7	-	-	-
Всичко общ.Пазарджик	8574.5	29.7	7410.9	25.7	7805.2	27.1	492.4	1.7	276.9	1.0	63980.0	11.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ОБЩ. СЕПТЕМВРИ												
Държавна частна	10137.2	35.1	9788.9	33.9	10124.8	35.1	1.3	-	11.1	-	-	-
Държавна публична	317.7	1.1	295.3	1.0	274.1	1.0	2.1	-	41.5	0.1	-	-
Държавна ОБЩО	10454.9	36.2	10084.2	35.0	10398.9	36.0	3.4	-	52.6	0.1	-	-
Общинска частна	333.6	1.2	333.6	1.2	2.0	-	331.6	1.1	-	-	-	-
Общинска публична	288.9	1.0	288.9	1.0	-	-	287.8	1.0	1.1	-	-	-
Общинска ОБЩО	622.5	2.2	622.5	2.2	2.0	-	619.4	2.1	1.1	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ (ВСО)	34.1	0.1	34.1	0.1	-	-	34.1	0.1	-	-	-	-
На ФЛ	895.1	3.1	884.3	3.1	826.9	2.9	68.2	0.2	-	-	-	-
На Юрид.лица	6.6	-	6.6	-	1.7	-	4.5	-	0.4	-	-	-
Съсобственост	6.2	-	6.2	-	-	-	6.2	-	-	-	-	-
На вероизповеданията /религ./	26.0	0.1	23.9	0.1	26.0	0.1	-	-	-	-	-	-
Частна	933.9	3.2	921.0	3.2	854.6	3.0	78.9	0.3	0.4	-	-	-
Всичко общ. Септември	12045.4	41.8	11661.8	40.4	11255.5	39.0	735.8	2.6	54.1	0.2	34890.0	33.4
ОБЩО ЗА СТОПАНСТВОТО												
Държавна частна	22936.7	79.5	21515.8	74.6	22814.5	79.1	50.1	0.2	72.1	0.3	-	-
Държавна публична	1356.8	4.7	954.5	3.3	1034.5	3.6	8.6	-	313.7	1.1	-	-
Държавна ОБЩО	24293.5	84.2	22470.3	77.9	23849.0	82.7	58.7	0.2	385.8	1.4	-	-
Общинска частна	749.6	2.6	747.3	2.6	99.0	0.3	650.1	2.2	0.5	-	-	-
Общинска публична	635.3	2.2	632.2	2.2	58.5	0.2	574.2	2.0	2.6	-	-	-
Общинска ОБЩО	1384.9	4.8	1379.5	4.8	157.5	0.5	1224.3	4.2	3.1	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ (ВСО)	46.7	0.2	46.7	0.2	-	0.0	46.7	0.2	-	-	-	-
На ФЛ	2649.2	9.2	2512.9	8.7	2429.7	8.4	214.8	0.7	4.7	-	-	-
На Юрид.лица	174.4	0.6	149.6	0.5	96.1	0.3	77.9	0.3	0.4	-	-	-
Съсобственост	54.1	0.2	54.1	0.2	0.3	-	53.8	0.2	-	-	-	-
На вероизповеданията /религ./	245.5	0.9	231.0	0.8	244.0	0.8	1.5	-	-	-	-	-
Частна	3123.2	10.8	2947.6	10.2	2770.1	9.6	348.0	1.2	5.1	-	-	-
ОБЩО за стопанството	28848.3	100.0	26844.1	93.1	26776.6	92.8	1677.7	5.8	394.0	1.4	120060.0	22.4

1.2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗАЛЕСЯВАНЕ И НА НЕДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНИТЕ ПЛОЩИ.

Общата инвентаризирана площ на ТП ДГС „Пазарджик“ е 28848.3 ха. Разпределението и по вид на подотдела и групи гори е посочено в таблица № 14.

По група на горите тя се разпределя така: най - голяма е площта на издънковите за превръщане – 15576.2 ха или 54.0 % от общата площ на стопанството, следват иглолистните – 5522.8 или 19.1 %, широколистни високоствъблени – 4226.5 ха или 14.7 %, нискоствъблени – 3201.6 ха или 11.1 % и тополови – 321.2 ха или 1.1 %.

Общата залесената площ на стопанството е 26844.1 ха, което е 93.1 % от общата му площ. По група на горите тя се разпределя така: най - голяма е площта на издънковите за превръщане – 15092.7 ха или 56.2 % от общата залесена площ на стопанството, следват иглолистни – 5208.2 ха или 19.4 %, широколистни високоствъблени – 3989.2 ха или 14.9 %, нискоствъблени – 2366.5 ха или 8.8 % и тополови – 187.5 ха или 0.7 %.

Площта на насажденията и културите с пълнота (0.4 – 1.0) е 26119.4 ха или 90.6 % от общата площ на стопанството, а тази на изредените култури и насаждения (с пълнота 0.1 – 0.3) е 724.7 ха или 2.5 %. Горските култури са с площ 5197.1 ха или 18.0 %, като склопените култури са – 4937.7 ха, несклопените са 81.2 ха и изредени 178.2 ха.

Незалесената дървопроизводителна площ е 280.8 ха или 0.9 % от общата площ на стопанството, от която сечища – 8.8 ха, пожарища 35.7 ха и голини – 236.3 ха.

Голите недървопроизводителни площи са с площ от – 1723.4 ха или 6.0 % от общата площ на стопанството, като най - много са поляните – 723.3 ха или 2.5 % от общата площ, следват лесонепригодна голина – 294.4 ха или 1.0 %, автомобилни пътища (II и IV категория) – 234.7 ха, поляна с храсти - 105.9 ха или 0.4 %, просеки - 90.2 ха или 0.3 % и други с незначително участие.

Таблица № 14
Разпределение на ОБЩАТА площ /ха/ по вид на подотдела и група гори –
общо за стопанството

Вид на подотдела	Група гори						%
	иглолистни	широколистни високостъблени	тополи	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	570.3	3491.0	27.0	14763.4	2248.8	21100.5	73.2
склопени култури	4491.1	295.2	132.7	-	18.7	4937.7	17.1
несклопени култури	45.1	36.1	-	-	-	81.2	0.3
естествен произход 0.1-0.3	31.6	84.1	4.8	329.3	96.7	546.5	1.9
изредени култури	70.1	82.8	23.0	-	2.3	178.2	0.6
всичко насаждения	5208.2	3989.2	187.5	15092.7	2366.5	26844.1	93.1
всичко залесена площ	5208.2	3989.2	187.5	15092.7	2366.5	26844.1	93.1
сечище	1.2	-	7.5	0.1	-	8.8	-
пожарище	35.7	-	-	-	-	35.7	0.1
голина	-	50.6	51.3	-	134.4	236.3	0.8
всичко незал.дървопр.	36.9	50.6	58.8	0.1	134.4	280.8	0.9
поляна	126.5	60.2	0.4	247.9	288.3	723.3	2.5
обработваема площ	0.1	17.0	0.4	0.7	1.8	20.0	0.1
дворно място	1.3	-	16.3	5.3	2.5	25.4	0.1
временен склад	0.3	-	-	0.2	0.1	0.6	-
просека	26.2	9.0	3.9	38.0	13.1	90.2	0.3
лесонепригодна голина	23.6	23.6	-	9.5	237.7	294.4	1.0
лесонепригодна площ	15.9	-	-	1.4	29.4	46.7	0.2
скали	0.1	1.9	-	16.2	0.9	19.1	0.1
езеро	0.3	0.2	-	-	-	0.5	-
мочур	-	0.1	4.1	-	-	4.2	-
сипей	-	-	-	0.1	-	0.1	-
кариера	-	-	-	1.4	1.4	2.8	-

гъол	0.4	-	-	0.2	-	0.6	-
ровина	0.1	-	-	-	-	0.1	-
дивечова нива	5.9	10.0	-	13.3	8.6	37.8	0.1
дивечова ливада	1.3	0.9	-	6.3	0.2	8.7	-
горски разсадник	-	10.8	45.5	-	-	56.3	0.2
поляна с храсти	6.8	0.2	-	4.6	94.3	105.9	0.4
ловна просека	-	-	-	3.5	-	3.5	-
свлачище	-	0.2	-	-	-	0.2	-
рудник	-	-	-	-	16.9	16.9	0.1
насип	-	-	-	0.6	-	0.6	-
водна площ	-	-	3.7	0.2	-	3.9	-
канал	0.5	-	-	2.3	0.6	3.4	-
паркинг	0.1	0.1	-	0.3	-	0.5	-
каптаж	0.1	-	-	-	-	0.1	-
газопровод	3.7	-	-	19.1	1.0	23.8	0.1
нефтепровод	1.6	-	-	3.2	-	4.8	-
автомобилен път IV категория	60.1	51.1	0.6	106.9	8.2	226.9	0.8
пчелин	-	0.1	-	-	-	0.1	-
автомобилен път II категория	2.8	1.3	-	2.2	1.5	7.8	-
всичко недървопр. площ	277.7	186.7	74.9	483.4	700.7	1723.4	6.0
всичко инвентаризирана площ	5522.8	4226.5	321.2	15576.2	3201.6	28848.3	100.0

1.3. НАСТЪПИЛИ ПРОМЕНИ В ОБЩАТА ПЛОЩ НА СТОПАНСТВОТО ОТ ИЗВЪРШВАНЕТО НА ПРЕДИШНАТА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ И ПРИЧИНИ ЗА ТОВА.

Сравнение на площта в ТП ДГС „Пазарджик“ при двете последни инвентаризации през 2013 и 2024 година е дадена в таблица № 15 и се разпределя както следва:

Таблица № 15

Сравнение на площта на горските територии в ТП ДГС „Пазарджик“ при двете последни инвентаризации – **общо за стопанството**

ПЛОЩ	ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ				
	2013 г. площ-ха	%	2024 г. площ-ха	%	разлика +/-
залесена	26417.9	91.5	26844.1	93.1	426.2
незалесена дървопроизводителна	814.0	2.8	280.8	0.9	-533.2
недървопроизводителна	1635.9	5.7	1723.4	6.0	87.5
Обща площ	28867.8	100.0	28848.3	100.0	-19.5

През периода от последната инвентаризация през 2013г. към настоящия момент края на 2023г. по документи в площта на стопанството са настъпили следните промени:

НАМАЛЕНИЕ:

- Със заповед № РД 49-143/25.04.2014 год. на Министъра на земеделието и храните за промяна на предназначение за изграждане на бензиностанция и др. с площ 1.86 дка в част от отд. 402 в, 1 - ДГТ - 0.19 ха
- С Решение № 616/28.07.2016год. на Министерски съвет се променя предназначението на поземлени имоти от горска територия в урбанизирана в землището на с. Хаджиево, общ. Пазарджик и в землището на с. Огняново общ. Пазарджик с обща площ 212.391 дка необходими за кариера, за добив на подземни богатства /строителни материали – мрамори/ - 21.24 ха

Намаление по документи

- 21.4 ха

Общата площ на ТП ДГС „Пазарджик“ би трябвало да бъде 28846.4 ха, но в действителност е 28848.3 ха. **Разликата в повече от 1.9 ха се дължи на:**

УВЕЛИЧЕНИЕ :

- причисляването на новоустроени гори **+ 404.9 ха**

НАМАЛЕНИЕ:

- Вследствие на приетите кадастрални карти през периода 2013 - 2024г. за землищата на трите общини – Пазарджик, Септември и Лесичово, попадащи изцяло в границите на ТП ДГС „Пазарджик“ и променените условия в ползването на някои имоти (които не са ДГТ), които преди са били описани като гора, а при сегашната инвентаризация са установени като голи площи – земеделски, урбанизирани (фотоволтаични паркове) или водни територии и това е **довело до намаляването на площта на стопанството с - 403.0 ха**

ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЕ **+ 1.9 ха**

В ДГТ след последната инвентаризация от 2013г. на територията на стопанството са учредени следните вещни права:

Промяна на собствеността, в следствие закупуване на частни горски територии:

- АКТ № 7499 за частна държавна собственост/31.03.2021 год. ПИ с идентификатор 35571.73.17 в землището на с. Калугерово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик с площ 3000 кв.м.
- АКТ № 7500 за частна държавна собственост/31.03.2021 год. ПИ с идентификатор 78478.511.12 в землището на с. Церово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик с площ 8999 кв.м.
- АКТ № 8223 за частна държавна собственост/03.05.2022 год. ПИ № 704011 в землището на с. Лесичово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик с площ 2000 кв.м.
- АКТ № 8352 за частна държавна собственост/15.07.2022 год. ПИ с идентификатор 65468.179.103 в землището на с. Сбор, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик с площ 19000 кв.м.
- АКТ № 9143 за частна държавна собственост/13.06.2023 год. ПИ с идентификатор 67009.337.13 в землището на с. Славовица, общ. Септември, обл. Пазарджик с площ 7999 кв.м.
- АКТ № 9144 за частна държавна собственост/13.06.2023 год. ПИ с идентификатор 67009.911.5 в землището на с. Славовица, общ. Септември, обл. Пазарджик с площ 7999 кв.м.
- АКТ № 9145 за частна държавна собственост/13.06.2023 год. ПИ с идентификатор 67009.936.19 в землището на с. Славовица, общ. Септември, обл. Пазарджик с площ 10002 кв.м.
- АКТ № 9146 за частна държавна собственост/13.06.2023 год. ПИ с идентификатор 43369.723.37 в землището на с. Лесичово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик с площ 8000 кв.м.

Общо площ променила собствеността си в ДГТ вследствие закупуване на гори от ФЛ е 6.7 ха.

Включени в ДГТ вследствие промяна на собствеността:

- Със Заповед №РД49-181 от 03.06.2024 г. на Министъра на Земеделieto и храните се включва в **горските територии – държавна собственост**, площ в размер на **143.561 дка** – поземлен имот с идентификатор 15271.185.1 в землището на с. Говедаре, община Пазарджик и попадащ в район на дейност на ТП ДГС „Пазарджик“.

ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЕ НА ДГТ **+ 21.1 ха**

Промяна на предназначението на имоти, които са били земеделски територии /ЗТ/ в горски територии /ГТ/ :

ИДЕНТИФИКАТОР	ЗЕМЛИЩЕ	ПЛОЩ/КВ.М
Заповед № РД 49-316/09.08.2021 год. на Министъра на земеделието и храните		
56561.180.6	с. Пищигово	171669
Заповед № РД 49-218/29.06.2022 год. на Министъра на земеделието и храните		
67009.39.72	с. Славовица	34597
67009.39.69	с. Славовица	104872
общо		139469
Заповед № РД 49-319/30.08.2022 год. на Министъра на земеделието и храните		
67009.38.21	с. Славовица	15782
Заповед № РД 49-171/13.04.2023 год. на Министъра на земеделието и храните		
05459.44.440	с.Боримечково	109236
Заповед № РД 49-629/29.12.2023г. на Министъра на земеделието и храните		
16732.4.101	с. Г. Вършило	28785
16732.201.345	с. Г. Вършило	4282
16732.201.430	с. Г. Вършило	4625
16732.201.431	с. Г. Вършило	3379
16732.202.406	с. Г. Вършило	3099
16732.202.417	с. Г. Вършило	5579
16732.202.426	с. Г. Вършило	4626
16732.204.500	с. Г. Вършило	8932
16732.208.391	с. Г. Вършило	3845
67009.10.32	с. Славовица	22959
67009.41.287	с. Славовица	70839
67009.315.39	с. Славовица	27765
общо		188715
Заповед № РД 49-53/20.02.2024 год. на Министъра на земеделието и храните		
16732.17.392	с. Г. Вършило	4260
16732.48.10	с. Г. Вършило	23762
16732.49.166	с. Г. Вършило	47380
16732.48.15	с. Г. Вършило	20683
16732.50.126	с. Г. Вършило	26658
16732.53.2	с. Г. Вършило	54576
16732.105.810	с. Г. Вършило	10962
16732.126.691	с. Г. Вършило	23736
16732.134.589	с. Г. Вършило	9745
16732.202.802	с. Г. Вършило	8879
16732.206.549	с. Г. Вършило	19577
16732.206.553	с. Г. Вършило	18938
общо		269156
ВСИЧКО		894027

Промяна на предназначението на имоти, които са били частна собственост ГТ – в урбанизирани територии /за изграждането основите на съоръжения на фотоволтаичен парк/:

- С решение № 6-1-1 от 03 юли 2023 г. на Регионална Дирекция по горите Пазарджик се променя предназначението на поземлен имот с идентификатор 65468.59.7 в землището на с. Сбор, община Пазарджик с площ 32.997 дка и попадащ в район на дейност на ТП ДГС „Пазарджик“.
- С решение № 6-1-2 от 03 юли 2023 г. на регионална Дирекция по горите Пазарджик се променя предназначението на поземлен имот с идентификатор 65468.59.17 в землището на с. Сбор, община Пазарджик с площ 36.437 дка и попадащ в район на дейност на ТП ДГС „Пазарджик“.

На територията на стопанството без да се изключват от горските територии са предоставени за ползване площи, както следва:

- Със Заповед № 140/24.02.2021 год. на ИАГ са предоставени площи - горски територии - частна държавна собственост в размер на 38.139 дка за учредяване на бесрочен сервитут за обект: „Преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп“.
- Със заповед № 59/23.01.2020г. на ИАГ за учредяване на бесрочен сервитут върху площ от поземлен имот в горска територия частна държавна собственост за изграждане и обслужване на електропровод на обект „Трасе на електропоровод, захранващ мобилна приемо - предавателна станция в ПИ 200002, м. „Кольова чешма“ в полза на “БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД, ГР. СОФИЯ, са предоставени площи - горска територия - държавна собственост в размер на 0.851 дка.

Учредено безвъзмездно право на ползване за постоянен пчелин

- Със Заповед № 3-16-160/26.07.2022г. на Директора на ТП ДГС „Пазарджик“ се учредява безвъзмездно право на ползване за постоянен пчелин върху поземлен имот с номер 000576, находящ се в землището на с. Лесичово, с ЕКАТЕ 43369, общ.Лесичово, обл. Пазарджик с площ 1115 кв. м.

През изтеклия период 2013 – 2023г. не е извършена продажба на горски територии по реда на § 123 от ЗГ, както и не е извършена замяна на такива.

1.4.РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБЩАТА И ЗАЛЕСЕНА ПЛОЩ И ОБЩИЯ ДЪРВЕСЕН ЗАПАС ПО КАТЕГОРИИ ГОРИ СПОРЕД ФУНКЦИИТЕ ИМ.

Сравнение на общата площ на стопанството по функционални групи при двете последователни инвентаризации е дадено в таблица №16.

Таблица №16

Сравнение на общата площ на стопанството по функционални групи при двете последователни инвентаризации – **общо за стопанството**

ФУНКЦИОНАЛНИ КАТЕГОРИИ	ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ				
	2013 г. площ-ха	%	2024 г. площ-ха	%	Разлика/ха/ +/-
Стопански функции	17505.6	60.6	4818.9	16.7	-12686.7
Защитни и специални функции	11362.2	39.4	24029.4	83.3	12667.2
- Защитни функции	3075.1	10.7	749.1	2.5	-2326.0
- Специални функции	8287.1	28.7	23280.3	80.8	14993.2
ЗСпФ в т.ч.:					
защитна ивица шосе		-	25.5	0.1	25.5
тех.пр.борба с ероз.	2467.3	8.5	501.8	1.7	-1965.5
защ. ивица край река	186.2	0.6	1.1	-	-185.1
защ. ивица ж.п.линия	9.1	-	-	-	-9.1
лесонепригодна площ	24.9	0.1	-	-	-24.9
скално-урвест терен	73.1	0.3	-	-	-73.1
защ.ивица газопровод	192.5	0.7	135.4	0.5	-57.1
защ. ивица магистрала	122.0	0.4	72.1	0.2	-49.9
горски територии за защита на УТ	-	-	7.6	-	7.6
санитарно-охранителна зона 2	-	-	3.8	-	3.8
санитарно-охранителна зона 3	-	-	1.6	-	1.6
защитена местност	1068.0	3.7	1072.8	3.7	4.8
защитена зона птици	202.0	0.7	195.3	0.7	-6.7
защитена зона местообитания	5888.0	20.4	5595.4	19.4	-292.6
ГТ за съхр. на ценности и традиции	-	-	19.0	0.1	19.0
семенна база	162.1	0.6	6.6	-	-155.5
200м около манастир	-	-	9.7	-	9.7
горски разсадник	31.0	0.1	40.9	0.1	9.9
база за инт.стоп.дивеч	14.3	0.0	-	-	-14.3
лесопарк	101.3	0.4	19.4	0.1	-81.9

курортна гора	816.7	2.8	6.1	-	-810.6
извънселищен парк	3.7	-	2.3	-	-1.4
гори във фаза на старост	-	-	62.5	0.2	62.5
представителни екосистеми	-	-	373.4	1.3	373.4
ГВКС	-	-	15877.0	55.2	15887.0
Всичко	28867.8	100.0	28848.3	100.0	-19.5

Функциите на сега инвентаризираните територии са определени съгласно Закона за горите от 09.04.2011 година, Наредба № 18 от 07.10.2015 година, Заданието за инвентаризация и планиране, както и актуалния Доклад за ГВКС на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. При тази категоризация извършена съгласно чл.45 ал.5 от Наредба № 18 - 83.3 % от горите в района на стопанството са със **защитни и специални функции**, като с водеща функция основно са горите по Закона за Защитените територии (само защитени местности – 12 броя) и горите по Закона за Биологичното разнообразие (ЗЗМ, ЗЗП - Натура 2000 – общо 10 броя). Инвентаризитаните територии със стопански функции са намалели, основно заради сертификацията на стопанството с допълненията от 2018 и 2021 година, при която са определени горите с висока консервационна стойност (ГВКС) – ГФС, представителни екосистеми и др., както и новообявените СОЗ със съответните заповеди за обявяване от БД „Източнобеломорски район“ през периода 2013 - 2023 година. Горите във фаза на старост са обявени със Заповеди № РД 49- 421/02.11.2016 г. и № РД 49-493/13.12.2016 г. на Министъра на земеделието и храните за ГФС и актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г.

Обособяването на групата гори със защитни и специални функции - е направено въз основа на документи, подробно описани в Приложението на ТОМ I - „**Инвентаризация на стопанството**“ за категоризация на горите в ТП ДГС "Пазарджик".

Разпределението на площта и запаса /без клони/ на стопанството по групи гори е дадено в таблица № 17.

Таблица № 17
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ/ха/ и ЗАПАСА без клони/куб.м/ по групи гори и функционални групи – **общо за стопанството**

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	5.6	5.6	385	5.6	5.6	385
защита на почвите	-	-	-	1.1	1.1	30	1.1	1.1	30
защита на урбанизирани територии	1.3	1.3	170	6.3	6.2	300	7.6	7.5	470
защита на сгради и инфраструктури	85.1	84.8	12445	147.9	140.3	7980	233	225.1	20425
технически проект за борба с ерозия	300.2	294.9	60670	201.6	196	11715	501.8	490.9	72385
Общо защитни функции	386.6	381	73285	362.5	349.2	20410	749.1	730.2	93695
защитени местности	68.4	63.9	6915	1004.4	582.1	47390	1072.8	646	54305
защитени зони Натура 2000	414.2	390	88410	5376.5	4890.8	818650	5790.7	5280.8	907060
други с особен режим	-	-	-	19	18	2350	19	18	2350
Общо специални функции по т.1	482.6	453.9	95325	6399.9	5490.9	868390	6882.5	5944.8	963715
Семепр. насаждения и градини	-	-	-	6.6	6.6	1170	6.6	6.6	1170
горски разсадници	2.2	2.2	630	38.7	0.5	35	40.9	2.7	665
200м около хижи и манастири	0.5	0.5	85	9.2	8.4	365	9.7	8.9	450
Общо специални функции по т.2	2.7	2.7	715	54.5	15.5	1570	57.2	18.2	2285
ГТ с рекреационно значение	9.3	9.2	2295	18.4	18.2	1190	27.7	27.4	3485
ГВКС	3508.9	3285.3	670100	12804	12282.4	1745210	16312.9	15567.7	2415310
Общо специални функции по т.3	3518.2	3294.5	672395	12822.4	12300.6	1746400	16340.6	15595.1	2418795
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	4003.5	3751.1	768435	19276.8	17807	2616360	23280.3	21558.1	3384795
Общо ЗСпФ	4390.1	4132.1	841720	19639.3	18156.2	2636770	24029.4	22288.3	3478490
стопански функции	1132.7	1076.1	194185	3686.2	3479.7	196330	4818.9	4555.8	390515
Всичко	5522.8	5208.2	1035905	23325.5	21635.9	2833100	28848.3	26844.1	3869005

Залесената инвентаризирана площ на ТП ДГС „Пазарджик“ е **26844.1 ха.**

Запасът на основните насаждения е **3869005 куб.м (без клони), а на надлесните дървета 5590 куб.м (без клони).**

Съгласно Закона за горите са обособени следните категории гори със следните функции показани в таблица № 18. В отделна колона са дадени и площите по категории, които се водят в числото на друга функционална група.

Таблица № 18
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ/ха/ по ФУНКЦИОНАЛНА ГРУПА – общо за стопанството

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
защитна ивица шосе	25.5	0.1	102.0	127.5
тех.пр.борба с ероз.	501.8	1.7	2004.6	2506.4
защ. ивица край река	1.1	-	242.9	244.0
защ. ивица ж.п.линия	-	-	71.1	71.1
лесонепригодна площ	-	-	46.7	46.7
скално-урвест терен	-	-	438.7	438.7
защ.ивица газопровод	135.4	0.5	218.8	354.2
защ. ивица магистрала	72.1	0.2	89.7	161.8
горски територии за защита на УТ	7.6	-	22.8	30.4
наклон над 30 градуса	-	-	3130.3	3130.3
гори около източници на питейни води	0.2	-	492.5	492.7
санитарно-охранителна зона 1	-	-	3.1	3.1
санитарно-охранителна зона 2	3.8	-	356.9	360.7
санитарно-охранителна зона 3	1.6	-	713.9	715.5
Общо защитни функции	749.1	2.5	-	-
защитена местност	1072.8	3.7	-	1072.8
паметник на културата	-	-	1.3	1.3
защитена зона птици	195.3	0.7	1150.6	1345.9
защитена зона местообитания	5595.4	19.4	819.7	6415.1
ГТ за съхр. на ценности и традиции	19.0	0.1	11.2	30.2
Общо специални функции по т.1	6882.5	23.9	-	-
семенна база	6.6	-	157.3	163.9
200м около манастир	9.7	-	-	9.7
200 м около хижа	-	-	34.2	34.2
горски разсадник	40.9	0.1	18.9	59.8
база за инт.стоп.дивеч	-	-	228.8	228.8
Общо специални функции по т.2	57.2	0.1	-	-
лесопарк	19.4	0.1	105.5	124.9
курортна гора	6.0	-	1702.4	1708.4
извънселищен парк	2.3	-	1.4	3.7
гори във фаза на старост	62.5	0.2	1127.7	1190.2
ГВКС 1	-	-	6251.4	6251.4
ГВКС 2	15627.1	54.3	5336.1	20963.2
ГВКС 3	-	-	2362.5	2362.5
ГВКС 4	249.9	0.9	6222.2	6472.1
ГВКС 6	-	-	36.3	36.3
представителни екосистеми	373.4	1.3	1989.1	2362.5
Общо специални функции по т.3	16340.6	56.8	-	-
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	23280.3	80.8	-	-
Общо защитни и специални функции	24029.4	83.3	-	-
Стопански функции	4818.9	16.7	-	-
Всичко	28848.3	100.0	-	-

ИНВЕНТАРИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ СЪС ЗАЩИТНИ И СПЕЦИАЛНИ ФУНКЦИИ /ЗСПФ/

Инвентаризираните територии със защитни и специални функции са категоризирани въз основа на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и Наредба №18/07.10.15 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Общата площ на тези територии е 24029.4 ха, от която залесената е 22288.3 ха и незалесена 1741.11 ха.

Подробно отделите и подотделите от групата гори със защитни и специални функции, площите им по функционални групи са описани по - долу за **всяка категория сама за себе си за ЗСПФ.**

ПО ВИДОВЕ ФУНКЦИИ и категории се групират, както следва:

1. Гори със защитни функции - обособени съгласно чл.5, ал.2 от Закона за горите

1.1.Защита на водите

Горите попадащи в СОЗ са обособени съгласно Заповедите за обявяването им, ГОИПВ са обособени съгласно актуализирания Доклад за ГВКС в стопанството от 2021г.

Подробно СОЗ и ГОИПВ са описани и разгледани в отделна глава на ТОМ II на ГСП, както и заповедите за обявяването на СОЗ.

Санитарно - охранителна зона 1 - подотдели: **326** к; **327** к, м; **328** к - с обща залесена площ 3.1 ха.

Санитарно - охранителна зона 2 - подотдели: **8** б, в, м, н, о, п, р, с, т, 3, 4, 7, 8; **12** в, д, е, ж; **13** г, д, е, ж, з, к, л, м, н, 2, 3, 4, 5, 7; **14** л, п, 8; **59** к, л; **63** а, о, р, 8, 9; **64** а, м, о, 8, 9; **65** а, б, в, г, д, е, ж, з, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **66**; **67** а, б, н, 16; **68** а, б, з, и, к, л, м, н, о, п, р, у, ш, ю, а1, 1, 2, 8, 9; **258** 5; **259** 8; **326** и; **327** б, д, и, н, 8; **328** и; **346** а, б, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **347** а, б, г, д, е, 1, 2, 3; **423** о, с, т, ю, а1, б1; **436** г - с обща площ 360.7 ха, от която 346.8 ха залесена и 13.9 ха незалесена.

Санитарно - охранителна зона 3 - подотдели: **2** д; **4** г, е, з, 4; **6** ж, и, 3; **7** а, м, н, о, п, р, с, 1, 2; **8** а, г, д, е, ж, з, и, к, л, у, 1, 2, 5, 6; **9** г, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10; **11** л, м; **12** б, г, з, 1, 2, 3; **13** б, в, д, з, и, 1, 6; **14** д, е, ж, з, и, к, м, 5, 6, 7; **58** з, и, к, 4, 5, 6; **59** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **60**; **61** а, з, и, л, м, н, о, п, р, 4, 5, 10, 11; **62** л, м, 6; **63** з, и, к, м, н, с, т, ф, 2, 6, 7, 10, 11, 12, 13; **64** б, л, н, 6, 7; **65** и, л, м; **67** м, о, 15; **68** ф, ц, ч, щ, я, 3, 5, 6, 7; **259** и, к, л, г1, д1, 6, 7, 22, 23; **326** з, л, м; **327** е, л; **328** ж, з, л, м; **338** и; **344** ж, и, о, п, р, с, т, у, ф; **345** в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 5, 6, 7; **346** в, г, и, к, л, м, н, о, 4, 5; **347** в, ж, з, и, к; **348** а, е; **349** а, ж; **350** и, к; **423** н, р, щ; **436** х - с обща площ 715.5 ха, от която 695.0 ха залесена и 20.5 ха незалесена.

Гори около източници на питейна вода - подотдели: **16** в; **18** к; **19** б; **23** в; **28** а; **35** в; **37** 2; **39** е, и, 9; **48** е; **49** б; **50** а; **54** а; **55** в, г; **56** г; **57** е; **62** з; **64** е; **67** в; **94** л; **96** 4; **126** в, и; **139** и; **152** л; **157** к; **199** 2; **200** в; **208** д2; **265** д; **269** б; **272** в, г, н, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13; **273** а, и; **285** г; **298** б; **299** в; **300** г; **311** б; **323** ж; **330** в; **336** а, б; **339** д; **340** б; **343** 2; **348** 1; **352** г - с обща площ 492.7 ха, от която 487.5 ха залесена и 5.2 ха незалесена.

1.2. Защита на почвите - обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ

Защ. ивица край река обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **247** б, в, г; **248** а, б, в, е, ж; **249** б, в; **252** г, д, ж, з, и; **253** з, и, к, л, м, р; **254** в, г, е; **255** а, б; **256** а, б; **257** б, в, г, д, е, 1, 2; **258** а, б, в, г, д, е, ж, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **259** г, з, м, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, г1, д1, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **260** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, х1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 16; **423** а; **430** а, б, в, г, е; **431** и, к, л, н, о; **432**; **433** б, в; **435** б,

в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м; **436** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, т, у, х, ц; **450** а, б, в, г, д, е, ж, з - с обща площ 244.0 ха, от която 224.2 ха залесена и 19.8 ха незалесена.

Лесонепригодна площ обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: - **6** д; **14** ж; **47** в; **62** в; **191** р; **223** к; **279** в с обща незалесена площ 46.7 ха.

Скално - урвест терен обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: - **1** б, в, г, е, ж; **2** в, е; **3** в; **7** б, д, н, с; **8** в; **11** г, е, л; **13** в, ж, з, м, н; **14** з; **16** з; **17** б; **29** б; **31** а; **33** е; **47** г, л; **54** а; **62** б; **78** б; **79** в; **152** а; **156** а; **274** е; **313** е; **324** б; **343** а, б; **344** а; **345** а, к; **346** г; **349** б, ж; **350** б, ж, к; **355** а, б; **356** а, б, в с обща залесена площ 438.7 ха.

Наклон над 30 градуса обособени съгласно актуализирания Доклад за ГВКС в стопанството от 2021г.- подотдели: **1** а, б, в, г, е, ж, 1, 2, 3, 4; **2** а, б, в, г, д, е; **3** б, в; **6** в, д, ж, з; **7** б, в, г, е, к, н, о, п, р, ф; **8** а, б, в, г, е, ж, м, о, п, с, т; **9** д, е, л, м, р, с; **10** а, в, д, е; **11** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м; **12** а, б, в, г, д, е, ж, з; **13** а, б, в, д, е, и, к, л, м; **14** б, в, г, д, з, и, к, о; **15** д, е, ж, 1; **16** е, з; **17** а, б; **18** к, л; **22** а, б, в; **23** а; **24** г; **26** з, и; **27** д; **28** а, г; **29** б, в, г; **30** а, б, в, е, ж, з, и; **31** а, б, в, г, д, к, 2, 3; **32** а, б, в, г, д, е, з, 1; **33** а, б, в, г, д, е, з, к, л; **34** б, г, и; **35** а, б, з, и, к, л, м; **39** а; **40** б; **46** е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ц, ч, ш; **47** а, г, л; **48** б, в, г; **49** б, в, е; **50** а; **54** а, 1; **57** а; **62** б; **64** и; **77** д, е; **78** б, в, г, д; **79** б, в; **80** а, г; **81** а, б, г, е, ж, з; **82** а; **109** ч; **122** к; **149** о; **150** в; **152** а, б; **156** а; **162** 1, 4; **179** д, е; **189** г, л; **216** ж; **218** ч, ш; **219** а; **232** ф; **273** ж, з, и; **274** д, е; **275** а, б, в; **276** 1; **277** а, б, в; **278** а, б; **279** а; **284** а, б; **286** г; **294** е, ж, з, и, 2; **295** а, б, г; **296** а; **297** а, б; **302** в; **303** к; **304** в; **306** а, г, д, ж, 1; **307** а, б; **308** а, в, г, 1; **309** з; **310** г; **311** л; **313** е, ж, з; **317** в, д; **318** б; **322** д; **324** б; **326** а, е, з, и, к; **327** б, л; **328** д, е; **330** д; **336** а, в, ж, з, и, к, л; **338** а, в, г; **340** в, г, е, и, к; **341** а, б, в, г, д, е, ж, з; **342** в; **343** а, б, е; **344** а, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф; **345** б, в, г, д, е, ж, и; **346** б, в, г, д, ж, з, и, л, н, о; **347** б, в, г, д, з, и, к, л, 2, 3; **348** а, б, в, д, е, ж; **349** б, в; **350** а, в, г, д, ж, и; **351** а, б, г, е, ж, з, к; **352** а; **353** а, б, в, г, д, и; **354** б; **355** б, в; **356** б, в, г, д; **386** в; **401** с; **414** 1; **416** п - с обща площ 3130.3 ха, от която 3087.6 ха залесена и 42.7 ха незалесена.

Гори технически проект борба с ерозията са обособени като такива в предишния ГСП от 2013г. и включват горски територии във водосбора на река Тополница и част от напоителна система "Алеко Константинов" - подотдели: **91** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, б, 7; **92**; **95** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **97**; **98** а, б, в, к, л, м, н, п, 2, 3; **99** л; **100** д, е, ж, и, к, л, м, т, у, 3; **101** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 2, 3; **102**; **103** з, и, к, ф, ч, ш, 3; **104** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, д2, е2, ж2, з2, и2, к2, л2, м2, н2, о2, п2, р2, с2, т2, у2, ф2, х2, ц2, ч2, ш2, щ2, ю2, я2, а3, б3, в3, г3, д3, е3, ж3, з3, и3, к3, л3, м3, н3, о3, п3, р3, с3, т3, у3, ф3, х3, ц3, ч3, ш3, щ3, ю3, я3, а4, б4, в4, г4, д4, е4, ж4, з4, и4, к4, л4, м4, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **106** н, о; **112** р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, 1, 2; **113**; **114** ф, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, а2, г2; **115** а, б, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, д1, е1, ж1, з1, к1, л1, о1; **116** т, х, ц, к1, л1, ч1, ш1, щ1, в3, г3, 1, 4, 6; **117**; **118**; **152** а, б, п1, р1, с1, ф1, 1, 2, 3, 11; **163** е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **205** а, б, в, д, е, ж, к, 2, 3, 4; **206**; **208** я, а1, б1, в1, л1, м1, н1, о1, 2, 3, 4, 15; **209** а, б, в, г, д, е, ж, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **210**; **211**; **212** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, р, 2, 3, 4; **215** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 5, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30; **216**; **217** а, б, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, х1, ц1, ч1, 1, 2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50; **218** д1, е1; **221** х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 15, 16; **222** а, б, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **223** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, с, 1, 5; **224**; **226** г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **227**; **228** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, 1, 4; **229**; **230** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **231**; **232** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **233** х, ц, 5; **240** о, е1, н1, о1, п1, с1, х1, ц1; **290** а, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 5; **291** а, б, в, г, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **292** б, в, г, д, ж, з, и, 4, 5, 6, 12; **310** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 7; **311** а; **312** а, б, з; **313** а, б, в, г, д, 1; **319** а, б, в, г, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **323** б, г, з; **325** к, у, ф, х, ц, ч, ш, б1, з1, и1, к1, л1, м1, н1,

о1, п1, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 25, 26; **336** а, б, м, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **401** п, с, г1, д1; **402** р, у, щ, 6, 8, 9, 10, 12; **404** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, 1, 2 - с обща площ 2506.4 ха, от която 2351.6 ха залесена и 154.8 ха незалесена.

1.3. Защита на сгради и инфраструктури обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ

Защитна ивица шосе обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **1** г, д, е, ж; **2** е; **6** е; **7** д, е, к, с, т, у, ф, 3; **8** д, н, у, ф, 3, 4, 5, 7; **13** н, 2, 4, 5, 6, 7; **14** е, л, м, н, о, п, 2, 3, 7, 8; **15** ж; **17** д, е, ж, н, 2, 4, 7, 8, 9; **152** г, п1, р1, с1, 3; **157** х, ц, ч, г1, д1, е1, ж1, л1, м1, 5; **161** м, р, т, ш, щ, ю, я, а1, в1, 1, 5; **163** ж, з, л, м, н, 3, 4, 5, 6; **164** м, н, о, п, р; **218** д, е, з, и, о, п, р, с, т, ж1, и1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, а2, 3; **234** 11; **243** м, о; **250**; **343** и; **344** а, б, в, г, д, 1; **345** а, з, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **346** а, м, 1, 2; **347** а, е, ж, 1, 2; **349** а; **350** а, б, к; **354** а, ж; **355** а; **356** а, 2; **384** н; **431** у; **444**; **448** а, в, г - с обща площ 127.5 ха, от която 99.3 ха залесена и 28.2 ха незалесена.

Защитна ивица ж.п.линия обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **1** г, д, е, ж; **2** е; **6** е; **7** д, е, к, с, т, у, ф, 3; **8** д, н, у, ф, 2, 3, 4, 5, 7; **13** н, 2, 4, 5, 6, 7; **14** е, л, м, н, о, п, 2, 3, 7, 8; **15** ж; **17** д, е, ж, н, 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9; **18** в; **343** и; **344** а, б, в, г, д, 1; **345** а, з, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **346** а, м, 1, 2; **347** а, е, ж, 1, 2; **349** а; **350** а, б, к; **354** а, ж; **355** а; **356** а, 2 - с обща площ 71.1 ха, от която 58.2 ха залесена и 12.9 ха незалесена.

Защитна ивица газопровод обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **103** з, ч, ш, 3; **104** р, с, х, ц, ш, и1, к1, ю1, б2, ю2, я2, г3, з3, м3, н3, о3, п3, р3, с3, ю3, я3, а4, в4, д4, е4, ж4, м4, 2, 4, 5, 6, 11, 12; **105** х, ю, б1, к1, м1, н1, 6, 8, 10, 15, 16; **116** ф, х, ц, ч, ш, ю, я, а1, в1, о1, с1, т1, у1, ц1, в2, к2, м2, н2, о2, п2, р2, с2, у2, ц2, ч2, в3, г3, д3, е3, ж3, з3, и3, к3, м3, н3, о3, п3, с3, т3, ф3, х3, ц3, ч3, а4, б4, в4, г4, д4, е4, ж4, з4, м4, 3, 7; **122** ч, щ, м1, н1, о1; **128** г, п; **129** г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, т, ж1, з1, и1, р1, с1, ф1, х1; **130** а, б, г, д, ж, з, к, т, у, ф, ч, щ, б1, в1, г1, д1, и1, к1, л1, 1, 3; **137** з, ц, 2; **138** а, в, г, н, о, п, р, с, т, у, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **139** ж, з, и, к, л, м, н, о, щ, 2, 3, 4; **141** л; **142** г, е, ж, з, и, к, л, м, ф, 2; **154** н, п, р, д1, е1, ж1, 2, 5, 9, 10; **192** о, 3; **197** к, л, м, р, с, т, у, ф, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20; **198** н, о, п, ч, ш, щ, я, б1, 5, 7, 8, 9; **199** л, м; **208** с2, у2, х2; **219** к, л; **260** х, ч; **383** а, в, д, и, к, л, н, о, п, ц, я, п1, р1, ч1, щ1, м2, н2, о2, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18; **401** д1; **402** и, к, м, н, о, п, р, 4, 5, 6, 7, 11, 19; **407** е, ж, к, л, т, ш, 2, 3, 8, 11, 14, 15; **409** в1, г1; **410** м, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **414** ж, т, 3; **416** ш, щ; **417** я, а1; **418** б, г, и1, с1, т1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2; **423** м; **424** к, о; **425** б, в, г, ж; **448** г; **450** б - с обща площ 354.2 ха, от която 315.6 ха залесена и 38.6 ха незалесена.

Защитна ивица магистрала обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **112** з, ч1, м2, н2, о2; **113** а, е, к, л, п, р, н1, о1, п1, ц1, ш1, щ1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, д2, е2, ж2, 1, 2, 4; **114** а, з, и, л, м, н, х, ц, ч, л1, м1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ю1, б2, в2, г2, д2, е2, 1, 3, 4; **122** а, б, в, л, м, н, о, п, д1, е1, ж1, з1, и1, 2; **125** а, 1; **126** а, 1; **127** а, б, 1, 2, 4; **128** е, ж, з, и, м, о; **129** а, ц, щ, г1, д1, е1, л1, м1, н1, у1, 2, 3, 4; **154** з1, 8; **221** п1, р1, с1, т1, 41; **401** б, е, з, к, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12; **402** е, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, 1, 3, 9, 14, 15, 16, 17; **404** ч, ю, б1, г1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1; **407** у, ф, б1, в1; **414** у, ф, в1, 4; **428** б, в - с обща площ 161.8 ха, от която 147.0 ха залесена и 14.8 ха незалесена.

Горски територии за защита на УТ обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ - подотдели: **18** н, о; **19** л, м; **26** н, о, 4; **27** е; **49** ж; **94** ч, 11; **104** о2, п2, р2; **112** т1; **154** а, б, к1, л1; **198** р, а1, 4; **208** ф2; **221** ш1, щ1, я1, а2; **259** м, 8, 21; **262** и, 1, 6, 13, 14; **263** а, к, 6, 7; **280** ж; **319** р, 22; **325** и1, к1, л1, м1, о1, 14, 25, 26; **335** е, и, 23; **342** и; **343** к, л, м, н, 2, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **423** ч; **424** с - с обща площ 30.4 ха, от която 24.7 ха залесена и 5.7 ха незалесена.

2. Гори със специални функции - обособени съгласно чл.5, ал.3 от Закона за горите

2.1. Гори със защитени функции обособени съгласно чл.5, ал.3 т.1 от Закона за горите

Заповедите за обявяването на ЗМ и ЗЗ по Натура 2000 са подробно описани в Раздел IV на ТОМ II – ГСП глава девета.

Защитени местности - подотдели: **15** б, 1, 2; **18** г, 3; **19** и, 1; **37** б, 6; **38** б, в, г, 2, 3, 4, 5; **39** г, д, е, ж, з, и, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **40** г, д, ж, и, 1, 2, 3; **46** ж, з, и, к; **68** б, у, ф, х, ц, 3, 4; **138** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, х, ц, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **140** г, д, е, ж, з, и, л, 1; **141** и, к, н, 7; **163** ж, и, к, л, 2, 3; **171** а, 2, 3; **173** а, б; **175** а, б, 1; **176** б, в, г, д, е, 2; **189** д, з, л, 2; **241** д, е; **359**; **360** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28; **361** з, и, 7, 8, 9, 10; **362**; **363**; **367**; **368**; **369** а, б, в, г, д, е, ж, и, л, м, н, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **370**; **371** а, б, в, г, з, и, к, л, м, н, т, у, ф, х, ц, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 19, 20, 21, 22; **372**; **373** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 – с обща площ 1072.8 ха, от която 646.0 ха залесена и 426.8 ха незалесена.

Защитена зона птици - подотдели: **243** г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 3, 6, 7, 8, 9; **244** г, д, е, ж, з, и, 4, 5; **252** в, г, д, е, ж, з, и; **253** а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5; **254** а, б, в, д, е, 1; **255**; **256**; **257**; **258** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **259** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **260** а, б, в, г, д, ж, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, х1, ц1, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **358**; **359**; **360**; **361**; **362**; **363**; **365**; **366**; **367**; **368**; **369**; **370**; **371**; **372**; **373**; **385**; **430**; **431**; **432**; **433**; **450** – с обща площ 1345.9 ха, от която 704.8 ха залесена и 641.1 ха незалесена.

Защитена зона местообитания - подотдели: **1**; **2**; **3**; **4**; **5**; **6**; **7**; **8**; **9**; **10**; **11** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, 1, 2, 3; **12**; **13**; **14**; **15**; **16** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, 1, 4, 5; **17** а, б, ж, з, л, н, 2, 3, 4, 5; **18** и; **19** ж, з; **21** м, н, 5; **23** г, д, з, 2, 3; **30** а, д, е, ж, з, и, 1, 4, 5; **31**; **32**; **33** д, е, ж, з, и, к, 5; **34** е, ж, з, и, 1, 2; **35** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **36**; **37** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **38**; **39**; **40**; **41**; **42** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3; **43** в, г, д, е, ж, з, и, м, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **44** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **46** и, к, м, п, р, с; **47** з, и, к, л, м; **77** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, 1, 2, 3, 4; **78**; **79**; **80**; **81**; **82**; **83**; **84**; **85**; **86**; **87**; **88**; **89** а, б, в, е, ж, з, и, м, н, о, 1, 2; **90** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, р, с, т, у, ф, ю, я, а1, б1, д1, 1, 3, 4, 5, 6, 7; **91** ш, щ, я, в1, г1, к1, л1, 10, 11; **93** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, п, т, ф, х, 1, 4, 5; **96** а, б, в, г, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ю, я, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15; **119** а, б, в, е, ж, з, и, к, п, р, т, 1, 3; **120** б, д, е, ж, з, и, к, л, м, у, ф, х, ц, 7; **121** г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, 1, 6, 7; **122** л, м, ж1; **123** а, б, в, г, д, е, ж, л, н, о, п, 1, 2, 4; **124**; **125**; **126**; **127**; **129** л1; **179** а, д; **180**; **181** а, б, в, г, д, ж, з, и, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17; **182** а, б, в, г, к, л, м, п, р, с, ц, ч, ш, ю, а1, б1, в1, г1, 2, 3, 6, 14, 21, 22; **183** а, б, в, г, и, о, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **184** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **185** б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **186** н, о; **188** л, н; **190** ж, и; **193** в, г, д, з, ц; **194** ш, щ, ю, я, а1, б1, в1; **195** е, ш, щ, ю, а1; **196** а, н; **197** ж, з, р, 3, 4, 5, 11, 19; **237** а, б, в, г1; **240** б, е, и, к, л, о1, т1, у1, ф1, ч1, ш1; **241** а; **247**; **248** а, б, в, д, е, ж, з; **249** б, в; **252** а, б, г, д, е, ж, з, и; **253** а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5; **254** а, б, в, г, е, 1; **255**; **256**; **257**; **258** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **259** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **260**; **342** з; **344** а, б, е, ж, о, п, 1; **345** а, б, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **346**; **347**; **348** а, б, в, д, е, ж; **349** а, б, в, г, д, ж, 3; **350** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, 2; **351** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **352** а, ж, з, и, 1, 7; **353** а, б, в, г, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 6, 7, 8; **354**; **355**; **356**; **358** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 4; **359** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; **360** а, б, в, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ш, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **361**; **362**; **363**; **367**; **368**; **369** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11; **370**; **371**; **372**; **373**; **374**; **375**; **376**; **377**; **378** ч, л1, м1, н1, о1, 1; **379** а, у, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, м1, н1, о1, п1, 1, 17; **380** н, о, т, у, ф, х, ц, 5; **381** п, ф, х, ц; **385** 3; **405** г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, х, ц, ч, ш, щ, я, а1, б1, д1, з1, к1, п1, 1, 2, 3; **406** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6,

7; **409** ш, щ, г1, 1; **423** а, у, ф, х, б1; **424** н, о, п, р; **428**; **430**; **431** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 2, 4, 5; **432**; **433**; **434**; **435**; **436** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, т, у, х, ц; **450** – с обща площ 6415.1 ха, от която 5604.7 ха залесена и 810.4 ха незалесена.

ГТ за съхранение на ценности и традиции са обособени съгласно актуализирания Доклад за ГВКС в стопанството от 2021г. - подотдели: **15** б, 2; **18** б, г, н, 3; **208** д1; **272** н, 5, 8, 10, 11, 12, 13; **273** л – с обща площ 30.2 ха, от която 28.6 ха залесена и 1.6 ха незалесена.

Паметник на културата обособен съгласно актуализирания Доклад за ГВКС в стопанството от 2021г. - подотдели: 140 1 – с обща незалесена площ 1.3 ха.

2.2. Гори в семепроизводствени насаждения, градини, горски разсадници и други обособени съгласно чл.5, ал.3 т.2 от Закона за горите

Семенните бази са одобрени от Изпълнителния директор на ИАГ с Протокол за актуализирането им от 21.10.2024г. - подотдели: **106** и, л; **271** ж, к; **273** е; **315** л; **316** б, е; **321** а, б, в, д, ж; **419** я – с обща залесена площ 163.9 ха.

Горски разсадници – регистрирани като такива в Регистъра на горските разсадници – ГР „Церово“ - №7/07.03.2013г.; ГР „Наков чифлик“ №14/08.12.2015 г. и ГР „Драгор“ №15/08.12.2015 г. - подотдели: **154** и, к, л, з1, 4, 8, 11, 12; **364**; **444** – с обща площ 59.8 ха, от която 3.2 ха залесена и 56.6 ха незалесена.

200м около манастир обособена съгласно чл.5, ал.3 от ЗГ - подотдели: **221** к, с, к1, п2, с2, т2, 4; **325** а, б, а1, 3, 16, 27, 28, 29; **332** е, 4 – с обща площ 9.7 ха, от която 8.9 ха залесена и 0.8 ха незалесена.

200м около хижа обособена съгласно чл.5, ал.3 от ЗГ - подотдели: **9** г, р, с, т, 1, 2; **40** е, з, и, 2, 4, 5, 6; **41** з, и, 2; **271** и, к, 1; **272** н, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13; **273** л – с обща площ 34.2 ха, от която 31.6 ха залесена и 2.6 ха незалесена.

БИСД - създадена със заповед от 2011г. на Изпълнителния директор на ИАГ и утвърдени с ГСП на ТП ДГС „Пазарджик“ от 2013г. - подотдели: **180** г, д, е, ж, з, и, к, р, т, у, ф, х, ц, щ, я, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 25, 26, 27, 28; **181** а, б, в, г, д, з, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **182**; **183** ж, п, р, 8; **185** 1, 2; **307** з, 4, 6; **314** з; **315** н; **316** ж, з, и, 5; **317** 1, 6; **339** з, 7, 8; **352** д, 6 – с обща площ 228.8 ха, от която 209.2 ха залесена и 19.6 ха незалесена.

2.3. Гори с рекреационно значение и висока консервационна стойност обособени съгласно чл.5, ал.3 т.3 от Закона за горите

Лесопарк (Мемориален комплекс „Александър Стамболийски“) - обявен съгласно писмо № 1103 от 20.02.1969 г. на МГГП и на основание чл. 4 от Правилника за прилагане на Закона за горите от 1998 г. - подотдели: **105** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, м1, н1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **106** п – с обща площ 124.9 ха, от която 120.0 ха залесена и 4.9 ха незалесена.

Курортна гора (НКТК ”Родопи“) - обявена със Заповед № 236 от 29.01.1976 г. на МГОПС и на основание чл. 4 от Правилника за прилагане на Закона за горите от 1998 г. - подотдели: **8**; **12**; **13**; **14**; **15**; **16**; **38** в, г, 2, 3, 4; **39** г, д, е, ж, з, и, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9; **40** в, г, д, е, ж, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **41** ж, з; **42** п, р, с, 3; **43** и, л, 3, 7, 8, 9, 10; **44**; **254** а, б, 1; **265** д, е, ж, з, и, н, о, 1, 2, 3, 4; **266** а, б, и, к, л, м, 1; **267** а, д, е, 1, 2, 3, 4; **269** а; **270** а, б, в, г, з, к, 1, 2, 3; **271**; **272**; **273**; **274**; **275**; **276**; **277**; **279** а, б, в, г, з, 1, 2, 3, 4, 5, 11; **280** д, е, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **345**; **346**; **347**; **348**; **349**; **350**; **357**; **431** б, в, г, д, е, з, 2, 4, 5 – с обща площ 1708.4 ха, от която 1648.9 ха залесена и 59.5 ха незалесена.

Извънселищен парк - паркова гора на с. Церово, обявена със Заповед № 962 от 21.07.1968 г. на УГС към МЗГ и на основание чл. 4 от Правилника за прилагане на Закона за горите от 1998 г. - подотдели: **154** а, б, в – с обща залесена площ 3.7 ха.

Гори във фаза на старост - обособени на основание Заповеди № РД 49- 421/02.11.2016 г. и № РД 49-493/13.12.2016 г. на Министъра на земеделието и храните за ГФС и актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **2** б; **3** б; **5** а, д; **6** а; **7** д, с; **8** г, ж, о, п; **10** д, е; **15** г; **16** а, ж, з, и; **30** а, б, в, е, ж, з, и; **31** в, г, д, ж, и, к; **32** а, б, в, г, д, е; **33** з; **34** и; **35** з, м; **36** и; **37** а, б, е, ж, к; **38** г; **39** а, б, е; **40** г, д, е, и; **41** в, ж, з; **42** а, п; **43** д; **44** в; **46** с; **47** а, г; **77** а, б, в, г, д; **78** а, в, г; **79** а, б; **80** б, г; **81** а, б, д, е; **82** а; **84** а; **90** д, ж, з, к, г1; **91** щ, в1, г1; **93** д, ж, т; **119** в, с; **120** б, ж, и, к, н, о, т, ч; **121** б, з, и, л, р, т; **123** г, д, е; **124** г, д; **125** г; **126** а, б, д, е, ж; **127** а, г, к; **129** щ, в1, л1; **346** е, к; **348** а, б, ж; **349** б, в, г, ж; **350** в, г, д, и; **351** а, б; **352** а, ж, з; **353** а, б, в, г, ж, з, и; **354** а, б, в, г, д, е; **355** а, г; **356** д; **370** г; **371** а, л, м, у; **374** б, в, г; **378** ч, п1; **405** е, ж, з, к, г1, е1, и1, к1 – с обща залесена площ 1190.2 ха.

Представителни екосистеми – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **1** а, б, в, г, е, ж; **2** б, в, г, е; **3** б, в; **5** а, б, в, д; **6** а, д; **7** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, ф; **8** г, д, е, ж, з, м, н, о, п, у; **9** е, ж; **10** д, е; **11** д, е, ж, з, л, м; **12** а, б, в, г, д, е; **13** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; **14** в, г, д, е, ж, и, к, л, о, п; **15** б, в, г, д, е, ж; **16** а, е, ж, з, и; **17** а, б, з; **19** б, в, г, и; **20** б; **30** а, б, в, е, ж, з, и; **31** в, г, д, ж, и, к; **32** а, б, в, г, д, е; **33** з; **34** и; **35** з, м; **36** и; **37** а, б, е, ж, к; **38** в, г; **39** а, б, г, д, е, з; **40** б, г, д, е, и; **41** в, ж, з; **42** а, п; **43** д; **44** в; **46** с; **47** а, г; **48** б, в; **53** а, б; **54** а; **77** а, б, в, г, д; **78** а, в, г; **79** а, б; **80** б, г; **81** а, б, д, е; **82** а; **84** а; **90** д, ж, з, к, г1; **91** щ, в1, г1; **93** д, ж, т; **119** в, с; **120** б, ж, и, к, н, о, т, ч; **121** б, з, и, л, р, т; **123** г, д, е; **124** г, д; **125** г; **126** а, б, д, е, ж; **127** а, г, к; **129** щ, в1, л1; **273** ж, з, и; **274** г, д, е; **306** г; **307** а, б, в, г; **308** в; **313** е, ж, з; **317** в, д; **318** б; **340** а, б; **344** а, е, п; **345** а, ж, з, к; **346** а, е, з, к, м, о; **347** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л; **348** а, б, в, д, е, ж; **349** а, б, в, г, ж; **350** б, в, г, д, ж, и, к; **351** а, б, в, г; **352** а, ж, з; **353** а, б, в, г, ж, з, и; **354** а, б, в, г, д, е; **355** а, б, в, г; **356** а, б, в, г, д; **370** г; **371** а, л, м, у; **374** б, в, г; **378** ч, п1; **405** е, ж, з, к, г1, е1, и1, к1 – с обща площ 2362.5 ха, от която 2335.9 ха залесена и 26.6 ха незалесена.

ГВКС 1 – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **1**; **2**; **3**; **4**; **5**; **6**; **7** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, 1, 2, 3; **8**; **9** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **10**; **11** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, 1, 2, 3; **12**; **13**; **14** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **15**; **16** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, 1, 4, 5; **17** а, б, ж, з, л, н, 2, 3, 4, 5; **18** г, и, 3; **19** ж, з, и, 1; **21** м, н, 5; **23** г, д, з, 2, 3; **30** а, д, е, ж, з, и, 1, 4, 5; **31** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **32**; **33** д, е, ж, з, и, к, 5; **34** е, ж, з, и, 1, 2; **35** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **36**; **37** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **38**; **39** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **40**; **41**; **42** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3; **43** в, г, д, е, ж, з, и, м, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **44** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **46** ж, з, и, к, м, п, р, с; **47** з, и, к, л, м; **68** б, ф, х, ц, 3, 4; **77** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, 1, 2, 3, 4; **78**; **79**; **80**; **81** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **82** а, б, в, г, 1, 2, 3; **83** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **84** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5; **85** а, б, в, г, д, е, н, 1, 2; **86**; **87** а, б, в, г, д, з, 1, 2, 3, 4, 5; **88**; **89** а, б, в, ж, з, и, м, н, 1, 2; **90** а, в, д, ж, з, к, л, м, п, р, с, т, у, д1, 1, 3, 5, 7; **91** ш, щ, я, в1, г1, л1, 10, 11; **93** в, г, д, ж, з, к, о, т, 1, 4, 5; **96** а, б, в, г, к, л, м, н, п, р, с, т, у, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15; **119** а, б, в, е, ж, з, и, к, п, р, 1, 3; **120** б, д, е, ж, з, и, к, ц, 7; **121** е, ж, з, и, к, л, п, р, с, 1, 6; **123** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 4; **124** а, б, в, г, д, е, з, и, к; **125** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **126** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **127** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4; **129** л1; **138** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, х, ц, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **140** г, д, е, ж, з, и, л, 1; **141** и, к, н, 7; **163** ж, и, к, л, 2, 3; **171** а, 2, 3; **173** а, б; **175** а, б, 1; **176** б, в, г, д, е, 2; **179** а, д; **180** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ш, щ, а1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28; **181** а, б, в, г, д, ж, з, и, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17; **182** а, б, в, г, к, л, м, п, р, с, ц, ч, ш, ю, а1, б1, в1, г1, 2, 3, 6, 14, 21, 22; **183** а, б, в, г, и, о, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **184** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **185** б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **186** н, о; **188** л, н; **189** д, з, л, 2; **190** ж, и; **193** в, г, д, з, ц; **194** ш, щ, ю, я, а1,

б1, в1; **195** е, ш, щ, ю, а1; **196** а, н; **197** ж, з, р, 3, 4, 5, 11, 19; **240** б, л, ш1; **243** г, е, ж, с, т, 3, 6, 7, 8, 9; **244** г, д, е, 4, 5; **253** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5; **254** а, б, 1; **257** д, 1, 2; **258** в, г, ж, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **259** в, д, е, ж, к, м, н, п, р, с, т, ф, я, а1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 25; **260** а, б, е, ж, к, м, о, р, т, ф, я, а1, б1, в1, с1, т1, у1, х1, ц1, 1, 2, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16; **342** з; **344** а, б, е, ж, о, п, 1; **345** а, б, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **346**; **347**; **348** а, б, в, д, е, ж; **349** а, б, в, г, д, ж, 3; **350** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, 2; **351** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **352** а, ж, з, и, 1, 7; **353** а, б, в, г, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 6, 7, 8; **354**; **355**; **356**; **358**; **359**; **360** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28; **361** е, з, и, 6, 7, 8, 9, 10; **362**; **363**; **365**; **366**; **367**; **368** б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **369** а, б, в, г, д, е, ж, и, л, м, н, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **370**; **371** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, у, ф, х, ц, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22; **372**; **373**; **374** б, в, г, д, е, ж, и, к, л, о, 1, 2, 3, 4; **375**; **376**; **377** а, в, г, д, к, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **378** ч, 1; **379** п1, 17; **381** ц; **385**; **405** е, ж, з, и, к, л, п, р, с, х, ш, щ, я, а1, д1, з1, к1, п1, 1, 2, 3; **406** а, б, в, е, и, о, р, т, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **409** ш, щ, г1, 1; **431** а, в, д, 1, 2, 3, 4, 5 – с обща площ 6251.4 ха, от която 5371.6 ха залесена и 879.8 ха незалесена.

ГВКС 2 – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **1**; **2**; **3**; **4**; **5**; **6**; **7**; **8**; **9** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **10**; **11**; **12**; **13**; **14** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **15**; **16**; **17**; **18** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4; **19** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **20**; **21**; **22**; **23**; **24**; **25** а, б, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **26** а, б, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4; **27**; **28**; **29**; **30**; **31** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **32**; **33**; **34**; **35**; **36**; **37**; **38**; **39** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **40**; **41**; **42** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, 1, 2, 3; **43** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **44**; **45** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **46**; **47**; **48**; **49** б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **50** а, г, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **51**; **52**; **53**; **54**; **55**; **56**; **57**; **58**; **59**; **60**; **61**; **62**; **63** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **64** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **65** а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **66**; **67** а, б, в, г, д, е, ж, з, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **68** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **77**; **78**; **79**; **80**; **81** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **82** а, б, в, г, 1, 2, 3; **83** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **84** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5; **85** а, б, в, г, д, е, н, 1, 2; **86**; **87** а, б, в, г, д, з, 1, 2, 3, 4, 5; **88**; **89** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 4, 6; **90** а, в, д, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, г1, д1, 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10; **91** а, в, г, е, ж, и, л, н, о, с, т, у, ц, ч, ш, щ, я, в1, г1, е1, ж1, з1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20; **92** а, б, в, г, д, з, и, м, о, р, у, х, ш, щ, ю, я, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, м1, п1, р1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10; **93** в, г, д, ж, з, к, л, м, н, о, р, с, т, 1, 3, 4, 5, 6, 7; **94** а, б, в, д, з, и, к, л, м, о, с, т, у, х, ч, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14; **95** а, в, г, д, е, ж, к, м, н, о, с, у, ч, д1, е1, и1, к1, 1, 3, 4, 6, 7; **96** а, б, в, г, д, з, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, х, ч, ш, щ, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **97** б, в, г, е, ж, з, к, м, н, о, 1, 2; **98** а, б, г, е, ж, и, л, м, о, р, с, 1, 2, 3; **99** а, в, д, ж, и, л, м, о; **100** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, у, 1, 2, 3; **101** а, б, е, ж, з, и, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3; **102** а, б, в, г, е, ж; **103** а, е, ж, з, и, к, ф, ч, ш, 1, 2, 3, 4; **104** а, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, о, р, с, х, ч, я, а1, б1, г1, д1, з1, и1, к1, п1, р1, т1, ч1, ш1, б2, д2, и3, о3, п3, т3, я3, е4, и4, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13; **105** а, б, в, г, д, и, к, л, н, о, п, р, с, ф, х, ц, ю, я, б1, н1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16; **106** а, б, г, д, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; **114** а, в, е, з, и, к, л, м, р, т, у, ц, ч, ш, ю, а1, б1, в1, г1, д1, и1, к1, м1, о1, р1, ф1, х1, 1, 2, 3; **115** а, б, в, д, е, к, л, м, о, р, у, ф, х, ш, щ, ю, г1, 1; **116** а, б, в, е, ж, к, л, м, п, т, у, ц, ю, я, б1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, п1, р1, с1, у1, ф1, ч1, ш1, щ1, б2, в2, д2, ж2, и2, в3, г3, д3, е3, к3, м3, п3, с3, т3, у3, ф3, б4, г4, з4, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **117** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, 1, 2; **118** а, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5; **119** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **120** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, т, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **121** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **122** б, в, г, д, е, ж, и, к, п, р, н1, о1, п1, 1, 2, 3; **123** а, б, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **124** а, б, в, г, д, е, з, и, к; **125** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **126** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **127** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4; **128** а, б, в, г, д, е, и, к, л, п, р; **129** а, б, в, г, к, н, с, ф, ч, ш, щ, в1, г1, д1, л1, м1, н1, о1, с1, т1, ф1, х1, 1, 2, 3, 4; **130** а, в, г, д, е, ж, з, к, о, р, с, т, ф, ц, а1, б1, д1, з1, л1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; **131** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **132** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, п, 1, 2, 3, 4; **133** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **134** а, б, в, е, ж, и, к, л, м, н, р, 1, 2; **135** б, в, г, д, ж, з, л, н, о, п, р; **136** а, б, в, г,

д, е, з, и, к, 1, 2; **137** а, б, в, г, ж, з, и, к, л, м, о, п, 1, 2; **138** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, х, ц, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **139** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4; **140; 141; 142** а, б, в, д, з, и, м, р, с, 1, 2, 3; **143** д, ж, з, и, н, п, р, т, ф, ц, я, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **144** а, б, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **145** а, в, г, д, е, з, и, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8; **146** а, б, в, г, д, е, 1; **147** б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **148** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5; **149** а, б, в, г, д, ж, з, и, м, н, о, п, б1, д1, е1, 1, 2, 3; **150** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 1, 2, 4, 5; **151** а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, п, с, т, у, я, а1, б1, в1, е1, ж1, з1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **152** а, б, д, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, я, а1, б1, д1, ж1, и1, л1, п1, р1, с1, ч1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **157** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, г1, д1, е1, 1, 2, 4, 5, 6; **159** а, б, в, г, д, е, ж, к, л, н, п, р, с, у, х, ц, ч, 1, 2; **160** б, в, ж, з, и, к, л, н, о, у, ф, ч, ш, щ, 1, 2, 3; **161** а, б, в, г, д, з, и, м, н, с, у, ф, х, ш, щ, ю, а1, б1, 1, 2, 3, 4, 5; **162** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **163; 164; 165; 166** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у; **167** а, б, в, г, д, з, р, с, т, у, х, ч, к1, 1, 2, 3, 7, 9, 10; **168** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **169** а, б, в, г, д, е, и, л, н, т, у, ш, щ, ю, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 15; **170** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **171; 172** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **173** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, п, 1, 2, 3; **174** а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4; **175; 176; 177** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, ф, ц, ч, 2, 4, 5, 6, 7; **178; 179; 180** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ш, щ, а1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28; **181; 182; 183; 184; 185; 186; 187; 188; 189; 190; 191** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4; **192** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3; **193; 194; 195; 196; 197; 198** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, б1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **199** а, б, в, г, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **200** а, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **201** б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **202; 203; 204** б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **205** з, и, 1; **208** д, е, з, л, о, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, п1, р1, т1, у1, ф1, х1, ч1, я1, б2, д2, е2, р2, у2, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18; **209** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **210** б, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **211; 212; 213; 214; 215** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30; **216; 217** а, б, в, г, д, е, и, к, ш, щ, а1, в1, д1, е1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, т1, ф1, х1, ц1, ч1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50; **218** б, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, 1, 4; **222** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **223; 224; 225; 226; 227; 228; 229; 230** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, м, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 18; **231** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **232** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, ю, я, а1, б1, 1, 5, 7; **233** а, б, в, г, д, е, ж, и, м, п, ц, ю, б1, 1, 3, 5, 7; **261** а, б, в, г, д, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **262** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14; **263** а, б, в, г, д, е, ж, и, 1, 2, 3, 4, 6, 7; **264; 265** а, б, в, г, д, е, ж, з, м, н, о, 1, 2, 3, 4; **266** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **267; 268; 269; 270** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **271; 272** а, б, в, г, д, е, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **273; 274; 275; 276; 277; 278; 279; 280** б, в, г, д, е, ж, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **281** а, б, в, д, е, ж, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16; **282** г, д, е, ж, з, и, к, н, о, 1; **283** в, г, д, е, ж, з, 2, 3, 4, 5; **284; 285; 286; 287; 288** в, г, ж, з, и, 2, 3, 4, 6; **289** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **290** а, б, в, г, 1, 2, 3, 5, 6; **291** и; **292** а, б, д, е, ж, и, к, 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11; **293; 294; 295; 296; 297; 298; 299; 300; 301; 302; 303; 304; 305; 306; 307; 308; 309; 310** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; **311; 312** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **313** а, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **314; 315; 316; 317; 318; 319** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **320; 321; 322; 323** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **324; 325** и, к, у, ф, х, ц, ч, я, з1, и1, к1, м1, о1, п1, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 23, 25, 26; **326; 327; 328** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **329** а, б, в, г, д, е, 1; **330** а, г, д, е, 2, 3, 4, 5; **331** а, б, в, г, 1; **333** в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **334; 335** а, б, в, г, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24; **336** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **337; 338; 339; 340; 341; 342; 343** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **344; 345; 346; 347; 348; 349; 350; 351; 352; 353; 354; 355; 356; 357** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12; **383** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, р, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, з1, и1, к1, м1, р1, д2, м2, н2, о2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20; **405** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, п, р, с, ф, х, ш, щ, ю, я, а1, г1, д1, е1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, 1, 2, 3, 4, 5; **406** а, б, в, е, и, к, л, о, р, т, ф, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **408** а, в, г, д, е, ж, з, л, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,

8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **409** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, ч, ш, щ, а¹, в¹, г¹, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **410** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **411** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9; **412; 413** а, д, е, ж, к, н, с, х, ц, ш – с обща площ 20963.2 ха, от която 20088.1 ха залесена и 875.1 ха незалесена.

ГВКС 3 – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **1** а, б, в, г, е, ж; **2** б, в, г, е; **3** б, в; **5** а, б, в, д; **6** а, д; **7** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, ф; **8** г, д, е, ж, з, м, н, о, п, у; **9** е, ж; **10** д, е; **11** д, е, ж, з, л, м; **12** а, б, в, г, д, е; **13** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; **14** в, г, д, е, ж, и, к, л, о, п; **15** б, в, г, д, е, ж; **16** а, е, ж, з, и; **17** а, б, з; **19** б, в, г, и; **20** б; **30** а, б, в, е, ж, з, и; **31** в, г, д, ж, и, к; **32** а, б, в, г, д, е; **33** з; **34** и; **35** з, м; **36** и; **37** а, б, е, ж, к; **38** в, г; **39** а, б, г, д, е, з; **40** б, г, д, е, и; **41** в, ж, з; **42** а, п; **43** д; **44** в; **46** с; **47** а, г; **48** б, в; **53** а, б; **54** а; **77** а, б, в, г, д; **78** а, в, г; **79** а, б; **80** б, г; **81** а, б, д, е; **82** а; **84** а; **90** д, ж, з, к, г¹; **91** щ, в¹, г¹; **93** д, ж, т; **119** в, с; **120** б, ж, и, к, н, о, т, ч; **121** б, з, и, л, р, т; **123** г, д, е; **124** г, д; **125** г; **126** а, б, д, е, ж; **127** а, г, к; **129** щ, в¹, л¹; **273** ж, з, и; **274** г, д, е; **306** г; **307** а, б, в, г; **308** в; **313** е, ж, з; **317** в, д; **318** б; **340** а, б; **344** а, е, п; **345** а, ж, з, к; **346** а, е, з, к, м, о; **347** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л; **348** а, б, в, д, е, ж; **349** а, б, в, г, ж; **350** б, в, г, д, ж, и, к; **351** а, б, в, г; **352** а, ж, з; **353** а, б, в, г, ж, з, и; **354** а, б, в, г, д, е; **355** а, б, в, г; **356** а, б, в, г, д; **370** г; **371** а, л, м, у; **374** б, в, г; **378** ч, п¹; **405** е, ж, з, к, г¹, е¹, и¹, к¹ - с обща площ 2362.5 ха, от която 2335.9 ха залесена и 26.6 ха незалесена.

ГВКС 4 – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **1; 2** а, б, в, г, д, е; **3** б, в; **4** г, е, з, 4; **6** в, д, е, ж, з, и, 3; **7** а, б, в, г, е, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, 1, 2, 3; **8; 9** д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10; **10** а, в, д, е; **11** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м; **12** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **13** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **14** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **15** д, е, ж, 1; **16** в, е, з; **17** а, б, д, е, ж, н, 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9; **18** в, к, л, н; **19** б; **22** а, б, в; **23** а, в; **24** г; **26** з, и, о, 4; **27** д, е; **28** а, г; **29** б, в, г; **30** а, б, в, е, ж, з, и; **31** а, б, в, г, д, к, 2, 3; **32** а, б, в, г, д, е, з, 1; **33** а, б, в, г, д, е, з, к, л; **34** б, г, и; **35** а, б, в, з, и, к, л, м; **37** 2; **39** а, е, 9; **40** б, е, з; **41** з; **46** е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ц, ч, ш; **47** а, в, г, л; **48** б, в, г, е; **49** б, в, е; **50** а; **54** а, 1; **55** в, г; **56** г; **57** а, е; **58** з, и, к, 4, 5, 6; **59; 60; 61** а, з, и, л, м, н, о, п, р, 4, 5, 10, 11; **62** б, в, з, л, м, 6; **63** а, з, и, к, р, с, т, ф, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **64** а, б, е, и, л, м, н, о, 6, 7, 8, 9; **65** а, б, в, г, д, з, и, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **66; 67** а, б, в, м, н, о, 15, 16; **68** а, б, з, и, к, л, м, н, о, п, р, ф, ц, ч, ш, щ, ю, я, а¹, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9; **77** д, е; **78** б, в, г, д; **79** б, в; **80** а, г; **81** а, б, г, е, ж, з; **82** а; **91** в, г, е, ж, и, л, 6, 7; **92** а, б, в, г, д, з, и, м, о, р, у, х, ш, щ, ю, я, б¹, в¹, г¹, д¹, е¹, ж¹, з¹, и¹, м¹, п¹, р¹, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10; **94** л, ч, 11; **95** а, в, г, д, е, ж, к, м, д¹, е¹, и¹, к¹, 1, 3, 4, 6, 7; **96** 4; **97** б, в, г, е, ж, з, к, м, н, о, 1, 2; **98** а, б, л, м, 2, 3; **99** л; **100** е, ж, и, к, л, м, у, 3; **101** а, б, е, ж, з, и, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, х, 2, 3; **102** а, б, в, г, е, ж; **103** з, и, к, ф, ч, ш, 3; **104** а, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, о, р, с, х, ч, я, а¹, б¹, г¹, д¹, з¹, и¹, к¹, п¹, р¹, т¹, ч¹, ш¹, б², д², и³, о³, п³, т³, я³, в⁴, д⁴, е⁴, и⁴, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13; **105** х, ю, б¹, н¹, 6, 8, 10, 15, 16; **106** н, о; **109** ч; **112** з, р, с, у, х, ч, я, а¹, б¹, д¹, е¹, ж¹, и¹, м², н², о², 1; **113** а, б, в, д, ж, з, и, к, л, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, я, б¹, в¹, г¹, д¹, и¹, м¹, р¹, с¹, т¹, х¹, ц¹, ч¹, я¹, а², б², в², г², д², е², ж², з², 1, 2, 3, 4; **114** а, з, и, л, м, ц, ч, ш, ю, а¹, б¹, в¹, г¹, д¹, м¹, р¹, ф¹, х¹, 1, 3; **115** а, б, у, ф, х, ш, щ, ю; **116** т, ц, ю, я, к¹, л¹, с¹, у¹, ч¹, ш¹, щ¹, в², в³, г³, д³, е³, к³, м³, п³, с³, т³, ф³, б⁴, г⁴, з⁴, 1, 3, 4, 6; **117** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, 1, 2; **118** а, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5; **122** б, в, к, п, н¹, о¹, 2; **125** а, 1; **126** а, 1; **127** а, б, 1, 2, 4; **128** г, е, и, п; **129** а, г, н, с, щ, г¹, д¹, л¹, м¹, н¹, с¹, ф¹, х¹, 2, 3, 4; **130** а, г, д, ж, з, к, т, ф, б¹, д¹, л¹, 1, 3; **137** з, 2; **138** а, в, г, н, о, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **139** ж, з, и, к, л, м, н, о, 2, 3, 4; **141** л; **142** з, и, м, 2; **149** о; **150** в; **152** а, б, л, п¹, р¹, с¹, 1, 2, 3, 11; **154** а, б, п, д¹, е¹, ж¹, з¹, 1, 2, 5, 8, 9, 10; **156** а; **157** к, г¹, д¹, е¹, 5; **161** м, ш, щ, ю, а¹, 1, 5; **162** 1, 4; **163** е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **164** м, н, о, п, р; **179** д, е; **189** г, л; **191** р; **192** о, 3; **197** к, л, м, р, с, т, у, ф, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20; **198** н, о, п, р, ч, ш, щ, я, б¹, 4, 5, 7, 8, 9; **199** л, м, 2; **200** в; **208** я, а¹, б¹, в¹, д², у², 2, 3, 4, 15; **209** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **210** б, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **211; 212** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, п, р, 2, 3, 4; **215** б, в, г, д, е, ж, з, и, л, о, 5, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30; **216; 217** а, б, е, и, к, ш, щ, а¹, в¹, д¹, е¹, з¹, и¹, к¹, л¹, м¹, н¹, о¹, п¹, р¹, т¹, х¹, ц¹, ч¹, 1, 2, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50; **218** ч, ш; **219** а, к, л; **221** ч, я, 16; **222** а, б, к, л, м, н, о, п, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,

9, 10; **223** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, с, 1, 5; **224; 226** г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **227; 228** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, 1, 4; **229; 230** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **231** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **232** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, ю, я, а1, б1, 1, 5, 7; **233** ц, 5; **234** 11; **240** е1; **257** д, 1, 2; **258** в, г, ж, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **259** к, м, п, р, с, т, я, а1, б, 8, 9, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22; **260** е, ж, к, м, о, р, я, а1, в1, с1, х1, 1, 7, 9, 10, 14, 15, 16; **262** и, 1, 13, 14; **263** а, б, 7; **265** д; **269** б; **272** в, г, н, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13; **273** а, ж, з, и, л; **274** д, е; **275** а, б, в; **276** 1; **277** а, б, в; **278** а, б; **279** а, в; **280** ж; **284** а, б; **285** г; **286** г; **290** а, 1, 5; **292** б, д, ж, и, 4; **294** е, ж, з, и, 2; **295** а, б, г; **296** а; **297** а, б; **298** б; **299** в; **300** г; **302** в; **303** к; **304** в; **306** а, г, д, ж, 1; **307** а, б; **308** а, в, г, 1; **309** з; **310** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5; **311** а, б, л; **312** а, б; **313** а, в, г, д, е, ж, з, 1; **317** в, д; **318** б; **319** а, в, г, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25; **322** д; **323** б, г, ж; **324** б; **325** к, у, ф, х, ц, ч, з1, и1, к1, м1, о1, п1, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 25, 26; **326** а, е, з, и, к, л, м; **327** б, д, е, и, к, л, м, н, 8; **328** д, е, ж, з, и, к, л, м; **330** в, д; **335** е, 23; **336** а, в, ж, з, и, к, л, м, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **338** а, в, г, и; **339** д; **340** б, в, г, е, и, к; **341** а, б, в, г, д, е, ж, з; **342** в, и; **343** а, б, е, и, к, л, м, н, 2, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **344** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1; **345** а, б, в, г, д, е, ж, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **346; 347** б, в, г, д, е, з, и, к, л, 1, 2, 3; **348** а, б, в, д, е, ж, 1; **349** а, б, в, ж; **350** а, б, в, г, д, ж, и; **351** а, б, г, е, ж, з, к; **352** а, г; **353** а, б, в, г, д, и; **354** а, б, ж; **355** б, в; **356** а, б, в, г, д, 2; **383** а, в, д, и, к, л, п, ц, я, р1, м2, н2, о2, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18; **386** в; **401** б, е, з, к, п, с, у, х, ч, а1, б1, в1, г1, д1, 5, 6, 7, 10, 12; **402** е, и, н, о, п, р, х, щ, ю, а1, б1, в1, г1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17; **404** а, б, г, е, ж, и, к, л, м, н, о, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, в1, д1, е1, з1, к1, м1, п1, р1, с1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, 1, 2; **407** ш, 14; **409** в1, г1; **410** м, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **414** т, ф, 1, 3, 4; **416** п; **425** б, в, ж; **444** – с обща площ 6472.1 ха, от която 6148.6 ха залесена и 323.5 ха незалесена.

ГВКС 6 – обособени на база актуализирания Доклад за ГВКС в ТП ДГС „Пазарджик“ от 2021г. - подотдели: **15** б, 2; **18** б, г, н, 3; **140** 1; **208** д1; **272** н, 5, 8, 10, 11, 12, 13; **273** л; **325** и – с обща площ 36.3 ха, от която 33.4 ха залесена и 2.9 ха незалесена.

ГОРИ СЪС СТОПАНСКИ ФУНКЦИИ

Общата площ на горите със стопански функции възлиза на 4818.9 ха, от която залесена 4555.8 ха, а незалесена 263.1 ха.

Общата площ на териториите предмет на инвентаризация в ТП ДГС „Пазарджик“ възлиза на 28848.3 ха, от която залесената е 26844.1 ха, а незалесената – 2004.2 ха.

Разпределението на залесената площ по стопански и условни стопански класове и групи гори по основни функции е дадено в таблица № 19.

Таблица № 19
Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ/ха/ по СТОПАНСКИ КЛАС и функционални групи –
общо за стопанството

Стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Бялборов СрН	1.3	551.7	553.0	-	553.0	2.1
Черборов СрН	3.6	363.1	366.7	-	366.7	1.4
Иглол. култури	378.3	2834.1	3212.4	1076.1	4288.5	16.0
Буков В	-	2291.1	2291.1	-	2291.1	8.5
Буков Ср	-	311.2	311.2	-	311.2	1.2
Дъбов СрН	-	464.4	464.4	-	464.4	1.7
Широколистен В	8.6	716.9	725.5	229.4	954.9	3.6
Тополов	2.5	152.6	155.1	-	155.1	0.6
Буков В П	0.9	2627.5	2628.4	-	2628.4	9.7
Буков СрН П	2.9	150.5	153.4	-	153.4	0.6
Дъбов СрН П	268.9	8576.3	8845.2	2714.5	11559.7	43.1
Смесен В П	-	228.3	228.3	-	228.3	0.8
Смесен СрН П	7.5	515.4	522.9	-	522.9	1.9
Акациев	35.2	310.1	345.3	213.3	558.6	2.0
Келявгабъров	23.2	1462.2	1485.4	170.1	1655.5	6.2
Нискостъблен	-	-	-	152.4	152.4	0.6
всичко	732.9	21555.4	22288.3	4555.8	26844.1	100.0

1.5. ОПИСАНИЕ НА УСТАНОВЕНИТЕ ЛЕЧЕБНИ И ЗАЩИТЕНИ РАСТЕНИЯ НА ТЕРИТОРИЯ НА НА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК” - БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

1.5.1. Биологично разнообразие на местообитанията, растителните съобщества и видовете

Проучването на биологичното разнообразие включва необходимата информация за характеристики и оценки по състоянието, ползването, защитата и опазването на местообитанията, растителността и флората от Том I инвентаризация на ГТ, където подробно са разгледани екологичната характеристика на факторите и средата на територията на стопанството.

Специфичните екологични и социално - икономически условия на района на ТП ДГС „Пазарджик“ формират местообитания и растителни съобщества притежаващи особености, които ги отличават от европейските растителни формации. Тези процеси и условия се отразяват на разнообразието на местообитанията и видовете.

Според Хорологичния атлас на лечебните растения в Република България и Голямата билкова енциклопедия, на територията на горското стопанство са установени значителен брой лечебни растения, както и растителни видове с природозащитен статус – редки и/или застрашени, както и ендемитни.

Най - разпространените лечебни растения в ТП ДГС „Пазарджик“ се явяват основните дървесни видове, които се срещат тук. Зимният дъб (*Quercus petraea*) е най – разпространения дървесен вид на територията на стопанството и заема 27.0 % от общата му залесена площ. Заедно със благуна (*Quercus frainetto*), който заема – 11.9 % от общата залесена площ, косматия дъб (*Quercus pubescens*) – 4.2 % и цера (*Quercus cerris*) – 1.1 % се явяват важни в областта на фитотерапията дървесни видове. От кората от клоните и стъблата на по - младите дъбови дървета, се съдържат дъбилни вещества, танини и др., които могат да се използват с лечебна цел. Различните дъбовите съобщества на територията на стопанството се срещат масово в диапазона от 200 - 800м, а тези от зимен дъб стигат и до 1200м.

Букът е втория по разпространение дървесен вид на територията на стопанството и заема 20.5 % от общата залесена площ и се среща основно в Средна гора и Родопския дял на стопанството при надморски височини основно над 600 м. Заедно с габър (*Carpinus betulus*), чието разпространение възлиза на 1.7 %, с лечебна цел се използва кората от клонките или стъблата на по - младите дървета, не по - дебели от 10 см, обелени рано на пролет. Те съдържат дъбилни вещества, танини и други.

Най - голямо разпространение от липите има сребролистната липа (*Tilia tomentosa*) и заема – 1.4 % от залесената площ на стопанството. Среща се в чисти и смесени широколистни гори, съставени от бук, зимен дъб, благуна и др. Тя е ценно медоносно растение. Употребяема част са цветовете и кората. Неправилното бране на тази билка може да доведе до големи повреди по дърветата, като изпочупени и отсечени клони, както и цели дървета.

В състава на повечето насаждения от ниския район на стопанството влизат единично или с по 1 - 2 десети и много други дървесни видове – мъждрян (*Fraxinus ornus*), полски бряст (*Ulmus campestris*), мекиш (*Acer tataricum*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*), бяла бреза (*Betula pendula*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*) - върху дълбоки и влажни почви, главно в равнинните райони и горскоплодни – брекиня (*Sorbus torminalis*), махалебка (*Prunus mahaleb*), киселица (*Malus sylvestris*) и други. В естествено състояние те се срещат единично. Мъждрянът (*Fraxinus ornus*) заема 1.6 % от залесената площ на стопанството.

Мекиш (*Acer tataricum*), брекиня (*Sorbus torminalis*), круша (*Pyrus communis*), махалебка (*Prunus mahaleb*), скороуша (*Sorbus domestica*), офика (*Sorbus aucuparia*), череша обикновена (*Cerasus avium*), мукина (*Sorbus aria*) и киселица (*Malus sylvestris*) - не се срещат в компактни чисти насаждения, а само единично в състава на горите. Състоянието им е добро, но ресурсите са твърде разпръснати и в незначителни количества, за да имат някакво значение за билкосъбиране. В ТП ДГС „Пазарджик“ те се използват предимно с ловностопанска цел. Тук е мястото да се споменат бялата върба (*Salix alba*), ива (*Salix caprea*), върба трошлива (*Salix fragilis*), ракиа (*Salix purpurea*) и черната елша (*Alnus glutinosa*). Употребяема част за върбите – кората; за бялата върба - листа, кора и реси.

По дерета и реки като естествена коренна растителност се срещат три вида тополи: трепетлика (*Populus tremula*), топола бяла (*Populus alba*), топола черна (*Populus nigra*). Формират чисти и смесени насаждения в крайречните гори. Употребяема част - пъпките и дървесината.

В района на ТП ДГС „Пазарджик“ най – разпространения иглолистен дървесен вид е черният бор (*Pinus nigra*), като заема 10.0% от залесената площ на стопанството. Освен това от иглолистните се среща и бял бор (*Pinus sylvestris*) - 6.6 %. Тези борове са със семенен и изкуствен произход и се срещат, както на по - бедни, така и на сравнително богати месторастения. Използваемите им части съдържат етерични масла, смоли, витамини и други полезни вещества.

Създадените култури от орех (*Juglans regia*) почти липсват, но се среща единично в ниската част на стопанството. Характерната миризма на листата на ореха се дължи на съдържащият се в тях юглон. Освен него, листата съдържат още аскорбинова киселина, флавоноиди, дъбилни вещества и други, а плодовете му – желязо, кобалт и витамини. Ресурсите им са незначителни.

Бялата акация (*Robinia pseudoacacia*) заема – 2.7 % от залесената площ на стопанството. Нейните цветове съдържат много полезни вещества, които могат да се използват както във фармацията, така и в народната медицина, но много по-голямо значение имат при пчеларството, за добив на висококачествен акациев мед. За да се увеличат и подобрят ресурсите от бялата акация е необходимо навреме да се изсичат зрелите акациев дървостои, за да не съхнат.

От храстовите видове доста разпространен е дрянът (*Cornus mas*), чийто плодове съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други вещества. Той се среща повсеместно, но плодоноси на по-откритите места, което фактически ограничава реалните ресурси от този лечебен вид. Успоредно с дряна е разпространен червеният глог (*Crataegus monogina*). Той също плодоноси предимно по периферията на гората, но е доста по-продуктивен и има значителни потенциални ресурси от цвят и плодове.

В ниските равнинни части на ТП ДГС "Пазарджик", главно на голите площи и по краищата на горските комплекси са се развили гъсти храсталаци от шипка, глог и дрян. Районът е много благоприятен за развитието им. Цъфтежът и плодоносенето е обилно. Шипката (*Rosa canina*), често се среща заедно с глога и дряна, но макар и единично, е разпространена повсеместно и всред подлеса на гората, и по голите площи. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. Обилно плодоноси, а плодовете ѝ са особено ценни с голямото си съдържание на витамин С.

Къпините (*Rubus hirtus*) трудно виреят под склопа на насажденията, но много бързо се развиват и разпространяват, когато намерят благоприятни условия. Срещат се навсякъде покрай камионните пътища, в сечищата или всред най - младите насаждения и култури. Коренищата и листата им са в достатъчни количества. В планинската част на стопанството се среща малината (*Rubus idaeus*). Единично в смесени храстови формации се среща обикновена леска (*Corylus avellana*). Из храсталаците и горите на територията на ТП ДГС "Пазарджик" се среща бодлив залист (*Ruscus aculeatus*). Поради опасност от изкореняване, растението е включено под разпоредбите на закона за лечебните растения.

В района на стопанството се среща и смрадлика (*Cotinus coggygria*). Тя се среща доста често под склопа на насажденията, но на отделни места тя покрива някои нелесопригодни голини и поляни, като достига височина до 1 - 1.5 м. Листата на смрадликата са особено ценни, защото съдържат до 25 % дъбилни вещества, етерични масла, флавоноиди и други. Месторастенията са предимно бедни и по-каменливи. Химичния състав на растението естествено го предпазва от паша. Заедно със смрадликата се среща и люляк (*Suringa vulgaris*).

На места в дъбовите гори, много често се среща паразитното растение бръшлян (*Hedera helix*). Той покрива не само свободната от растителност повърхност, но и с помощта на адвентивните си корени обвива отделни дървета. Тук могат да се споменат и други лианообразни растения - поветът (*Clematis vitalba*) и дивата тиква (*Bryonia alba*), които се срещат навсякъде покрай пътища, склове и огради. Обвиват се предимно около храсти и дървета по краищата на горските комплекси. Има възможности да се събират надземните части и коренищата, но количествата са незначителни.

Много ценни билки са и някои тревисти растения, които се срещат в района на ТП ДГС „Пазарджик“, главно по поляните, дивечовите ниви и ливади. На първо място това е жълтият кантарион (лечебна звъника) (*Hypericum perforatum*). Жълтият кантарион е международно признато и търсено лечебно растение. По горските поляни, дивечови ливади и ниви се срещат и големи количества риган (*Origanum vulgare*), бял равнец (*Achillea millefolium*), червен кантарион (*Centaurea erythraea*), лайка (*Matricaria chamomilla*), жълт равнец (*Achillea clupeolata*), гръмотрън (*Ononis spinosa*), миши уши (*Hieracium pilosella*), мащерка (*Thymus glabrescens*), подъбиче (*Teucrium chamaedrys*), здравец горски (*Geranium sylvaticum*), какула горска (*Salvia nemorosa*), великденче лечебно (*Veronica officinalis*), гълъбови очички (*Hepatica nobilis*), дялянка (*Valeriana officinalis*) еньовче същинско (*Galium verum*), жълтурче (*Ranunculus ficaria*), златна пръчица (*Solidago virga-aurea*), лепка (*Galium aparine*), луличка обикновена (*Linaria vulgaris*), лютиче пълзящо (*Ranunculus repens*), минзухар есенен (*Crocus pallasii*), млечка обикновена (*euphorbia cyparissias*), кърпикожух (*Colchicum autumnale*), мъртва коприва бяла (*Lamium album*), прозорче горско (*Potentilla erecta*), пчелинок обикновен (*Marubium vulgare*), ранилист горски (*Stachys silvatica*), репей сенколюбив (*Arctium nemorosum*), салеп обикновен (*Orchis provincialis*), секирче ливадно (*Lathyrus pratensis*), слез горски (*Malva sylvestris*) и тинтява жълта (*Gentiana lutea*). Тези лечебни растения са запазени в добро състояние и могат да бъдат добивани. Месторастенията им са на свежи до сухи, среднобогати и богати почви и се намират далече от изкуствено наторявани терени. По - водолюбиви лечебни растения като копривата (*Urtica dioica*), полския хвощ (*Equisetum arvense*), глухарчето (*Taraxacum officinale*), ментата (*Mentha spicata*), джоджена (*Mentha piperita*) и водната мента (*Mentha aquatica*) са установени на отделни места по поречищата на реките. По - специално внимание тук може да се обърне на различните видове бърз – тревист (*Sambucus ebulus*) и черен (*Sambucus nigra*), които се срещат предимно на влажни месторастения, под склопа на насажденията и тополовите култури, край реки и потоци. С лечебна цел се използват почти всички части на тези растения, като Най - ценни са цветът и плодовете. Те

съдържат етерични масла, органични киселини, витамини, танини, захари и други, но употребявани в големи количества са отровни. Те са стари лекарствени растения, едни от Най - употребяваните в народната медицина. Рано напролет, както навсякъде в страната и тук цъфтят: кукурякът (*Helleborus odoratus*), пролетен минзухар (*Crocus chrysanthus*), лечебна иглика (*Primula veris*), теменуга миризлива (*Viola odorata*), кокиче снежно (*Galanthus nivalis*), но разпространението им е доста по-ограничено. По горските поляни, по северните склонове се среща горската ягода (*Fragaria vesca*).

Освен описаните до тук лечебни растения в района на ТП ДГС „Пазарджик“ са установени или вероятни още около 80 - 90 вида, чието разпространение е твърде ограничено в горите, обект на този проект, но се срещат в земеделските земи, пустеещите площи, крайречните храсталачни формации и т.н. Някои от тях са: камшик (*Agrimonia eupatoria*), градско омайниче (*Geum urbanum*), бяло подъбиче (*Teucrium polium*), обикновено подъбиче (*Teucrium chamaedrus*), подбел (*Tussilago farfara*), лечебен лопен (*Verbascum phlomoides*), благороден лопен (*Verbascum nobile*), гъстоцветен лопен (*Verbascum densiflorum*), вълча ябълка (*Aristolochia clematidis*), обикновен пелин (*Artemisia absinthium*), змийско мляко (*Chelidonium majus*), пача трева (*Polygonum aviculare*), кукувича прежда (*Cuscuta europaea*), очанката (*Euphrasia officinalis*), бял очеболец (*Potentilla erecta*), теснолистен живовляк (*Plantago lanceolata*), широколистен живовляк (*Plantago major*), мъжка папрат (*Dryopteris filix-mas*), орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), сладка папрат (*Polypodium vulgare*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), маточина (*Melissa officinalis*), вратига (*Tanacetum vulgare*), гингер (*Onopordon acanthium*), бутрак (*Bidens tripartita*), великденче полско (*Veronica arvensis*), вълча ябълка обикновена (*Aristolochia clematidis*), върбинка лечебна (*Verbena officinalis*), детелина ливадна (*Trifolium pratense*), динка лечебна (*Sanguisorba officinalis*), ежова главичка (*Sparganium erectum*) какула ливадна (*Salvia pratensis*), комунига лечебна (*Melilotus officinalis*), коприва гръцка (*Urtica urens*), кучешко грозде черно (*Solanum nigrum*), къклица (*Agrostemma githago*), лобода розова (*Atriplex rosea*), паричка (*Bellis perennis*), пелин горчив (*Artemisia absinthium*), пипериче водно (*Persicaria maculata*), ралица обикновена (*Consolida regalis*), птиче просо (*Lithospermum officinalis*), резене (*Foeniculum vulgare*), репей дребен (*Arctium minus*), решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia*), синап черен (*Brassica nigra*), сминдух син (*Trigonella coerulea*), татул (*Datura stramonium*), теменуга трицветна (*Viola tricolor*), росопас лечебен (*Fomaria officinalis*), зърника (*Rhamnus cantaricus*), камшик (*Agrimonia eupatoria*), дяволска уста (*Leonurus cardiaca*), чубрица планинска (*Satureja Montana*), щир бодлив (*Amaranthus spinosus*), и други.

Предмет на специални ползвания в горите са диворастящите ядливи гъби, чиито находища в района на стопанството са разнообразни и многобройни. Често се среща манатарка (*Boletus edulis*) – в широколистни и иглолисти гори от юли до ноември; пачи крак (*Cantharellus ciburatus*); сърнела (*Macrolepiota procera*) – в акациеви и тополови насаждения. По ливади, пасища горски поляни и дивечови ниви от май до ноември се срещат: полска печурка (*Agaricus campestris*), обикновена челядинка (*Marasmius oreades*). Върху букови дървета от май до декември се среща кладница (*Pleurotus ostreatus*). В предпланински и планински райони на стопанството, в изредени дъбови гори и по поляни от юни до октомври се среща булка гъба (*Amanita caesarea*). От май до ноември в иглолистни култури и поляни расте обикновена масловка (*Suillus luteus*).

Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са идентифицирани 9 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Основните горски екосистеми на територията на стопанството са определени на основа на Европейската класификация EUNIS и съпоставени с директива за хабитатите 92/43/ЕЕС, която се явява извадка от директива на съвета 92/43/ЕИО за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна от 21.05.1992 г. (Натура 2000).

G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries (Върбово-тополови галерии в Южна България) - Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно-континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречието на по-

големите реки (Марица и др.) и техните притоци. Характерни растителни видове са бялата (*Populus alba*) и черната топола (*P. nigra*), бялата върба (*Salix alba*) и др.

G1.A4 Ravine and slope woodland (Смесени гори на сипеи, на стръмни склонове и планински клисури) - Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвисти места. Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едрolistна липа (*Tilia platyphyllos*).

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с многовидов дървесен етаж и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp. и *Fraxinus* spp., с различно доминиране на видовете. Полидоминантните фитоценози най - често заемат повече или по - малко стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси, по - често на варовик. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Синтаксономично попадат в съюза *Tilio-Acerion* и подсъюзите *Lunario-Acerenion* и *Tilio-Acerenion*. Център на разпространение на това местообитание е континентална Европа, но то е широко разпространено от Скандинавия до Пиренеите и в Италия. България се намира в югозападната част на ареала му.

Разпространение в България - Стара планина, Родопи, Рила, Витоша, Осоговска планина, Лозенска планина (подтип *Tilio-Acerenion*), при надморска височина от около 800 до 1400 м надм. вис.

G1.6922 Southeastern Moesian neutrophile beech forests (Неотрофилни букови гори) - Мезофитни гори с преобладание на бук, разположени на неутрални или близки до неутралните почви. Отличават се с богат видов състав в тревния етаж. Характерни растителни видове: обикновен бук (*Fagus sylvatica*), лазаркия (*Galium odoratum*), бяла съсънка (*Anemone nemorosa*), жълта мъртва коприва (*Lamium galeobdolon*), дебрянка (*Sanicula europea*).

Неотрофилните букови гори са най - разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по - големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) м при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски (*Eutric*, *Dystric* и *Mollic Cambisols*). Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по - ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по - високите части на планините образува смесени широколистно-иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най - често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora*.

На територията на ТП ДГС „Пазарджик“ неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове:

Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най - разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000 - 1500 м надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахина, Конявска, Васильовска планина и Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*.

Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до среднобогати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 м. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително по - ниско покритие. По-високата почвена влажност определя участието на мезохигрофити като *Eupatorium cannabinum* и *Prunella vulgaris*. Основен доминант е *Festuca drymeja*. Постоянно присъствие имат също *Galium odoratum*, *Prenanthes purpurea* и *Rubus hirtus*.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание”.

G1.661 Middle European dry-slope limestone beech forests - Букови гори, разположени на варовикови терени. Характерни растителни видове: обикновен бук (*Fagus sylvatica*), кисел трън (*Berberis vulgaris*), птиче грозде (*Ligustrum vulgare*) и представители на сем. Orchidaceae. В състава на дървесния етаж участват още *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus* и *C. orientalis*. Храстовият етаж е изграден от *Acer campestre*, *Cornus mas*, *Fraxinus ornus* и *Ligustrum vulgare*. В тревния етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови гори (*Brachypodium pinnatum*, *Lathyrus niger*, *Mycelis muralis*, *Physospermum cornubiense*). Характерен белег е и участието на видове от сем. Orchidaceae (*Cephalanthera* spp., *Dactylorhiza cordigera*, *Epipactis* spp., *Neottia nidus-avis*, *Orchis pallens*).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “почти застрашено местообитание”.

G1.69 Thermophilous Moesian beech forests - Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 м надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори.

G1.7C41 Silver lime woods - Това местообитание е на горите с доминиране или съдоминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*). Въпреки, че видът има ареал от Югоизточна Европа до Югозападна Азия, самостоятелни фитоценози образува само в Южна Румъния, Източна Сърбия и Северна България.

В България горите на сребролистна липа са разпространени основно в Дунавската равнина и Североизточна България (Лудогорието), както и по - ограничено в Източния Предбалкан, в диапазона от 50–60 до 800–1000 м. Срещат се в хълмистите и предпланински райони, върху лъсоча или варовикова подложка. Заемат главно склоновете със северно и източно изложение, с наклон от 5 до 45°. По - рядко (в Лудогорието) се срещат по билата и на сравнително равни терени. Почвите са кестеняви черноземи (*Kastanik chernozems*), файоземи (*Phaeozems*) и лесивирани (*Luvisols*). Те са с развит хумусен хоризонт и са добре овлажнени. В тези гори няма същинска лятна суша, поради по - малкото изпарение и по - ниските температури през лятото. Високият им склоп не позволява формирането на богат тревен етаж, който допълнително би увеличил

транспирацията и осушаването на почвата. В зависимост от локалните условия, тези фитоценози могат да бъдат определени като мезоксерофитни до ксерофитни.

Липовите гори са изразено монодоминантни. Освен основният вид – *Tilia tomentosa*, в дървесния етаж участват сравнително често *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. robur*. На места, във влажните долове предимно в Лудогорието, като съдоминанти се срещат *Carpinus betulus*, *Quercus frainetto*, *Q. petraea* agg. Единично участват още *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *A. tataricum*, *Sambucus nigra*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*. В липовите гори няма развит храстов етаж. Единствено *Staphylea pinnata*, като сенкоиздръжлив вид, може да се среща по - често по склоновете на влажни долове. В някои фитоценози, които се срещат на по-ерозирани, варовити терени, *Tilia tomentosa* формира смесени съобщества с *Carpinus orientalis*. Другите храстови видове, които участват в състава на липовите ценози, са *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*. Тревен етаж не се развива, освен някои сенкоиздръжливи видове: *Arum maculatum*, *Buglossoides purpureo-caerulea*, *Dactylis glomerata*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Ruscus aculeatus*, *Ruscus hypoglossum*. Много характерно е масовото развитие на пролетни ефемероиди, които на места могат да формират кратковременен етаж с покритие до 80%.

G3.16 Moesian [*Abies alba*] forests - Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България. Вертикалната им амплитуда е повече от 1500 м (450 - 2000 м надм. вис.), като оптимумът им на развитие е между 1000 и 1700 м надм. вис. Заемат най - често долните части на склонове със северно изложение в панини и дълбоки долове, където овлажняването на почвите и въздуха е относително високо. Скалната основа е по-често силикатна, рядко алкална. Еловите гори се развиват най - често върху дълбоки, влажни, богати и много богати, кисели и слабо кисели, добре дренирани и аерирани кафяви горски почви (*Cambisols*) и тъмноцветни планинско-горски почви (*Mollic Cambisols*). Извън тези оптимални характеристики на местообитанията, елата расте при различни топографски, климатични, хидроложки, петрографски и почвени условия, които намират израз в голямото разнообразие във флорния състав на отделните фитоценози.

По произход горите с доминиране на обикновена ела, с малки изключения, се отнасят към коренната растителност. През последния ледников период те са се съхранили в отделни рефугиуми, откъдето след оттегляне на ледниците са се разпространили в планините на Балканския полуостров. Монодоминантните гори на обикновената ела все повече се превръщат в изчезващи реликтни фитоценози. По-широко разпространение имат смесените гори, като най - често в тях освен обикновена ела участват още обикновен смърч (*Picea abies*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Съотношението между трите вида се мени в различни етапи от тяхната синдинамика. Освен смърч и бук, съедификатори на елата значително по-рядко са белият (*Pinus sylvestris*) и черният бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*), бялата (*Pinus peuce*) и черната мура (*Pinus heldreichii*), обикновеният явор (*Acer pseudoplatanus*) и др. Храстов етаж липсва, спорадично се срещат *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Lonicera nigra*, *L. xylosteum*, *Rosa pendulina*, *Rubus idaeus*.

Монодоминантните и смесените гори от обикновена ела, развиващи се на кисели субстрати, в зависимост от количественото съотношение между едификаторите, екологичните особености и общия флористичен състав, се отнасят към различни класове.

Към клас *Querco - Fagetea*, разред *Fagetalia sylvaticae*, съюз *Fagion*, асоциация *Galio-Abietum* и групировката *Abies alba-Fagus sylvatica* спадат фитоценозите с преобладаване на обикновена ела и смесените с преобладаване на обикновен бук и сравнително високо участие на ела. В тревния етаж доминират видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори: *Aegopodium podagraria*, *Athyrium filix-femina*, *Cardamine pectinata*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Glechoma hederacea*, *Lamium galeobdolon*, *Mycelis muralis*, *Sanicula europae* и *Soldanella chrysostricta*.

Към клас *Vaccinio-Piceetea*, разред *Piceetalia*, съюз *Piceion*, подсъюз *Abieti-Piceenion* и асоциация *Veronico urticifoliae-Abietum* се причисляват горите с преобладаване на

обикновен смърч и обикновена ела и намалено участие на обикновен бук. В тревния етаж участват както видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори, така и видове, характерни за иглолистните бореални гори – *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Vaccinium myrtillus*, *Rhytidadelphus triquetrus* и др.

G3.561(1) Helleno - Balkanic Pallas pine forests - Гори от черен бор с реликтен характер. Характерни растителни видове: черен бор (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*). На Балканския полуостров, включително територията на България, расте подвида паласов черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*). Съобществата на паласовия черен бор в България са отнасяни към средиземноморската растителност. Видът е ксеротермен с голяма вертикална амплитуда на разпространение - около 1400 м (400-500-1800) м надм. вис. Преобладаващата част от черноборовите гори в съвременната растителна покривка се намират между (600) 800 и 1300-1500 м надм. вис., най - често в условията на силно пресечен релеф. Те се срещат в различни пояси - от ксеротермния дъбов пояс, през мезофилните габърво - горунув и буков, до микротермния иглолистен пояс в планините и попадат в различни климатични и фитогеографски териториални подразделения. Разпространени са от Славянка и Източните Родопи до Предбалкана. Най - широко разпространение имат в Родопите, Влахина планина и Пирин, сравнително по-ограничено се срещат в Славянка, Рила, Осогово, ниските планини в Западна България, Стара планина и Предбалкана. Попадат в трите климатични области на територията на България: умерено континентална, преходна и континентално-средиземноморска. Силно предпочитани са алкалните скали, като в северните райони те са задължителни, а в южните части на страната се срещат и върху друг тип скална основа. Това определя развитието им върху хумусно-карбонатни почви от типа рендзини (*Leptosols rendzic*), като не е изключено и върху канелени горски или кафяви горски почви (*Cambisols*), особено на силикатна скална основа. Те често са ерозирани, слабо развити и с малка мощност.

Черният бор образува както монодоминантни (преобладаващата част от ценозите), така и смесени съобщества с други иглолистни или широколистни дървесни видове, които по своите екологични характеристики са ксеротермни или мезоксерофитни. На по-малка надморска височина, в ксеротермния дъбов пояс, предимно в южните райони на страната (Хасковско, Кърджалийско, Доброостански масив), са останали отделни фрагменти от някога широко разпространени там черноборови гори. Част от тях са монодоминантни, в други с различно обилие се срещат ксеротермни видове дъб (*Quercus frainetto*, *Q. pubescens*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), както и *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Pyrus pyraeaster*, *Sorbus torminalis* и др. В храстовия синузий са разпространени *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Syringa vulgaris*, а средиземноморски облик им придава участието на *Genista carinalis*, *G. rumelica*, *Juniperus oxycedrus* и др. В тревната покривка доминират *Brachypodium pinnatum*, *B. sylvaticum*, *Festuca heterophylla*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis* и др. В състава им участват редки и защитени от закона видове: *Anthemis rumelica*, *Carduus thracicus*, *Fritillaria pontica*, *Verbascum roripifolium*, *V. rupestre* и др.

От широко разпространени в миналото сега горите от черен бор са острови сред широколистната растителност. С увеличаване на надморската височина (800-900-1350 м) флористичното разнообразие на фитоценозите на черния бор се увеличава. Нерядко в ролята на субдоминанти или като примес, привнасяйки мезофилни черти във фитоценозите, се явяват *Quercus dalechampii*, *Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, по-рядко *Abies alba*, *Fraxinus excelsior*, *Picea abies*, а на някои места се среща и *Abies alba* subsp. *borisii-regis*. Съставът на храстовия синузий не се променя съществено (*Carpinus orientalis*, *Clematis vitalba*, *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Daphne mezereum*, *Juniperus communis*, *J. oxycedrus*, *Rubus* spp., рядко *Arctostaphylos uva-ursi*), но обилието им е силно ограничено. Тревната покривка изграждат *Brachypodium pinnatum*, *B. sylvaticum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Hedera helix*, *Sesleria latifolia*, *Trifolium alpestre* и др., като се появяват и мезофилни видове: *Cruciata glabra*, *Oxalis acetosella*, *Sanicula europaea*, *Viola canina* и др. На скалисти терени в дерета, главно в югозападните райони на страната, черният бор формира фитоценози с водния габър (*Ostrya carpinifolia*). В тревната покривка са разпространени *Cephalanthera rubra*, *Poa nemoralis*, *Scabiosa rhodopensis*, *Sesleria latifolia* и др. Тези типове гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория "уязвимо местообитание".

Гори във фаза на старост (Old growth forests) - Според определението за Гори във фаза на старост (ГФС) в Националния FSC стандарт, **ГФС са гори в последната фаза от развитието си, в които дървостоят е достигнал значителна възраст, не е съществено повлиян от едроплощни природни нарушения*** и антропогенни въздействия и се характеризира с неравномерна пространствена и възрастова структура; наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид и месторастене; стоящи и паднали големи мъртви дървета в различни фази на разлагане.

На основание чл. 172, ал. 1, т.14 и чл. 174, ал. 2 от ЗГ, във връзка със заповеди № РД 49-421/02.11.2016 г. и № РД 49-493/13.12.2016 г. на Министъра на земеделието и храните, и въвеждането на Национален FSC стандарт в Република България **са определени** 10% от площта на горските територии - държавна собственост, представляващи гори във фаза на старост (5%) и представителни образци от естествени екосистеми, в които няма да се извършват горскостопански дейности, освен дейности за възстановяване до състояние близко до естественото, както следва:

Необходимо е най - малко 5% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени като насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. При отсъствие на достатъчно представителност на определени типове насаждения, както при пространствено разположение, когато се фрагментират естествени насаждения, в тази група гори могат да бъдат включени и горски култури. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по - малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 30 % от ГФС/. Друго изключение от това правило са горските култури. В тях са необходими лесовъдски намеси, които да подпомогнат устойчивостта на тези насаждения и процеса на диференциация на структурата им.

В района на ТП ДГС „Пазарджик“ се срещат и някои растения, които са обявени като редки и защитени растителни видове дадени в Приложенията.

СПИСЪК НА ЗАЩИТЕНИТЕ РАСТЕНИЯ В РАЙОНА НА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК“, ЗАПИСАНИ В ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Растения включени в списъка на застрашените, изчезващите и ендемичните видове в България, индикатори за наличие на ВКС, разпространени на територията на ТП ДГС „Пазарджик“:

Родопска горска майка (Lathraea rhodopea) – балкански ендемит, включен в списъка на IUCN (R), влажни гори, Родопите, Пловдивско, Славянка, Беласица и Рила. Това е паразитно растение по корените на дървесни видове – леска, елша, бук, смърч и др. То е напълно без хлорофил и не фотосинтезира, което не му пречи да е забележително и красиво когато цъфти през март - април. Растението е бледо розово - лилаво на цвят. Както може да се предположи от наименованието му то се среща в гори – на влажни места и край реки.

Защитени растения в района на ТП ДГС „Пазарджик“, записани в Червената книга на България. Стопанството съвместно с РИОСВ град Пазарджик и други обществени организации трябва да организира охраната на защитените растения на територията на стопанството.

В района на ТП ДГС „Пазарджик” са регистрирани следните защитени растения включени в Приложение 1 към Националното ръководство:

Оливиеров минзухар (*Crocus olivieri*) – В Пазарджишка област се среща на Бесепарските ридове, цъфти в периода февруари – април. Видът е реликт и балкански ендемит, включен е в Червената книга на България с категорията „застрашен”, защитен е от законите за биологичното разнообразие.

Тракийска овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris* ssp. *thracica*) - Едногодишно тревисто растение. Застрашен вид. Български ендемит. Разпространен по черноморското крайбрежие и в Тракийската низина. Включен е в европейския списък на редките, застрашените и ендемичните растения с категория застрашен. Расте из тревисти места, обработваеми площи край пътища върху ливадни черноземи, смолници и излужени канелени почви. Образува смесени популации с типичната овчарска торбичка или расте в съобщества с преобладаване на житните треви. Размножава се със семена. Образува обилно семена и има добра размножителна способност.

Други растителни видове с висока природозащитна стойност на територията на ТП ДГС „Пазарджик”:

Родопско енъовче (*Galium rhodopeum* Velen.) Многогодишно тревисто растение с дълго коренище. Стъблата високи 7–35 см, в основата с многобройни стерилни клонки, образуващи рехави чимове. Листата тяснолинейни до игловидни, късоосилесто заострени, разположени в прешлени по 6. Цветовете дребни, бледожълтеникави, събрани в тясно пирамидално съцветие. Плодът сух, от 2 бъбрековидни орехчета. Цв. V–VI, пл. VII–VIII. Расте по сухи варовити каменисти склонове, предимно на южни изложения върху хумусно-карбонатни, ерозирани и неразвити почви от пояса на ксеротермните дъбови гори до буковия пояс. Участва в тревния етаж на съобщества от *Quercus pubescens* и *Carpinus orientalis*, в състава на скални съобщества заедно с *Morina persica*, *Polygala rhodopaea*, *Alyssum montanum* и др. (Анчев и Горанова 2011). Видът е балкански ендемит, терциерен реликт, включен е в ЗБР и Червена книга на България т. 1 с категория „застрашен”. (Бисерков и др. 2011). Установен е в западни и средни Родопи и Тракийската низина от 300 до 1400 метра надморска височина.

Блатно кокиче (*Leucojum aestivum*) – Видът е лечебно растение, включено в Червената книга на България като „рядък вид” и в Червения списък на България като „уязвим”. В Пазарджишка област се среща в ЗМ „Свети Георги” край с. Варвара. Находище е открито в землището на с. Семчиново. Многогодишно луковично растение, високо 65 см. Листата линейни, приосновно разположени, 2-6 на брой, широки 5-13 мм. **Цветовете** 3-7 на брой разположени на върха на стъблото с нееднакво дълги дръжки. Цветът е съставен от шест еднакви, бели, със зелени върхове, дълги 10-15 см околоцветни листчета. Цъфти април-май. Цветовете излъчват силна приятна миризма. Растението е отровно! Съдържа алкалоида "галантамин", от който се произвеждат различни лекарствени препарати. Среща се по влажни, сенчести места и покрай реки, както и във влажни лонгозни гори.

Текирска мишорка (*Gypsophila tekirae* Stef.) Тя е тясно локален ендемит. Видът се среща само в ниските части на северните склонове на Бесепарските ридове, между жп спирките Хаджиево и Синитево, на жп линията София – Пловдив и никъде другаде по света. Находището на вида се намира на около 6 км от Пазарджик. Малка част от находището на вида попада в ЗМ „Огняново-Синитевски рид”, цялото находище попада в орнитологично важно място Бесепарски ридове и флористично важно място „Бесепарски ридове” и ще бъде обявено за защитена зона по Натура 2000. Цъфти през май – август. Видът е реликт, включен е в Червения списък на България с категорията „критично застрашен”, а в Червената книга на България с категорията „рядък”, защитен е от закона за биологичното разнообразие. Включен е в списъка с видове, чиито местообитания са приоритетни за включване в мрежата от Важни места за растенията (флористично важни

места). Текирската мишорка е събрана за първи път от първия български професор по ботаника Стефан Георгиев на 6 Август 1887г., който събира прецъфтели екземпляри около село Хаджиево. Въз основа на този сбор той съобщава погрешно растението като *Gypsophila scorzonifolia*, която не се среща в България. На 9 юни 1891г. той отново посещава Бесепарските ридове, като този път събира цъфтящи екземпляри, но не променя първоначалното си определение за вида. По - късно академик Борис Стефанов преглеждайки хербария на Стефан Георгиев, по екземпляра от втората дата установява, че това е нов вид за науката. Той прави научно описание на вида през 1929 г., без да е посещавал Огняново - Синитевския рид и без да е събирал лично растението. Дълги години след това описание никой не е намирал растението в природата, докато през 1968 г. го преоткрива проф. Стефан Станев от Природонаучния музей в Пловдив. Историята за откриването и преоткриването на текирската мишорка е разказана много увлекателно в четвъртото издание на книгата на проф. Стефан Станев "Звезди гаснат в планината". В момента екземпляри има изложени само в Природонаучния музей в Пазарджик.

РАСТЕНИЯ ОТ ЧЕРВЕНАТА КНИГА, РАЗПРОСТРАНЕНИ В РОДОПИТЕ:

алпийски повет (*Clematis alpina*), блатен плаун (*Lycopodiella inundata*), блатно кокиче (*Leucojum aestivum*), венерин косъм (*Adiantum capillus-veneris*), венерина обувка/пантофка (*Cypripedium calceolus*), планински явор (*Acer heldreichii*), жълта тинтява (*Gentiana lutea*), златиста кандилка (*Aquilegia aurea*), кръглолистна росянка (*Drosera rotundifolia*), нарцисоцветна съсънка (*Anemone narcissiflora*), обикновен тис (*Taxus baccata*), петковия (*Petkovia orphanidea*), пирински чай (*Sideritis scardica*), планински божур (*Trollius europaeus*), родопска горска майка (*Lathraea rhodopea*), родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), родопско крайснежно звънче (*Soldanella rhodopaea*), родопско лапе (*Tulipa rhodopea*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), силивряк (*Haberlea rhodopensis*), снежно кокиче (*Galanthus nivalis*), халерово котенце (*Pulsatilla halleri*), Гусихиева ведрица (*Fritillaria gussichiae*) и др. Както следва са описани някои от горепосочените видове:

Алпийски повет (*Clematis alpina*) е храст - лиана. Отличителните особености на вида са едрите синьо - виолетови цветове и наличието на лопатовидни стерилни тичинки (стаминодий). Следва подробното описание: Стъблото 1 - 2 м дълго, пълзящо или увивно, голо, слабо набраздено, вдървено, кафявочерно. Листата срещуположни, двойно триделни, с дълги увиващи се около опори дръжки, отгоре голи, отдолу влакнести, зеленикавосиви, без дъговидно изпъкнали жилки; листчетата до 5 см дълги и до 2,5 см широки, яйцевидно ланцетни, малко много заострени, едро врязано напилени, страничните приседнали, често врязано двуделни. Цветовите обикновено единични, с дълги наведени, слабо влакнести дръжки, камбанковидни. Прицветниците яйцевидни. Околоцветните листчета 4 (рядко 5), 2-3 (5) см дълги, ланцетни, синкавовиолетови или тъмносини, по-рядко бели или розови, отвън късовлакнести, с тесен бял наплъстен край. Стаминодиите твърде тесни, лопатковидни, по края влакнести, наплъстени, бяложълти, наполовина по-къси от околоцветните листчета. Тичинките по-дълги от ста-минодиите, влакнести; тичинковите дръжки разширени в приосновната част, понякога пръстеновидно надебелени, отделящи нектар, по-дълги от прашниците. Орехчетата дребни, 4 мм дълги и 2 мм широки, подути по края, мъхести; стълбчето 3-4 см дълго, при плода запазващо се, пересто влакнесто. Цветното легло голо. Цъфти юни-юли.

Местообитание - Скалисти и каменливи места и из иглолистните гори в планинския пояс.

Разпространение в Българи - Западна Стара планина (Берковско), Витошки район (Витоша - Резньовите и Кумините), Рила (вр. Белмекен), Западни Родопи (долината на р. Яденица, Куртово, Юндола и Беглика).

Видът е защитен от Закона за биологичното разнообразие - включен е в Приложение № 3 на закона. Съгласно закона, за защитените растения е забранено "брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение", както и "притежаването, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри". Тези забрани се отнасят за "всички жизнени стадии от развитието на растенията".

Блатно кокиче (*Leucojum aestivum*) е вид от сем. Amaryllidaceae, който е естествено разпространен в по-голямата част на Европа, по влажни ливади и мочурища. В България е установен в Дунавската равнина, Черноморското крайбрежие, Тракийската низина, Западни Родопи и др. флористични райони. Представява многогодишно, луковично растение, с височина до 65 см. Листата са линейни, широки 5-13 мм. Цветовете са разположени на върха на стъблото и са съставени от 6 бели околоцветни листчета. Растението е отровно, лечебно и декоративно. Съдържа алкалоида галантамин, от който се произвеждат различни лекарствени продукти. Употребяват се надземните части, които се събират по време на цъфтеж.

Видът не е защитен от Закона за биологичното разнообразие, но е под специален режим на ползване съгласно заповед на министъра на околната среда и водите. Включен е в Червена книга на Народна Република България - том 1 - с категория "застрашен".

Венерин косъм (*Adiantum capillus-veneris*)

Многогодишно тревисто растение с крехко, късопълзящо коренище. Листата нежни, дълги до 30 см, яйцевидни до яйцевидноланцетни, двойно- или тройноперести. Листните делчета ветриловидни или клиновидни, без ясно видима средна жилка. Външният ръб на стерилните сегменти назъбен, този на фертилните ципест и прегънат надолу, образувайки псевдоиндузиум, покриващ сорусите. Размножава се чрез спори, узряващи VI–VIII.

Расте предимно на сянка, по скални ръбове, в ниши или пукнатини на мокри варовикови скали, край извори. Изисква постоянна влага. Популациите са силно фрагментирани, малочислени, с мозаечна пространствена структура, рядко многочислени и с плътно покритие. Известни са девет локалитета, но в някои от тях видът вероятно е унищожен.

Разпространение в България. Западни гранични планини, Струмска долина (Ю.), Славянка, Родопи; около 1000 м н. в

Природозащитен статут - Критично застрашен.

Видът не е защитен от Закона за биологичното разнообразие.

Жълта тинтява (*Gentiana lutea*) Жълтата тинтява е многогодишно тревисто растение, което достига най-често един метър (рядко 160—200 см) височина. Образува едро, късо и дебело коренище с множество главести подутини в него, върху които се формират много върхни пъпки. Коренището продължава във вретеновиден, отвесен, слабо разклонен месест корен с кафява кора и жълта месеста част. Достига повече от половин метър дължина. Надземните стъбла са неразклонени, прави, гладки и неокосмени. Листата са срещуположни, голи, целокрайни, яйцевидно елипсовидни, слабо сдиплени по дъговидните жилки. На цвят са сиво зелени от восъчния налеп по тях. Най-долните листа имат дръжки и тръбовидни влагалища. Стъблените са по дребни и са с къси дръжки, а Най-горните са Най-дребни и са напълно приседнали, срастващи се в основата в къси влагалища. В съцветието листата са значително по-дребни, имат сърцевидна форма и са по-светлозелени. Цветовете са събрани в прешленовидни съцветия. В пазвите на върхните срещуположни листа те са по няколко в групички и образуват прешлени от много цветове. Чашките са бледожълти, два пъти по-къси от венчето. Те са разцепени от едната страна и имат 5 къси зъбци. Бързо засъхват и стават ципести. Над тях се издигат златистожълти венчета с къси, скрити в чашките тръбици и дълги, стърчащи над тях неподвити 5 езичести дяла. В средата се открояват тичинките, които са с дълги дръжки, сраснали с прашниците си. Те образуват затворен конус, под който се намира завръзът. Близалцето (късо и двуделно) се подава от върха на прашниковия конус. След прецъфтяването се образува суха плодна кутийка с множество дребни плоски семена, снабдени с широк крилат ръб. Цъфти през юли и август.

Видът е защитен от Закона за биологичното разнообразие - включен е в Приложение № 3 на закона. Съгласно закона, за защитените растения е забранено "брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение", както и "притежаването, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри". Тези забрани се отнасят за "всички жизнени стадии от развитието на растенията".

Включен е в Червена книга на Република България том 1 (растения) с категория "застрашен".

Златиста кандилка (*Aquilegia aurea*) е многогодишно тревисто растение. Стъблото високо 10–100 см, голо, изправено, с 2-3 листа в горната си част, с 2-4 цвята на върха си. Приосновните листа са два пъти триделни, отгоре зелени, отдолу синкави. Цветовете увиснали. Околоцветните листчета подредени в два кръга по 5, серножълти, външните 2–3 см дълги и 1-1,5 см широки, овално ланцетни с тъп връх; вътрешните с фуниевидна 1,3-1,5 см дълга и 4 мм широка нектарна шпора и 1,5-2 см дълга и 1-1,2 см широка, тъпо заострена пластинка. Тичинките многобройни. Плодниците 5-10. Плодните кутийки с много семена. Цъфти юни-юли. Опрашва се от насекоми. Размножава се чрез семена.

Установен е в следните флористични райони: Витошки район, Пирин, Рила и Родопи (западни).

Златистата кандилка е защитена от Закона за биологичното разнообразие - включена в приложение № 3 на закона.

В Червения списък на българските висши растения видът е категоризиран като "почти застрашен" (Near Threatened), което е Най - ниската категория на застрашеност.

Гусихиева ведрица (*Fritillaria gussichiae*) - многогодишно тревисто луковично растение с дълбоко триръбести стъбла, високо 20-50 см, геофит. Листата са ланцетни, разположени от средата нагоре по стъблото, срещуположни или по три в прешлени. Цветовете са единични, с прост околоцветник от широкозвънчевидно венче с бледо виненочервен ръб и широка зелена ивица и три прицветни листа в прешлен., наведени на долу, дълги 2.5-3.5 см и широки 1-1.5 см. Цъфти в периода март – април, а плодоноси от юни до юли. Размножава се семенно и вегетативно. Среща се в широколистни и смесени планински и низинни гори и храсталаци в Източна и Южна България.

Видът е защитен и е включен в ЗБР, в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория рядък". Български субендемит.

БАЛКАНСКИ ЕНДЕМИТИ, РАЗПРОСТРАНЕНИ В РОДОПИТЕ: балканска петлюга (*Pinguicula balcanica*), бяла мура (*Pinus peuce*), планински явор (*Acer heldreichii*), жълт равнец (*Achillea clypeolata*), златиста кандилка (*Aquilegia aurea*), петковия (*Petkovia orphanidea*), пирински чай (*Sideritis scardica*), родопска горска майка (*Lathraea rhodopea*), родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), силивряк (*Haberlea rhodopensis*), цар-борисова ела (*Abies borisi-regis*) и др.5.), родопско лале (*Tulipa rhodopea*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*) каменоломка (*Saxifraga aizoides*); лаврово бясно дърво (*Daphne laureola*), македонска каменоломка (*Saxifraga ferdinandii-coburgi*), силивряк родопски (*Haberlea rhodopensis*).

РЕЛИКТИ, РАЗПРОСТРАНЕНИ В РОДОПИТЕ: жълта каменоломка (*Saxifraga aizoides*), лаврово бясно дърво (*Daphne laureola*), македонска каменоломка (*Saxifraga ferdinandii-coburgi*), пълзяща гудiera (*Goodyera repens*), силивряк (родопски силивряк) (*Haberlea rhodopensis*).

1.5.2. Лечебни растения - описание на естествените находища, условия в местообитанията, количество, състояние и режим на ползване на ресурсите.

Частта за „Лечебните растения“ е разработена по данни от теренно - проучвателните работи свързани с изработването на настоящия Горскостопански план на ТП ДГС „Пазарджик“ и данни за годишните ползвания на лечебни растения от стопанството. Спазени са изискванията на Закона за лечебните растения (обн.ДВ, бр.29 от 07.04.2000) и Наредба 2 от 20.01.2004 г. на МОСВ за правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, включително начините, инструментите, хигиенните изисквания при събирането, с оглед природосъобразно и устойчиво ползване на ресурсите им.

Към настоящия момент не е разработен документ по чл. 50, т.4 - методика за извършване на наблюдения и оценка на популациите от лечебни растения по чл. 56, ал. 4, т.1. Поради тези причини е извършена приблизителна оценка на ресурсите и възможностите за ползване въз основа на теренни изследвания, съгласно параграф 3, алинея 2. Установените и вероятно съществуващите лечебни растения на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са около 427 вида.

Условията в местообитанията на лечебните растения в стопанството се определят от почвените типове, климата, наличието на хидрографска мрежа, надморската височина, наклона, изложенията и други параметри на околната среда.

Абиотичните фактори са свързани с ползването от горите, като сечи, залесявания, паша, сезонното събиране на билки, гъби и плодове и други, които оказват влияние върху популациите на лечебните растения.

Съвместното действие на изброените биотични и абиотични фактори определя условията в местообитанията на лечебните растения на територията на ТП ДГС „Пазарджик“, като благоприятни за съществуването, размножаването, развитието и запазването им.

Важен момент е опазване на находищата и осигуряване високо качество на събраните билки. В тази връзка трябва да се спазват следните общи изисквания при събиране на билки:

- обект на събиране са само растителните части, които се използват като билки;
- събирането се извършва при подходящи атмосферни условия и годишно време, с оглед получаване на качествени билки;
- не се допуска увреждане на находищата в резултат на дейността;
- не се събират билки в замърсени места от животински или битови отпадъци;
- събирането се извършва след издаване на разрешително за ползване съгласно чл.21, ал.2 от ЗЛР;

Забранява се ползването на лечебните растения по начини и средства, които водят до увреждането на находищата им, намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или намаляване на тяхното биологично разнообразие. Отделни видоведиворастящи растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване или има опасност от такава тенденция.

Специалния режим обхваща:

- Забрана за събиране на билки за определен период от естествените находища на видовете от територията на цялата страна, отделни райони или еденични находища.
- Определяне на годишно допустимо за събиране количество билки по райони или находища.
- Разработване и прилагане на мерки за възстановяване на популации и на техните месторостения. Забранява се събирането, изкупуването, първична обработка и търговия с билки от лечебни растения под специален режим на опазване и ползване.

За диворастящите защитени лечебни растения се забранява:

- Сеченето, брането, късането, изкореняването, хербаризирането, независимо от тяхното състояние и разветвие.
- Унищожаване и унищожаване на находищата им.
- Притежаването, пренасянето, търговията и изнасянето зад граница в свежо или изсушено състояние на цели растения или части от тях.
- Събирането на семена, луковици, коренища и други репродуктивни органи.

Съгласно Заповед № 99/05.02.2024 год. на МОСВ за специалния режим на опазване и ползване на лечебни растения през 2013 год. на основание чл. 10, ал. 1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения, ежегодно се определят допустими за събиране количества билки от естествените находища, извън територията на националните паркове, на следните видове лечебни растения: **Божур червен** (*Paeonia peregrina* Mill.); **Зърнастец елшовиден** (*Frangula alnus* Mill.); **Иглика лечебна** (*Primula veris* L.); **Катраника, пелин бял** (*Artemisia alba* Turra); Лазаркиня, еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.); **Лудо биле, старо биле** (*Atropa belladonna* L.); **Ранилист лечебен** (*Betonica officinalis* L.); **Решетка безстъблена** (*Carlina acanthifolia* All.); **Тлъстига лютива, жълто прозориче** (*Sedum acre* L.) **Трън кисел** (*Berberis vulgaris* L.); **Шапиче** (*Alchemilla vulgaris* complex).

По смисъла на закона „Лечебни растения” са тези, които могат да бъдат използвани за получаване на билки.

Билки за лични нужди са количества билки, събирани от едно лице в рамките на един ден както следва:

- корени, коренища, луковици или грудкови до 1 кг.;
- листа до 1 кг.;
- стръкове до 2 кг.;
- кори до 0.5 кг.;
- цветове до 0.5 кг.;
- семена до 0.1 кг.;
- плодове до 10 кг.;
- пъпки до 0.5 кг.;
- памук до 1 кг.

Лечебните свойства на билките се обуславят от съдържащите се в техните органи (корени, стъбла, листа, цвят) биологично активни вещества (алкалоиди, глюкозиди, феноли, танини, органични, киселини, витамини, хормони).

Използването на билките и отделни техни органи зависи от това къде са локализиран активните вещества. Билките се събират и обработват по специална технология. Много от тях са отровни растения, затова трябва да се приемат само по лекарско предписание. Използват се в свежо и изсушено състояние (дроги), като чайове, настойки, запарки, компреси, лапи, за мазане, промивки, бани и др. Те са и суровина за промишлено производство на лекарствени препарати и за получаване на ценни чисти субстанции. В България са известни 763 вида растения, които се използват в народната медицина, от тях 300 се прилагат в научната медицина.

В резултат на нарасналия интерес към билките през последните години рязко се увеличи както броят на използваните видове, така и количествата, които се събират за местни нужди и за износ. В района на стопанството в най - големи количества се събират плодове от глог и шипка, цвят от бърз и от липа, стръкове от глухарче, коприва, лайка, жълт кантарион, листа от бреза, кора от върба и дъб, и др., като повечето билки са особено ефикасни за лечение на определена група заболявания:

- на бронхите и белите дробове – лечебна иглика, резене, бял оман, лечебна ружа, подбел, липа (цвят);
- на сърцето и кръвоносните съдове – вълнист напръсник, момина сълза, бял имел, бърз, глог и др.
- на бъбреците и пикочните пътища - изсипливче, горицвет, полски хвощ и др.
- на стомашно - чревния тракт - равнец, анасон, червен и жълт кантарион, омайник и др.
- за диабет - черен оман (корен), цикория, жаблек и т.н.

В глава IV на Обяснителната записка на ГСП са описани конкретните количества билки, на които стопанството е организирано добива през изминалия период от 2013 - 2023г.

Направените проучвания показват голямо биоразнообразие от лечебни растения на територията на ТП ДГС „Пазарджик“.

От лечебните растения около 30 вида имат потенциално ресурсно значение. Такива са миризлив бурен (*Sideritis montana*), балканска чубрица (*Satureja montana*), жълт равнец (*Achillea clypeolata*), бръшлян (*Hedera helix*), люляк (*Syringa vulgaris*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), бяла върба (*Salix alba*), шипка (*Rosa canina*), кръстец (*Cruciata laevipes*), градско омайниче (*Geum urbanum*), трънка (*Prunus spinosa*), жълтурче (*Ranunculus ficaria*), змийско мляко (*Chelidonium majus*), черновръх (*Clinopodium vulgare*), тревист бъз (*Sambucus ebulus*), лъжичина (*Alliaria petiolata*), петнист змиярник (*Arum maculatum*).

На територията на стопанството е констатирано събиране на жълт кантарион (*Hypericum perforatum* L.), мащерка (*Thymus* sp.div.), обикновен риган (*Origanum vulgare* L.ssp. *vulgare*), дълголистна мента (*Mentha longifolia* (L.) Huds.), равнец хилядолистен - бял (*Achillea millefolium* gr.), бръшлян (*Hedera helix*), коприва (*Urtica* spp.) лепка (*Galium aparine*), тревист бъз (*Sambucus ebulus*), обикновен глог (*Crataegus monogyna* Jacq.), шипка (*Rosa canina*) за лични нужди.

Различните местообитания обуславят и различие във видовия състав на лечебните растения, както и в биологичните им и експлоатационни запаси. В дъбовите и буковите гори видовото разнообразие е голямо, популациите им са с висока жизненост. Наблюдават се големи площи от *Primula veris*, *Geranium macrorrhizum*, *G. robertianum*, *Veronica officinalis*, *Arum maculatum*, *Sanicula europaea*, *Hedera helix*, *Pulmonaria officinalis*, *Vaccinium myrtillus*, *Gentiana asclepiadea*, *Oxalis acetosella*, *Anemone ranunculoides*, *Helleborus odoratus*, *Hepatica nobilis*, *Fragaria vesca*, *Galium odoratum*, *Paris quadrifolia*.

Част от лечебните растения изискват по - голяма почвена и въздушна влажност, поради което находищата им са свързани главно с поречието на реките, както и с влажните горски долове и северни стръмни склонове - *Equisetum arvense*, *Dryopteris filix-mas*, *Polystichum lonchitis*, *Asplenium adiantum-nigrum*, *Athirium filix-femina*, *Polypodium vulgare*, *Angelica pancicii*, *Alnus glutinosa*, *Nasturtium officinale*, *Epilobium angustifolium*, *Caltha palustris*, *Filipendula ulmaria*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Salix purpurea*.

Сухите тревни съобщества, както и варовиковите скални склонове са местообитания на редица видове лечебни растения, като *Thymus* sp.div., *Juniperus communis*, *Juniperus oxycedrus*, *Seseli rigidum*, *Achillea clypeolata*, *Artemisia alba*, *Inula aschersoniana*, *Laserpitium siler*, *Euphorbia myrsinites*, *Salvia sclarea*, *Satureja montana*, *Sideritis scardica*, *Stachys recta*, *Teucrium polium*, *Syringa vulgaris*, *Thalictrum minus*.

Малко видове лечебни растения дължат присъствието си на антропогенна дейност - *Taraxacum officinale*, *Arctium lappa*, *Artemisia vulgaris*, *Chenopodium bonus-henricus*, *Capsella bursa-pastoris*, *Plantago major*, *Rumex alpinus*, *Urtica dioica*.

Изготвени са Списък на лечебните растения с природозащитна значимост и Списък на лечебните растения за потенциално ползване в границите на ТП ДГС „Пазарджик“ включващи по - важните видове лечебни растения с природозащитно и стопанско значение, като за всяко от тях е посочен природозащитния статус и режим на ползване. Посочено е общото състояние на ресурсите.

СПИСЪК НА ЛЕЧЕБНИТЕ РАСТЕНИЯ УСТАНОВЕНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК“

1. Блатна мента - *Mentha pulegium* L. (Сем. Устноцветни - Lamiaceae)

Многогодишно тревисто силно ароматично растение. Расте по мочурливи и влажни тревисти места край реки, потоци и блата в низините и планините до 1600 м н. в., главно на алувиални почви. За нуждите на фитотерапевтичната практика се събират цъфтящите стръкове.

2. Бодлив залист - *Ruscus aculeatus* L. (Сем. Кремови - Liliaceae)

Вечнозелено храстовидно растение с разклонено зелено стъбло. Расте из храсталаци и просветлени, разредени нискостъблени гори. Разпространено наредко из цялата страна, но по-често в топлите части докъм 1000 м н. в. За лечебни цели се събират коренищата с корени през март-април.

3. Бръшлян - *Hedera helix* L. (Сем. Бръшлянови - Araliaceae)

Вечнозелено увивно или пълзящо растение, с хватателни коренчета на стъблата. При подходящи условия бръшлянът се среща във всички части на страната. Расте из храсталаците, поляните и разсветлените гори. Използва се във фитотерапевтичната практика. **Отровно!** Употребява се само под лекарски контрол!

4. Бъзак (Нисък, Тревист бъз) - *Sambucus ebulus* L. (Сем. Бъзови - Caprifoliaceae)

Многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации почти из цялата страна, от морското равнище докъм 1400 (рядко до 1900) м н. в. край пътища, потоци, канали, край селищата, храсталаците. Събират се корените, цветовете и плодовете. Използват се във фитотерапевтичната практика. **Отровно!** Употребява се само под лекарски контрол!

5. Бял оман (Сърцевиднолюспест оман) - *Inula helenium* L. (Сем. Сложноцветни - Asteraceae)

Многогодишно тревисто растение. Расте из влажни тревисти и храсталачни места в покрайнините на горите и край потоци и реки, в низините и предпланините, от морското равнище докъм 800 м н. в. Във фитотерапевтичната практика и хранителновкусовата промишленост се използват коренищата с корени събрани през март-април и септември-ноември.

6. Бял равнец (Хилядолистен равнец) - *Achillea millefolium* gr. (Сем. Сложноцветни - Asteraceae)

Многогодишно тревисто растение. Расте из ливади и пасища, каменисти и тревисти места, изоставени ниви, край пътища и селища, вторично като заплевител в посеви. Използва се в билколечението. Събират се цветовете - кошничките с горната част от цветоносните клонки и стръкове - кошничките с част от стъблото през юни-септември. **При предозиране възможни отравяния!**

7. Бяла върба - *Salix alba* L. (Сем. Върбови - Salicaceae)

Еднодомно дърво, високо до 25 - 30 метра, с широка корона и надлъжно напукана кора. Расте по влажни и блатисти места, край потоци, реки, блата и езера, из крайбрежните гори и храсталаци, заедно с други видове върби и тополи. Събира се кора от 2 - 3 годишни клонки през април - юни. Използва се във фитотерапевтичната практика.

8. Ветрогон - *Eryngium campestre* L. (Сем. Сенникоцветни - Apiaceae)

Многогодишно бодливо тревисто растение с дълъг вретеновиден разклонен корен проникващ дълбоко в почвата. Среща се при подходящи условия из цялата страна с предпочитания към предпланинските райони. Расте из сухи и умерено влажни пасища, полски или по ГСПланински ливади, из храсталаци, често като бурен край пътища и селища, от морското равнище докъм 1200 м н. в. Събират се надземните органи във фаза на цъфтеж и корените след узряване на плодовете. **При предозиране възможни отравяния!** Употреба само под лекарски контрол!

9. Вратига (Паничка) - *Tanacetum vulgare* L. (Сем. Сложноцветни - Asteraceae)

Многогодишно тревисто растение. Расте из храсталачни места, разредени гори, горски покрайнини и поляни, из сечища, тревисти и каменисти места като елемент на естествената растителност, по-рядко вторично по изоставени, буренливи и рудерализирани места от морското равнище до 1500 м н. в. Среща се из цяла България, но основните запаси са в смесените широколистни гори в планинските райони на страната. Популациите са с мозаична структура, на места значително плътни. Събират се цветни кошнички и стръкове през юни - август. Използват се във фитотерапевтичната практика. **Отровно!** Употреба само под лекарски контрол!

10. Горичвет пролетен - *Adonis vernalis* L. (Сем. Лютикови - *Ranunculaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Расте по ливади и пасища на сухи каменисти, най - често варовити места, предимно в ниските части докъм 1100 м н. в. За лечебни цели се използва надземната част събрана по време на цъфтежа. **Отровно!** Да се прилага само под лекарски контрол!

11. Горска ягода - *Fragaria vesca* L. (Сем. Розоцветни - *Rosaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Расте масово в разсветлените гори предимно от *Pinus sylvestris*, също из храсталаци, сечища и тревисти места, по - рядко по поляните сред горите и др. от морското равнище до 2000 м н. в. Събират се листата през май - август и плодовете преди презряването им. Използват се във фитотерапевтичната практика.

12. Горски слез - *Malva sylvestris* L. (Сем. Слезови - *Malvaceae*)

Едногодишно или многогодишно тревисто растение. Расте из тревисти, буренливи места, край пътища и огради, по крайпътни насипи и канавки. Термофилен вид. В билколечението се използват листата събрани по време на цъфтеж и цветовете в началото допустимина цъфтежа.

13. Елшовиден зърнастец - *Frangula alnus* Mill. (Сем. Зърникови - *Rhamnaceae*)

Храст или ниско дърво. Расте из влажните крайречни храсталаци и редки горички, край блата, реки и потоци. Среца се нарядко в низините и планините из цялата страна докъм 1000 (1700) м н. в. Във фитотерапевтичната практика се използват корите събрани през април-май и зрелите плодове последователно през август и септември.

14. Еньовче същинско - *Galium verum* L. (Сем. Брошови - *Rubiaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Среца се по умерено сухи или умерено влажни поляни, ливади и пасища. Разпространено е в равнините, предпланините и планините докъм 1700 м н. в. Надземните части се използват в народната медицина.

15. Жаблек (Конски ребра) - *Galega officinalis* L. (Сем. Бобови - *Fabaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Расте по изкопи, ровове, край канали, заблатени и замочурени места, из влажни ливади, храсталаци и гористи места докъм 1300 м н. в. Събират се връхните цветоносни клонки. Използват се във фитотерапевтичната практика.

16. Жълт кантарион лечебен (Лечебна звъника) - *Hypericum perforatum* L. (Сем. Звъникови - *Hypericaceae*)

Многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище. Расте по сухи тревисти, каменисти и храсталачни местообитания, в разредени гори и сечища, по необработваеми места, край пътища. Светлолюбив ксерофит - ксеромезофит. Събира се горната част на стъблото с листата и цветовете. Използва се във фармацевтичната промишленост, фитотерапевтичната практика, в ликьорената и кожухарска промишленост.

17. Зайча сянка лечебна - *Asparagus officinalis* L. (Сем. Кремови - *Liliaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Расте главно на умерено влажни, предимно дълбоки почви, в ливадни и други тревни съобщества, из храсталаци и разредени гори. Среца се нарядко в цялата страна, от низините докъм 1200 м н. в. За лечебни цели се използват млади зелени клонки отрязани по време на цъфтежа, и коренища с корени през юни-ноември.

18. Зарасличе (Черен оман) - *Symphytum officinale* L. (Сем. Грапаволистни - Boraginaceae)

Многогодишно тревисто растение с масивен месест корен (отвън черен, отвътре бял). Расте по влажни места - замучурени ливади, заливни места край реки, потоци, край огради и пътеки в низините и предпланините от морското равнище до 800 м н. в. Среща се из цялата страна. Събират се коренища с корени през август - октомври. Дрогата е със силни регенеративни качества и следва да се използва много внимателно, в зависимост от други страдания и само **под лекарски контрол!**

19. Камшик лечебен - *Agrimonia eupatoria* L. (Сем. Розоцветни - Rosaceae)

Многогодишно растение. Расте из храсталаци, ливади и пасища, край горски пътеки, до 1500м н.в. из цялата страна. Събира се надземната част. Използва се в официалната и народната медицина.

20. Коприва обикновена - *Urtica dioica* L. (Сем. Копривови - Urticaceae)

Многогодишно тревисто растение. Разпространено из цялата страна по влажни и богати почви. Събират се листата и коренището. Използват се във фитотерапевтичната практика.

21. Лечебна ружа - *Althaea officinalis* L. (Сем. Слезови - Malvaceae)

Многогодишно тревисто растение. Расте край реки и блата, по влажни тревисти места, ливади и храсталаци като асектатор. Разпространено е в цялата страна предимно край водните басейни докъм 1000 м н. в. Събират се почти всички органи на растението и се използват като омекчаващо, отхрачващо и противовъзпалително средство.

22. Маточина - *Melissa officinalis* L. (Сем. Устноцветни - Lamiaceae)

Многогодишно тревисто растение с многобройни стъбла. Расте най-често край населени места, огради, гробища, пътища и в разредени храсталаци и горски поляни. Привързана е към умерено влажни и влажни, добре проветрени местообитания с богати почви. Събират се стръкове и листа в началото на цъфтежа (юни - юли), а при вторично нарастване се прави и втори откос през август. Използва се в парфюмерията, народната медицина, пчеларството.

23. Мащерка българска - *Thymus longidentatus* (Deg. et Urum.) Ronn. (Сем. Устноцветни - Lamiaceae)

Многогодишно тревисто растение, високо до 20 см. Расте по сухи тревисти и каменливи места, край пътища и орници, храсталаци и разредени горички. Среща се от низините до високопланинския пояс. Използват се листата и цветовете. Събират се от април до октомври. Използват се във фитотерапевтичната практика

24. Мразовец, Кърпикожух, Есенен минзухар - *Colchicum autumnale* L. (Сем. Кремови - Liliaceae)

Многогодишно тревисто растение с яйцевидна грудко-луковица. Среща се из цялата страна в равнините, предпланините и планините до 2000 м н.в. Расте из влажни тревисти места, ливади, пасища, поляни и храсталаци. Събират се семената заедно с неразтворените кутийки. Семената му са ценна суровина за получаване на алкалоиди, използвани за приготвяне на препарати. **Отровно!** Употреба само под лекарски контрол!

25. Мъждрян - *Fraxinus ornus* L. (Сем. Ясенови - Oleaceae)

Храст или дърво до 15 метра. Среща се доста често в страната. Расте по каменистите склонове на дефилетата при пълно слънчево осветление. Видът е силно пластичен. Издържа добре засушаванията, понася засенчванията и е непридирчив към почвените условия. Често формира самостоятелни съобщества. Кората се използва като суровина във фармацевтичната промишленост за производство на ескулин.

26. Обикновен дрян - *Cornus mas* L. (Сем. Дрянови - *Cornaceae*)

Храст или ниско дърво с кафявозеленикави клонки. Расте разпръснато или групово в смесени, главно дъбови гори, където се явява като подлес, както и из храсталаци и скалисти склонове върху различни почви, най - често на сиви горски и др. Среща се из цялата страна докъм 1300 м н. в. Събират се плодовете в подходяща беритбена зрелост през август - октомври. Използват се във фитотерапията.

27. Обикновен здравец - *Geranium macrorrhizum* L. (Сем. Здравецови - *Geraniaceae*)

Многогодишно тревисто растение със силно развито хоризонтално коренище. Среща се в предпланините и планините от 300 до 2000 м н. в. Расте по влажни, сенчести, скалисти, каменисти и сипеини места, предимно по стръмни склонове със северно и североизточно изложение. Надземната му част се използва в парфюмерията, козметиката, фармацевтичната и фитотерапевтичната практика.

28. Обикновен пелин - *Artemisia vulgaris* L. (Сем. Сложноцветни - *Asteraceae*)

Многогодишно тревисто растение с характерна силна миризма. Расте по изоставени и затревени терени край селища, пътища, ж.п. линии и други, или из разредени гори и храсталаци. Събират се стръкове - съцветия с горна част на стъбло, през юли-август. Използват се във фитотерапевтичната практика. Употреба само под лекарски контрол - **при предозиране възможни отравяния!**

29. Обикновен повет - *Clematis vitalba* L. (Сем. Лютикови - *Ranunculaceae*)

Многогодишно катерливо или увивно растение, дълго до 30 метра. Среща се из цялата страна. Расте из горите и храсталаците предимно на влажни места, от морското равнище докъм 1000 м н. в. Събират се листата, корените и цветовете от юни до август. Използват се във фитотерапевтичната практика.

30. Обикновен риган - *Origanum vulgare* L. (Сем. Устноцветни - *Lamiaceae*)

Многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из храсталаци, разредени гори и горски поляни от низините до 2000 м н. в. Събират се цъфтящи стръкове през юли-август. Използват се в парфюмерията и фитотерапията.

31. Обикновена леска - *Corylus avellana* L. (Сем. Брезови - *Betulaceae*)

Храст или малко дърво. Формира самостоятелни съобщества - храсталаци на мястото на изсечени или унищожени гори. Среща се и като подлес в дъбови и габъррови гори. Търпи изсичане, при което се формират нови гнезда от многобройни млади стъбла. Събират се корите през пролетта по време на сокодвижението и плодовете при пълна зрелост. Използват се в медицината.

32. Обикновена мента (джоджен) - *Mentha spicata complex* Ehrh. (L.) Huds. (Сем. Устноцветни - *Lamiaceae*)

Изправени многогодишни растения с надземни и подземни коренища. Срещат се по влажни, тревисти места, край реки и блата, в низините и планините. Събират се цъфтящи стръкове през юли - август. Използват се във фитотерапевтичната практика и като подправки.

33. Обикновена шипка - *Rosa canina* L.s.l. (Сем. Розоцветни - *Rosaceae*)

Храст с дъговидно извити клони. Расте из храсталаци, тревисти терени, покрай речни тераси и потоци, по синорите, из пустеещи селскостопански земи, в покрайнините на горите и други. Събират се сборните плодове в началото на септември до падане на мъглите. Използват се във фитотерапевтичната практика, хранително - вкусовата промишленост, в народната медицина, в домашното производство на сиропи, мармалади и други.

34. Очанка обикновена - *Euphrasia rostkoviana* Kayne. (*E. officinalis* L.) - (Сем. Живеничеви - *Scrophulariaceae*)

Едногодишно тревисто растение. Разпространено из цялата страна. Расте из храсти, по ливади и в разредени гори в равнините и планините до 2000 м н. в. Събират се надземните части по време на цъфтеж. Използват се във фитотерапевтичната практика и народната медицина.

35. Синя жлъчка грапавоплодна - *Cichorium intybus* L. (Сем. Сложноцветни - *Asteraceae*)

Многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из ливади, изоставени и буренливи места, край селища, пътища, ж.п.линии, като плевел в градини, лозя и окопни култури, в низините и планините от морското равнище докъм 1000 - 1500м н.в. Събират се корените и надземната част през август-октомври. Използват се във фитотерапевтичната практика.

36. Смарадлика - *Cotinus coggygria* Scop. (Сем. Смарадликови - *Anacardiaceae*)

Храст, рядко ниско дърво. Среща се почти из цялата страна. Расте по сухи и каменисти почви из храсталаци и дъбови гори, предимно върху варовици, в равнините и предпланинските райони. Образува и самостоятелни вторични съобщества на мястото на унищожените дъбови и други гори. Събират се листата на младите леторасли през юни-август. Използват се във фитотерапевтичната практика, парфюмерията, като багрило и като декоративно растение. При вътрешно използване е **отровно!** Употреба само под лекарски контрол!

37. Сребролистна липа - *Tilia tomentosa* Moench. (Сем. Липови - *Tiliaceae*)

Дърво с височина до 25 метра. Расте в смесени широколистни гори в равнините, предпланините и планините, от 250 до 1500 м н. в., върху относително по-сухи почви. Изисква по - топъл климат и по - добро осветление от другите липи, но е посухоустойчива. Формира и самостоятелни насаждения главно в Североизточна България. Широко разпространена из цялата страна. Основните запаси са локализирани предимно в районите със северно изложение.

38. Трънка - *Prunus spinosa* L. (Сем. Розоцветни - *Rosaceae*)

Храст със силно разклонено стъбло. Расте из храсталаци, по синори, пасища, пустеещи места, край пътища, в покрайнините на дъбови гори. Дребноплодно растение. Понякога образува самостоятелни храстови съобщества. Събират се добре разцъфнали цветове през март - април, зрели плодове предимно през септември - ноември и листа - през април - октомври. Използват се във фитотерапевтичната практика.

39. Хмел - *Humulus lupulus* L. (Сем. Конопови - *Cannabaceae*)

Многогодишно увивно растение с дължина на стъблото до 6 метра. Расте из влажни широколистни гори и храсталаци, покрай реки, потоци, изоставени места, огради – до 1000м н. в. При подходящи условия се среща във всички части на страната без средно и високопланинските райони. Събират се женските съцветия (шишарките), преди да са разцъфнали цветовете. Използват се в хранително - вкусовата промишленост и фитотерапевтичната практика.

40. Червен (обикновен) глог - *Crataegus monogyna* Jacq. (Сем. Розоцветни - *Rosaceae*)

Бодлив храст, рядко дръвче високо до 7 метра. Расте из храсталаци и гори (предимно в крайнините), край пътеки в цялата страна. Събират се цветовете и листата по време на цъфтеж през май - юни , по - рядко и плодовете през октомври - ноември.

41. Червен кантарион обикновен - *Centaurium erythraea* Rafn. (Сем. Тинтявови - *Gentianaceae*)

Двегодишно тревисто растение. Расте по умерено влажни до сухи тревисти и каменисти места из пасища, ливади, изоставени обработваеми земи, в крайнините на храсталаци и редки гори. Среща се из цялата страна, но запасите му са намалени. Събират се напълно цъфнали стръкове, отрязани на 15 - 20 см под върха на съцветията. Използват се във фитотерапията.

42. Червен (обикновен) глог - *Crataegus monogyna* Jacq. (Сем. Розоцветни - *Rosace*)

Бодлив храст, рядко дървче, високо до 7 метра. Среща се из цялата страна докъм 1500 м н. в. Расте из храсталаци и гори, край пътеки в цялата страна. Събират се цветовете с листата по време на цъфтеж през май-юни, по-рядко и плодовете през октомври-ноември. Използват се в официалната и народната медицина.

43. Черен бърз - *Sambucus nigra* L. (Сем. Бързови - *Caprifoliaceae*)

Разклонен храст или дърво. Расте по влажни сенчести места, край реките и потоците, почти винаги в близост до населените места, върху богати и влажни почви. Събират се цветовете (май - юни) и плодове (август - септември), по - рядко корени, кора и листа. Използват се във фитотерапията (от кората на младите клони се правят мехлеми за бързо заздравяване на рани).

44. Черна елша - *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. (Сем. Брезови - *Betulaceae*)

Дърво високо до 35 метра. Расте край потоците, реките и някои водоеми, от низините до долния планински пояс, докъм 1000м н.в. Светлолюбиво дърво. Изисква повече топлина, но не страда от ниските зимни температури. Събират се шишарковидните женски съцветия от октомври до април следващата година, кората през ранна пролет, а листата през лятото. Използват се във фитотерапевтичната практика.

Интензивността на събиране на лечебни растения е сравнително ниска, която е в пряка връзка с търсенето на пазара. **Няма увредени находища или намаление в срещаемостта на лечебни растения поради събирането им.**

За опазване на лечебните растения на територията на ТП ДГС „Пазарджик“ следва контролът да се съсредоточи върху превантивни мерки. Необходимо е издаване на информационни материали – листовки, табла за разрешените и ограничените за ползване видове лечебни растения, както и до колко могат да се ползват находищата.

Директорът на ТП ДГС „Пазарджик“ организира охраната на лечебните и защитените растения в ДГТ. Издава позволителни за добив на билки в района съгласно Образец за „Позволително за събиране на билки и Указания за задължения на Ползвателя“ от Наредба № 2.

Охраната и наблюденията по състоянието, провеждане на превантивни мерки свързани със забрана или временно ограничаване на паша и достъп, ползването и възпроизводството на лечебните растения се извършва и контролира от състава и структурите на ТП ДГС „Пазарджик“, РДГ - Пазарджик. РИОСВ - Пазарджик – отдел „Контрол на Биологично разнообразие и Защитени територии“ контролират и методически подпомагат дейностите и мерките по опазване на видовете и местообитанията.

1.6. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ /33/ ОТ НАТУРА 2000 и ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ /3Т/ ПОПАДАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „ПАЗАРДЖИК“

1.6.1. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ /33/ ОТ НАТУРА 2000

Защитените зони по НАТУРА 2000 за територията на ТП ДГС „Пазарджик“ са идентифицирани съгласно информация за координати на границите им от официалната интернет страница на МОСВ. Използвани са също НАТУРА 2000 Стандартен формуляр за установените защитени зони на територията на горското стопанство. При проучването на местоположението на зоните по НАТУРА 2000 се установи, че територията на горското стопанство заема части от териториалните обхвати на **следните защитени зони:**

- Защитена зона BG0000254 „Бесепарски възвишения” - за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0000304 „Голак”- за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0000365 „Овчи хълмове” – за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0000426 „Река Луда Яна” - за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0000578 „Река Марица”- за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0001039 „Попинци”- за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0001386 „Яденица”- за опазване на местообитанията
- Защитена зона BG0002057 „Бесепарски ридове” - за опазване на дивите птици
- Защитена зона BG0002069 „Рибарници Звъничево” - за опазване на дивите птици
- Защитена зона BG0002087 „Марица - Пловдив” - за опазване на дивите птици

Във връзка с предмета и целите на опазване(съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) всички защитени зони имат еднакви цели за опазване, а именно:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Подробна разработка за ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ /33/ ОТ НАТУРА 2000 на територия на ТП ДГС „Пазарджик” е направена в ТОМ II - ГСП Раздел IV ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ /33/ НАТУРА 2000 и ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ /3Т/.

1.6.2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ /ЗТ/

На територията на стопанството се намират следните защитени територии - всичките са **Защитено местности (ЗМ)**.

ЗМ „Огняновско - Синитевски рид“

Защитената местност е обявена като Природна забележителност със Заповед № РД-374 от 05.05.1982 г., бр. 39/1982 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед №РД-384 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира в землищата на с. Синитево и с. Огняново, община Пазарджик, област Пазарджик.

ЗМ „Воденичарска кория“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № 913 на МОСВ от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник. Намира в землище на с. Сбор, община Пазарджик, област Пазарджик.

ЗМ „Бильов рът“

ЗМ „Бильов рът“ е обявена като Природна забележителност със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-406 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землищата на селата Церово (община Лесичово) и с. Горно Вършило (община Септември), област Пазарджик.

ЗМ „Дъбравата“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 3962 от 20.12.1973 г., бр. 29/1974 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-391 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Обхваща площ от 12.0 ха и се намира в землище на с. Лесичово, община Лесичово, област Пазарджик.

ЗМ „Йорданови поляни“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-405 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира в землище на с. Боримечково, с. Лесичово, община Лесичово, област Пазарджик.

ЗМ „Новаковец и Бенковска поляна“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-421 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира в землище на с. Церово, община Лесичово, област Пазарджик.

ЗМ „Езерото“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-403 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Семчиново, с. Симеоновец, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Милеви скали“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник, разширено със Заповед № 455 от 18.02.1976 г., и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-404 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Семчиново, с. Симеоновец, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Златин дол“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-409 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Семчиново, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Коритата“

Защитената местност е обявена като историческо място със Заповед № 913 от 08.04.1972 г., бр. 41/1972 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед № РД-410 на МОСВ от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Варвара, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Марина“

Защитената местност е обявена като природна забележителност със Заповед № РД-425 от 18.05.1987 г., бр. 45/1987 на Държавен вестник и прекатегоризирана в ЗМ със Заповед РД-342 на МОСВ от 31.03.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Варвара, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Свети Георги“

Защитената местност е обявена със Заповед № 202 на Комитета за опазване на природната среда от 11.03.1987 г., бр. 25/1987 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Варвара, община Септември, област Пазарджик.

ЗМ „Туфеста острица“ – попада изцяло в земеделски територии

Защитената местност е обявена със Заповед РД-308 на МОСВ от 25.04.2023 г., бр. 49/2023 на Държавен вестник. Намира се в землището на с. Горно Вършило, община Септември, област Пазарджик.

Подробна разработка за ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ /ЗТ/ на територия на ТП ДГС „Пазарджик“ е направена в ТОМ II - ГСП Раздел IV ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ /ЗЗ/ НАТУРА 2000 и ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ /ЗТ/.

На територията на ТП ДГС „Пазарджик“ се намират и следните Защитени дървета:

Защитени дървета на територията на ТП ДГС „Пазарджик“

№	Дървесен вид	Вид на документа	Номер на документа	Дата	ДВ	Населено място	Община	Възраст, години
161	Секвоя	-	-	-	-	гр. Пазарджик, м"Чуренска градина"	Пазарджик	-
162	Черна топола	-	-	-	-	гр. Пазарджик, м"Острова"	Пазарджик	240
163	Лоза	-	-	-	-	с. Паталеница, манастир "Св.Петка"	Пазарджик	200
1635	Цер	Заповед	РД-1042	30.11.1984	102/1984	с. Церово, м. Кръстопътя	Лесичово	250
1636	Цер	Заповед	РД-1042	30.11.1984	102/1984	с. Церово, м. Гьола (Рудулеви ниви)	Лесичово	250
1637	Цер	Заповед	РД-1042	30.11.1984	102/1984	с. Церово, м. Гераклийски дол	Лесичово	300
1756	Ливански кедър	Заповед	РД-197	11.3.1987	25/31.03.1987	гр. Пазарджик ул. Орлово гнездо №6	Пазарджик	50
2019	Дръжкоцветен дъб	Заповед	РД-648	5.9.2006	85/20.10.2006	гр. Пазарджик	Пазарджик	200
2236	Хибриден чинар	Заповед	РД-382	5.5.2022	45/2022	гр. Пазарджик	Пазарджик	70
2237	Космат дъб	Заповед	РД-382	5.5.2022	45/2022	с. Паталеница, местност Ман. кория	Пазарджик	150

2.ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА - инвентаризирани територии /ИТ/

Таксационната характеристика на ИТ е направена в таблична форма за всеки стопански и условен стопански клас (**Таблиците с №№ 1 - 181) в Приложението към ТОМ I - Инвентаризация.** Въз основа на тях е направена кратка характеристика на всеки от тях и общо за гората.

2.1.ГРУПА ГОРИ СЪС ЗАЩИТНИ И СПЕЦИАЛНИ ФУНКЦИИ – условни стопански класове

В таблица № 20 за всеки условен стопански клас от горите със ЗСпФ в стопанството е показано разпределението на залесената площ и дървесния запас по типове месторастения.

Таблица № 20

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ/ха/ и ДЪРВЕСНИЯ ЗАПАС/без клони - куб.м/ по ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ и условни стопански класове – **общо за стопанството**

Условни стоп. класове		Месторастене		Площ		Запас на осн.насаждение		Запас надлесни	
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
1.	ББСрН	T-I-3 C-2.1	63	74.5	13.5	15160	11.8	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	32.8	5.9	8285	6.5	-	-
		T-II-1 C-2	71	122.2	22.1	18230	14.2	20	5.6
		T-II-2 D-2	73	163.5	29.6	47800	37.3	170	47.2
		T-II-2 C-2	75	116.7	21.1	31475	24.5	120	33.3
		T-II-2 C-2.3	76	43.3	7.8	7260	5.7	50	13.9
		Всичко		553.0	100.0	128210	100.0	360	100.0
2.	ЧБСрН	T-I-3 C-2.1	63	324.1	88.4	84715	91.6	5	9.1
		T-I-3 B-1	64	2.2	0.6	360	0.4	-	-
		T-II-1 C-2	71	40.4	11.0	7390	8.0	50	90.9
		Всичко		366.7	100.0	92465	100.0	55	100.0
3.	ИК	T-I-2 CD-2.3	55	1.6	0.1	480	0.1	-	-
		T-I-2 C-2.1	56	1306.4	40.7	242225	39.0	20	50.0
		T-I-2 B-1	57	441.0	13.7	76305	12.3	-	-
		T-I-2 C-1	59	32.9	1.0	4845	0.8	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	1119.2	34.8	247045	39.8	15	37.5
		T-I-3 B-1	64	187.1	5.8	25695	4.1	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	3.5	0.1	760	0.1	-	-
		T-II-1 C-2	71	46.2	1.4	9160	1.5	5	12.5
		T-II-2 D-2	73	1.6	0.1	320	-	-	-
		МТЮ-I C-2	121	68.1	2.1	13340	2.2	-	-
		МТЮ-I AB-1	122	4.8	0.2	800	0.1	-	-
		Всичко		3212.4	100.0	621045	100.0	40	100.0
4.	БВ	T-I-3 D-2.3	62	0.8	-	270	0.1	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	13.6	0.6	4420	0.5	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	992.6	43.3	353770	42.4	150	42.9
		T-II-1 C-2	71	200.3	8.8	66075	7.9	-	-
		T-II-2 D-2	73	1018.8	44.5	383400	46.0	200	57.1
		T-II-2 C-2	75	62.9	2.7	25280	3.0	-	-
		T-II-2 C-2.3	76	2.1	0.1	560	0.1	-	-
		Всичко		2291.1	100.0	833775	100.0	350	100.0
5.	БСр	T-I-3 C-2.1	63	0.7	0.2	170	0.2	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	160.7	51.6	44125	53.2	75	21.1
		T-II-1 C-2	71	106.7	34.3	27720	33.4	-	-
		T-II-2 D-2	73	37.1	11.9	9345	11.3	280	78.9
		T-II-2 C-2	75	4.6	1.5	1170	1.4	-	-
		T-II-2 C-2.3	76	1.4	0.5	450	0.5	-	-
		Всичко		311.2	100.0	82980	100.0	355	100.0
6.	ДСрН	T-I-2 C-2.1	56	79.7	17.2	3875	5.3	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	74.4	16.0	5425	7.4	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	49.3	10.6	12360	16.9	-	-
		T-II-1 C-2	71	259.3	55.8	51315	70.2	-	-
		МТЮ-I C-2	121	1.7	0.4	140	0.2	-	-
		Всичко		464.4	100.0	73115	100.0	-	-

7.	ШВ	T-I-1 C-2	53	195.2	26.9	10345	19.3	-	-
		T-I-2 CD-2.3	55	127.7	17.6	8215	15.3	-	-
		T-I-2 C-2.1	56	220.5	30.3	5490	10.3	5	33.3
		T-I-2 B-1	57	12.1	1.7	300	0.6	-	-
		T-I-3 D-2.3	62	13.5	1.9	2520	4.7	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	83.2	11.5	13620	25.5	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	13.8	1.9	2705	5.1	10	66.7
		T-II-1 C-2	71	34.6	4.8	7090	13.3	-	-
		T-II-2 D-2	73	13.8	1.9	2535	4.7	-	-
		T-II-2 C-2	75	4.4	0.6	595	1.1	-	-
		МТЮ-I C-2	121	6.7	0.9	65	0.1	-	-
Всичко			725.5	100.0	53480	100.0	15	100.0	
8.	Т	T-I-1 C-2	53	133.9	86.3	19980	88.6	80	14.3
		T-I-2 CD-2.3	55	20.3	13.1	2385	10.6	480	85.7
		T-I-2 C-2.1	56	0.9	0.6	190	0.8	-	-
		Всичко			155.1	100.0	22555	100.0	560
9.	БВП	T-I-2 C-2.1	56	5.2	0.2	985	0.2	5	1.0
		T-I-3 D-2.3	62	86.0	3.3	18100	2.9	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	347.7	13.2	70850	11.6	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	1427.5	54.3	347355	56.7	50	10.4
		T-II-1 C-2	71	368.6	14.0	74870	12.2	130	27.1
		T-II-2 D-2	73	371.2	14.1	96780	15.7	295	61.5
		МТЮ-I C-2	121	22.2	0.9	4120	0.7	-	-
		Всичко			2628.4	100.0	613060	100.0	480
10.	БСрНП	T-I-2 C-2.1	56	1.6	1.1	210	1.6	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	24.0	15.7	3760	28.5	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	63.2	41.2	2960	22.5	-	-
		T-II-1 C-2	71	61.1	39.8	5890	44.6	70	87.5
		T-II-2 D-2	73	1.6	1.0	225	1.7	10	12.5
		T-II-2 C-2	75	1.9	1.2	150	1.1	-	-
		Всичко			153.4	100.0	13195	100.0	80
11.	ДСрНП	T-I-2 CD-2.3	55	2.9	-	180	-	-	-
		T-I-2 C-2.1	56	1877.3	21.2	134835	17.0	70	8.9
		T-I-2 B-1	57	103.3	1.2	5285	0.7	-	-
		T-I-2 C-1	59	41.1	0.5	1855	0.2	-	-
		T-I-3 D-2.3	62	80.9	0.9	10065	1.3	40	5.1
		T-I-3 C-2.1	63	4099.0	46.4	356125	45.0	300	38.0
		T-I-3 B-1	64	153.0	1.7	4680	0.6	15	1.8
		T-II-1 CD-2.3	70	321.1	3.6	42450	5.4	15	1.9
		T-II-1 C-2	71	1961.8	22.2	211870	26.8	350	44.3
		T-II-2 D-2	73	34.9	0.4	6120	0.8	-	-
		T-II-2 C-2	75	11.7	0.1	1760	0.2	-	-
		МТЮ-I C-2	121	158.2	1.8	15970	2.0	-	-
Всичко			8845.2	100.0	791195	100.0	790	100.0	
12	СмВП	T-I-2 C-2.1	56	2.2	1.0	360	0.9	-	-
		T-I-3 D-2.3	62	9.1	4.0	1860	4.6	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	145.7	63.8	25320	62.6	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	25.4	11.1	4100	10.1	-	-
		T-II-1 C-2	71	45.9	20.1	8840	21.8	-	-
		Всичко			228.3	100.0	40480	100.0	-
13.	СмСрНП	T-I-1 C-2	53	0.1	-	-	-	-	-
		T-I-2 CD-2.3	55	2.4	0.5	190	0.3	-	-
		T-I-2 C-2.1	56	62.9	12.0	5055	8.9	-	-
		T-I-2 B-1	57	3.2	0.6	140	0.2	-	-
		T-I-2 C-1	59	10.4	2.0	490	0.9	-	-
		T-I-3 D-2.3	62	2.5	0.5	340	0.6	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	193.6	37.0	19430	34.1	-	-
		T-I-3 B-1	64	23.5	4.5	1440	2.5	-	-
		T-II-1 CD-2.3	70	31.4	6.0	4285	7.5	-	-
		T-II-1 C-2	71	111.8	21.4	15425	27.1	40	100.0
		T-II-2 D-2	73	11.0	2.1	1590	2.8	-	-
		T-II-2 C-2	75	0.1	-	10	-	-	-
		МТЮ-I C-2	121	70.0	13.4	8585	15.1	-	-
Всичко			522.9	100.0	56980	100.0	40	100.0	
		T-I-1 C-2	53	2.3	0.7	100	0.7	-	-
		T-I-2 CD-2.3	55	13.4	3.9	1350	9.6	25	35.7
		T-I-2 C-2.1	56	202.3	58.6	7480	53.1	30	42.9

14.	А	T-I-2 B-1	57	13.6	3.9	420	3.0	-	-
		T-I-2 C-1	59	5.9	1.7	250	1.8	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	101.6	29.4	4185	29.6	-	-
		T-I-3 B-1	64	5.3	1.5	220	1.6	-	-
		МТЮ-I C-2	121	0.9	0.3	90	0.6	15	21.4
		Всичко			345.3	100.0	14095	100.0	70
15.	Кгбр	T-I-2 C-2.1	56	458.9	30.9	12935	30.9	30	13.0
		T-I-2 B-1	57	183.7	12.4	4620	11.0	-	-
		T-I-2 C-1	59	16.7	1.1	540	1.3	-	-
		T-I-3 C-2.1	63	222.9	15.0	6890	16.5	200	87.0
		T-I-3 B-1	64	129.9	8.8	3470	8.3	-	-
		T-II-1 C-2	71	14.5	1.0	530	1.3	-	-
		T-II-1 B-1.2	72	40.9	2.7	965	2.3	-	-
		МТЮ-I C-2	121	361.5	24.3	9795	23.4	-	-
		МТЮ-I АВ-1	122	56.4	3.8	2115	5.0	-	-
Всичко			1485.4	100.0	41860	100.0	230	100.0	
ЗСпФ ОБЩО	T-I-1 C-2	53	331.5	1.5	30425	0.9	80	2.3	
	T-I-2 CD-2.3	55	168.3	0.8	12800	0.4	505	14.7	
	T-I-2 C-2.1	56	4217.9	18.9	413720	11.9	160	4.7	
	T-I-2 B-1	57	756.9	3.4	87070	2.5	-	-	
	T-I-2 C-1	59	107.0	0.5	7980	0.2	-	-	
	T-I-3 D-2.3	62	192.8	0.9	33155	0.9	40	1.2	
	T-I-3 C-2.1	63	6824.2	30.6	857105	24.7	520	15.2	
	T-I-3 B-1	64	501.0	2.2	35865	1.0	15	0.4	
	T-II-1 CD-2.3	70	3121.3	14.0	823155	23.7	300	8.8	
	T-II-1 C-2	71	3373.4	15.1	504405	14.5	665	19.4	
	T-II-1 B-1.2	72	40.9	0.2	965	-	-	-	
	T-II-2 D-2	73	1653.5	7.4	548115	15.8	955	27.9	
	T-II-2 C-2	75	202.3	0.9	60440	1.7	120	3.5	
	T-II-2 C-2.3	76	46.8	0.2	8270	0.2	50	1.5	
	МТЮ-I C-2	121	689.3	3.1	52105	1.5	15	0.4	
	МТЮ-I АВ-1	122	61.2	0.3	2915	0.1	-	-	
Общо			22288.3	100.0	3478490	100.0	3425	100.0	

2.1.1. Бялборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ББСрН - ЗСпФ (Таблицы №№ 1-9)

Площта на този условен стопански клас е 553.0 ха, което представлява 2.1% от залесената площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание на бял бор насаждения и култури разположени изцяло в естествения ареал на белия бор. Поради липсата на площ тук са причислени всички високобонитетни насаждения и култури от бял бор, както и всички насаждения и култури от смърч и ела. Условният стопанският клас е със средна производителност - III (3.4) бонитет. Средната възраст на класа е 62 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения, като санитарното им състояние е средно до добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 128210 куб.м., а на надлесните дървета е 360 куб.м. Средният запас на 1 ха е 232 куб.м, общ среден прираст – 2377 куб.м, среден прираст на 1 ха 4.30 куб.м, а средната пълнота – 0.75.

Главния дървесен вид за стопанския клас е белият бор и по площ заема – 59.5 %, а по запас – 57.3 %, следва бук по площ – 12.2 %, по запас – 11.9 %, ела по площ – 7.3 %, по запас – 12.8 %, зимен дъб по площ – 6.6 %, по запас – 2.4 %, смърч по площ – 4.8 %, по запас – 7.2 % и т.н.

2.1.2. Черборов средно и нискобонитетен условен стопански клас –ЧБСрН - 3СпФ (Таблицы №№ 10 - 18)

Площта на този условен стопански клас е 366.7 ха, което представлява 1.4 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на черен бор насаждения и култури в естествения ареал на разпространение, със средна производителност - IV (3.7) бонитет. Средната възраст на класа е 56 години. Поради малката си площ тук са приобщени и всички високобонитетни култури с площ от 6.3 ха.

Насажденията и културите са разположени на бедни и среднобогати месторастения, в средно до добро санитарното състояние.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 92465 куб.м, а на надлесните дървета е 55 куб.м. Средният запас на 1 ха е 252 куб.м, общ среден прираст – 1691 куб.м, среден прираст на 1 ха 4.61 куб.м, а средната пълнота – 0.77.

Главния дървесен вид за стопанския клас е черният бор и по площ заема – 68.7 %, а по запас – 75.6 %, следва бял бор по площ – 15.3 %, по запас – 16.5 %, зимен дъб по площ – 9.8 %, а по запас – 4.1 % и други с незначително участие.

2.1.3. Условен стопански клас Иглолистни култури - ИК- 3СпФ (Таблицы №№ 19 - 27)

Това е втория по големина условен стопански клас в стопанството и заема площ от 3212.4 ха, което представлява 12.0 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени култури и насаждения с и без преобладание $\geq 5/10$ на бял и черен бор, както и смесени помежду им култури без преобладание от иглолистни, извън естествения им ареал на разпространение, с различна производителност, като средната е IV (3.8) бонитет. В този клас са включени и всички чуждоземни култури - от атласки кедър, зелена дугласка и лиственица. Средната възраст на класа е 47 години.

Културите и насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е от средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 621045 куб.м, а на надлесните дървета е 40 куб.м. Средният запас на 1 ха е 193 куб.м, общ среден прираст – 12787 куб.м, среден прираст на 1 ха 3.98 куб.м, а средната пълнота – 0.75.

Основния дървесен вид за стопанския клас е черният бор и по площ заема – 51.8 %, а по запас – 58.5 %, следва белият бор по площ – 30.7 %, по запас – 34.1 %, зимен дъб по площ – 6.0 %, по запас – 2.5 %, благуна по площ – 3.4 %, по запас – 1.2 % и други с незначително участие.

2.1.4. Буков високобонитетен условен стопански клас - БВ - 3СпФ (Таблицы №№ 28 - 36)

Площта на този условен стопански клас е 2291.1 ха, което представлява 8.5 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с преобладание на бук естествени високобонитетни насаждения и култури - I и II бонитет, със средна производителност - II (1.9) бонитет. Средната възраст на класа е 111 години.

Насажденията и културите са разположени върху букови среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е добро до много добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 833775 куб.м., а на надлесните 350 куб.м. Средният запас на 1 ха е 364 куб.м, общ среден прираст – 8777 куб.м, среден прираст на 1 ха 3.83 куб.м, а средната пълнота – 0.70.

Главния дървесен вид за стопанския клас е букът и по площ заема – 92.9 %, а по запас – 92.1 %, следва зимен дъб по площ – 2.6 %, по запас – 1.6 %, ела по площ – 2.4 %, по запас – 4.3 % и други с незначително участие.

2.1.5. Буков среднобонитетен условен стопански клас - БСр - ЗСпФ (Таблицы №№ 37 - 45)

Площта на този условен стопански клас е 311.2 ха, което представлява 1.2 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с преобладание на бук среднобонитетни семенни насаждения със средна производителност - III (3.0) бонитет. Средната възраст на класа е 94 години. Поради липса на площ тук са отнесени всички нискобонитетни семенни букови насаждения с площ от 12.2 ха.

Насажденията са разположени върху площ от среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е сравнително добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 82980 куб.м., а на надлесните 355 куб.м. Средният запас на 1 ха е 267 куб.м, общ среден прираст – 974 куб.м, среден прираст на 1 ха 3.13 куб.м, а средната пълнота – 0.74.

Главния дървесен вид за стопанския клас е букът и по площ заема – 86.0 %, а по запас – 86.8 %, следва зимен дъб по площ – 6.6 %, по запас – 5.1 %, ела по площ – 2.1 %, по запас – 2.8 % и други с незначително участие.

2.1.6. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас – ДСрН - ЗСпФ (Таблицы №№ 46 - 52)

Площта на този условен стопански клас е 464.4 ха, което представлява 1.7 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание семенни насаждения и култури от зимен, благуи и летен дъб, както и на смесени помежду им дъбови насаждения без преобладание с различна производителност, като средната е IV (4.0) бонитет. Тук са включени всички високобонитетни зимендъбови култури, както и всички култури от червен дъб. Средната възраст на класа е 75 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Общото им санитарно състояние е добро до средно.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 73115 куб.м. Средният запас на 1 ха е 157 куб.м, общ среден прираст – 998 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.15 куб.м, а средната пълнота – 0.72.

Главния дървесен вид за стопанския клас е зимният дъб и по площ заема – 62.6 %, а по запас – 67.4 %, следва бук по площ – 8.7 %, по запас – 15.3 %, червен дъб по площ – 6.4 %, по запас – 1.8 %, благуи по площ – 6.0 %, по запас – 1.7 % и други с незначително участие.

2.1.7. Широколистен високостъблен условен стопански клас– ШВ - ЗСпФ (Таблицы №№ 53 – 61)

Площта на този условен стопански клас е 725.5 ха, което представлява 2.7 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени без преобладание естествени насаждения и култури от бук, зимен дъб, габър и други широколистни видове с различна производителност. Тук са включени и всички насаждения и култури от сребролистна липа, бреза, трепетлика, полски ясен, мъждрян, орех, габър, кестен, бяла върба, черна елша и други. Средната производителност на класа е III (3.5) бонитет, а средната възраст е 33 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно до добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 53480 куб.м., а на надлесните дървета е 15 куб.м. Средният запас на 1 ха е 74 куб.м, общ среден прираст – 1501 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.07 куб.м, а средната пълнота – 0.57.

Основния дървесен вид за стопанския клас е бяла върба и по площ заема – 24.4 %, а по запас – 17.4 %, следва сребролистната липа по площ – 17.2 %, по запас – 24.9 %, мъждрян по площ – 17.1 %, по запас – 3.1 %, бяла топола по площ – 4.8 %, по запас – 3.1

% , черна елша по площ – 4.7 %, по запас – 5.4 %, зимен дъб по площ – 4.0 %, по запас – 8.8 %, бук по площ – 3.4 %, по запас – 9.0 % и други с незначително участие.

2.1.8. Тополов условен стопански клас – Т - 3СпФ (Таблицы №№ 62 - 70)

Площта на този условен стопански клас е 155.1 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание култури и насаждения от тополи от клоновете I – 214, Bachelieri и Vernirubens със средна производителност II (2.4) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 13 години.

Насажденията и културите са разположени на типични среднобогати и нетипични среднобогати до богати тополови месторастения, като общото санитарно състояние е добро до средно.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 22555 куб.м, а на надлесните дървета е 560 куб.м. Средният запас на 1 ха е 145 куб.м, общ среден прираст – 1713 куб.м, среден прираст на 1 ха 11.04 куб.м, а средната пълнота – 0.71.

Главния дървесен вид за стопанския клас е тп I-214 и по площ заема – 97.2 %, а по запас – 97.8 %, следва тп Bachelieri по площ – 1.0 %, по запас – 1.5 % и други с незначително участие.

2.1.9. Буков високобонитетен условен стопански клас за превръщане - БВП - 3СпФ (Таблицы №№ 71 - 79)

Площта на този условен стопански клас е 2628.4 ха, което представлява 9.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на бук високобонитетни издънкови насаждения от I и II бонитет. Средната производителност на класа е I (1.2) бонитет. Средната възраст е 81 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е добро до много добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 613060 куб.м, а на надлесните 480 куб.м. Средният запас на 1 ха е 233 куб.м, общ среден прираст – 8105 куб.м, среден прираст на 1 ха 3.08 куб.м, а средната пълнота – 0.75.

Главния дървесен вид за стопанския клас е букът и по площ заема – 86.7 %, а по запас – 89.0 %, следва зимен дъб по площ – 8.0 %, по запас – 5.3 %, габър по площ – 2.6 %, по запас – 2.2 % и други с незначително участие.

2.1.10. Буков средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане - БСрНП - 3СпФ (Таблицы №№ 80 - 88)

Площта на този условен стопански клас е 153.4 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на бук средно и нискобонитетни издънкови насаждения от III, IV и V бонитет. Средната производителност на класа е IV (3.6) бонитет. Средната възраст е 34 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е сравнително добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 13195 куб.м, а на надлесните дървета 80 куб.м. Средният запас на 1 ха е 86 куб.м, общ среден прираст – 253 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.65 куб.м, а средната пълнота – 0.65.

Главния дървесен вид за стопанския клас е букът и по площ заема – 74.3 %, а по запас – 72.7 %, следва зимен дъб по площ – 13.0 %, по запас – 9.3 %, габър по площ – 5.7 %, по запас – 5.8 % и други с незначително участие.

2.1.11. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане – ДСрНП- ЗСпФ (Таблицы №№ 89 - 97)

Този условен стопански клас е най – големия в стопанството и заема площ от 8845.2 ха, което представлява 32.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на зимен дъб, благун и космат дъб, както и смесени помежду им от различни дъбове без преобладание средно и нискобонитетни издънкови насаждения - част от III и IV и V бонитет. Средната производителност на класа е IV (4.3) бонитет. Поради липсата на площ тук са включени и всички високобонитетни издънкови дъбови насаждения – II и част от III бонитет с площ от 46.4 ха, както и всички издънкови средно и нискобонитетни церови насаждения – 33.5 ха. Средната възраст на класа е 59 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е средно. Санитарното им състояние е от добро до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 791195 куб.м, а на надлесните 790 куб.м. Средният запас на 1 ха е 89 куб.м, общ среден прираст – 13744 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.55 куб.м, а средната пълнота – 0.64.

Главния дървесен вид за стопанския клас е зимен дъб и по площ заема – 58.3 %, а по запас – 61.0 %, следва благун по площ – 21.6 %, по запас – 15.3 %, бук по площ – 4.0 %, по запас – 7.9 % и други с незначително участие.

2.1.12. Смесен високобонитетен условен стопански клас за превръщане – СМВП - ЗСпФ(Таблицы №№ 98 - 104)

Площта на този условен стопански клас е 228.3 ха, което представлява 0.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени високобонитетни I, II и част от III бонитет издънкови насаждения без преобладание от бук, габър, зимен дъб и други. Тук са включени всички чисти или с пробладние на габър високобонитетни издънкови насаждения с площ от 9.9 ха. Средната производителност на класа е II (1.7) бонитет, а средната възраст е 70 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е много добро до добро.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 40480 куб.м. Средният запас на 1 ха е 177 куб.м, общ среден прираст – 600 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.63 куб.м, а средната пълнота – 0.72.

Основния дървесен вид за стопанския клас е букът и по площ заема – 41.2 %, а по запас – 45.9 %, следва зимен дъб по площ – 20.9 %, по запас – 15.3 %, габър по площ – 17.0 %, по запас – 16.7 %, воден габър по площ – 8.1 %, по запас – 6.0 % и други с незначително участие.

2.1.13. Смесен средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане – СМСрНП - ЗСпФ (Таблицы №№ 105 - 113)

Площта на този условен стопански клас е 522.9 ха, което представлява 1.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени без преобладание издънкови средно и нискобонитетни насаждения част от III, IV и V бонитет от бук, габър, зимен дъб и др. Тук са включени и всички издънкови средно и нискобонитетни насаждения от габър, полски бряст, воден габър и ива. Средната производителност на класа е IV (4.2) бонитет, а средната възраст е 61 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е средно.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 56980 куб.м, а на надлесните дървета е 40 куб.м. Средният запас на 1 ха е 109 куб.м, общ среден прираст –1058 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.02 куб.м, а средната пълнота – 0.73.

Основния дървесен вид за стопанския клас е зимният дъб дъб и по площ заема – 29.2 %, а по запас – 24.4 %, следва бук по площ – 12.9 %, по запас – 18.5 %, сребролистна липа по площ – 9.3 %, по запас – 12.9 %, габър по площ – 9.6 %, по запас – 12.8 %, воден габър по площ – 8.8 %, по запас – 8.7 % и други с незначително участие.

2.1.14. Акациев условен стопански клас – А - ЗСпФ (Таблицы №№ 114 - 122)

Площта на този условен стопански клас е 345.3 ха, което представлява 1.3 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури с и без преобладание $\geq 5/10$ на акация, като тук са включени и 3.0 ха от гледичия. Условният стопански клас е със средна производителност IV (4.4) бонитет. Средната възраст на този клас е 20 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 14095 куб.м, а на надлесните дървета е 70 куб.м. Средният запас на 1 ха е 41 куб.м, общ среден прираст – 750 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.17 куб.м, а средната пълнота – 0.74.

Главния дървесен вид за стопанския клас е акацията и по площ заема – 85.1 %, а по запас – 75.5 %, следва зимен дъб по площ – 3.1 %, по запас – 4.0 %, космат дъб по площ – 2.2 %, по запас – 2.9 %, черен бор по площ – 2.0 %, по запас – 6.9 % и други с незначително участие.

2.1.15. Келявгабъргов условен стопански клас - Кгрб - ЗСпФ (Таблицы №№ 123 - 131)

Площта на този условен стопански клас е 1485.4 ха, което представлява 5.5 % от общата залесена площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър и издънкови насаждения от мъждрян, както и смесени без преобладание насаждения от тези два дървесни вида, със средна производителност - IV (4.4) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 54 години.

Насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото санитарно състояние на условия стопански клас е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 41860 куб.м, а на надлесните дървета е 230 куб.м. Средният запас на 1 ха е 28 куб.м, общ среден прираст – 793 куб.м, среден прираст на 1 ха 0.53 куб.м, а средната пълнота – 0.64.

Главния дървесен вид за стопанския клас е келявият габър и по площ заема – 66.3 %, а по запас – 32.0 %, следва зимен дъб по площ – 10.1 %, по запас – 22.5 %, космат дъб по площ – 7.8 %, по запас – 12.9 %, мъждрян по площ – 6.8 %, по запас – 4.1 % и други с незначително участие.

2.2. ГОРИ СЪС СТОПАНСКИ ФУНКЦИИ /СТФ/

В таблици № 21 за всеки стопански клас от инвентаризираните горите със СтФ в стопанството е показано разпределението на залесената площ и дървесния запас по типове месторастения.

Таблица № 21

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ/ха/ и ДЪРВЕСНИЯ ЗАПАС/без клони - куб.м/ по ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ и стопански класове – **общо за стопанството**

Стоп. клас		Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни		
		означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%	
1.	ИК	T-I-2 C-2.1	56	740.0	68.8	145275	74.8	150	96.8	
		T-I-2 B-1	57	66.1	6.1	13015	6.7	-	-	
		T-I-2 C-1	59	3.3	0.3	710	0.4	-	-	
		T-I-3 C-2.1	63	169.1	15.7	19195	9.8	-	-	
		T-I-3 B-1	64	23.0	2.1	4980	2.6	-	-	
		T-II-1 C-2	71	34.4	3.2	2650	1.4	-	-	
		T-II-2 D-2	73	1.2	0.1	330	0.2	-	-	
		T-II-2 C-2.3	76	1.8	0.2	250	0.1	-	-	
		МТЮ-I C-2	121	37.2	3.5	7780	4.0	5	3.2	
		Всичко			1076.1	100.0	194185	100.0	155	100.0
2.	ШВ	T-I-1 C-2	53	2.6	1.1	150	1.0	-	-	
		T-I-2 CD-2.3	55	156.5	68.2	10340	67.2	1395	99.2	
		T-I-2 C-2.1	56	67.5	29.4	4770	31.0	5	0.4	
		T-I-3 C-2.1	63	2.2	1.0	100	0.7	5	0.4	
		T-II-2 C-2.3	76	0.6	0.3	20	0.1	-	-	
		Всичко			229.4	100.0	15380	100.0	1405	100.0
		3.	ДСрНП	T-I-2 CD-2.3	55	2.6	0.1	105	0.1	-
T-I-2 C-2.1	56			1952.6	71.9	110130	68.3	455	94.8	
T-I-2 B-1	57			74.0	2.7	2335	1.4	-	-	
T-I-2 C-1	59			181.3	6.7	9475	5.9	-	-	
T-I-3 CD-2.3	62			2.2	0.1	420	0.3	-	-	
T-I-3 C-2.1	63			341.9	12.6	25980	16.1	15	3.1	
T-I-3 B-1	64			11.5	0.4	495	0.3	-	-	
T-II-1 CD-2.3	70			2.5	0.1	300	0.1	-	-	
T-II-1 C-2	71			42.6	1.6	2965	1.8	10	2.1	
МТЮ-I C-2	121			103.3	3.8	9135	5.7	-	-	
Всичко			2714.5	100.0	161340	100.0	480	100.0		
4.	А	T-I-2 CD-2.3	55	6.9	3.3	440	4.5	-	-	
		T-I-2 C-2.1	56	193.5	90.7	9020	90.6	125	100.0	
		T-I-2 B-1	57	2.4	1.1	85	0.8	-	-	
		T-I-2 C-1	59	2.2	1.0	170	1.7	-	-	
		T-I-3 C-2.1	63	3.0	1.4	80	0.8	-	-	
		T-I-3 B-1	64	5.1	2.4	160	1.6	-	-	
		МТЮ-I C-2	121	0.2	0.1	-	-	-	-	
		Всичко			213.3	100.0	9955	100.0	125	100.0
5.	Кгбр	T-I-2 C-2.1	56	67.7	39.8	1810	46.7	-	-	
		T-I-2 B-1	57	13.9	8.2	215	5.6	-	-	
		T-I-3 C-2.1	63	22.1	13.0	940	24.2	-	-	
		T-I-3 B-1	64	14.3	8.4	505	13.0	-	-	
		МТЮ-I C-2	121	42.5	25.0	245	6.3	-	-	
		МТЮ-I АВ-1	122	9.6	5.6	165	4.2	-	-	
		Всичко			170.1	100.0	3880	100.0	-	-
6.	Н	T-I-2 CD-2.3	55	0.2	0.1	5	0.1	-	-	
		T-I-2 C-2.1	56	145.4	95.4	5580	96.6	-	-	
		T-I-3 C-2.1	63	5.7	3.8	170	3.0	-	-	
		МТЮ-I C-2	121	1.1	0.7	20	0.3	-	-	
		Всичко			152.4	100.0	5775	100.0	-	-
Стопански функции ОБЩО		T-I-1 C-2	53	2.6	0.1	150	-	-	-	
		T-I-2 CD-2.3	55	166.2	3.7	10890	2.8	1395	64.4	
		T-I-2 C-2.1	56	3166.7	69.5	276585	70.8	735	34.0	
		T-I-2 B-1	57	156.4	3.4	15650	4.0	-	-	

T-I-2 C-1	59	186.8	4.1	10355	2.6	-	-
T-I-3 D-2.3	62	2.2	0.1	420	0.1	-	-
T-I-3 C-2.1	63	544.0	12.0	46465	11.9	20	0.9
T-I-3 B-1	64	53.9	1.2	6140	1.6	-	-
T-II-1 CD-2.3	70	2.5	-	300	0.1	-	-
T-II-1 C-2	71	77.0	1.7	5615	1.4	10	0.5
T-II-2 D-2	73	1.2	-	330	0.1	-	-
T-II-2 C-2.3	76	2.4	-	270	0.1	-	-
МТЮ-I C-2	121	184.3	4.0	17180	4.4	5	0.2
МТЮ-I AB-1	122	9.6	0.2	165	0.1	-	-
ОБЩО		4555.8	100.0	390515	100.0	2165	100.0

2.2.1. Стопански клас Иглолистни култури - ИК (Таблицы №№ 132 - 140)

Площта на този стопански клас е 1076.1 ха, което представлява 4.0 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени култури и насаждения с и без преобладание $\geq 5/10$ на бял и черен бор, както и на смесени култури помежду им без преобладание, извън естествения им ареал на разпространение, със средна производителност - IV (3.7) бонитет. Поради липса на площ тук са причислени всички култури от зелена дугласка и атласки кедър, както и всички насаждения и култури в естествения им ареал на разпространение от бял бор, черен бор и смърч. Средната възраст на класа е 44 години.

Културите и насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото им санитарно състояние е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения и култури (без клони) е 194185 куб.м, а на надлесните дървета е 155 куб.м. Средният запас на 1 ха е 181 куб.м, общ среден прираст – 4178 куб.м, среден прираст на 1 ха 3.88 куб.м, а средната пълнота – 0.76.

Основния дървесен вид за стопанския клас е черният бор и по площ заема – 60.6 %, а по запас – 73.4 %, следва белият бор по площ – 21.4 %, по запас – 19.9 %, зимен дъб по площ – 4.8 %, по запас – 1.4 %, благуи по площ – 4.6 %, по запас – 1.9 % и други с незначително участие.

2.2.2. Широколистен високоствъблен стопански клас – ШВ (Таблицы №№ 141 - 149)

Площта на този стопански клас е 229.4 ха, което представлява 0.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени с и без преобладание крайречни насаждения от бяла върба, различни тополи и черна елша. Поради липса на площ тук са включени и всички насаждения и култури от бук, различните дъбове, сребролистна липа, бреза, мъждрян, орех, трепетлика, както и всички култури от тополи в ДГТ. Средната производителност на класа е III (3.4) бонитет, а средната възраст на класа е 37 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 15380 куб.м, а на надлесните дървета – 1405 куб.м. Средният запас на 1 ха е 67 куб.м, общ среден прираст – 589 куб.м, среден прираст на 1 ха 2.57 куб.м, а средната пълнота – 0.57.

Основния дървесен вид за стопанския клас е бялата върба и по площ заема – 31.3 %, а по запас – 25.0 %, следват различни тополи по площ – 24.3 %, по запас – 31.3 %, летен дъб по площ – 8.7 %, по запас – 11.7 %, полски бряст по площ – 5.3 %, по запас – 5.6 %, орех по площ – 3.8 %, по запас – 2.0 % и други с незначително участие.

2.2.3. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – ДСрНП- (Таблицы №№ 150 - 158)

Площта на този стопански клас е 2714.5 ха, което представлява 10.1 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на зимен дъб, благуи и космат дъб, както и на смесени помежду им насаждения без преобладание, средно и нискобонитетни издънкови насаждения от III, IV и V бонитет със средната производителност на класа V(4.7) бонитет. Тук са включени всички високобонитетни издънкови дъбови насаждения с площ 23.5 ха, всички издънкови церови средно и нискобонитетни насаждения с площ от 31.9 ха, както и всички издънкови високобонитетни гори от бук – 11.1 ха, габър – 0.3 ха и полски бряст 8.5 ха. Средната възраст е 45 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Санитарното им състояние е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 161340 куб.м, а на надлесните 480 куб.м. Средният запас на 1 ха е 59 куб.м, общ среден прираст – 3656 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.35 куб.м, а средната пълнота – 0.65.

Главния дървесен вид за стопанския клас е благуиът и по площ заема – 37.7 %, а по запас – 38.8 %, следва зимен дъб по площ – 28.0 %, по запас – 29.0 %, космат дъб по площ – 18.3 %, по запас – 14.0 %, цер по площ – 6.5 %, по запас – 7.8 % и други с незначително участие.

2.2.4. Акациев стопански клас – А (Таблицы №№ 159 - 167)

Площта на този стопански клас е 213.3 ха, **като включва изцяло площи, които не са ДГТ** и представлява 0.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството. Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури с и без преобладание $\geq 5/10$ на акация със средна производителност IV (4.1) бонитет. Средната възраст на стопански клас е 29 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 10295 куб.м, а на надлесните дървета – 125 куб.м. Средният запас на 1 ха е 47 куб.м, общ среден прираст – 393 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.84 куб.м, а средната пълнота – 0.65.

Главния дървесен вид за стопанския клас е акацията и по площ заема – 88.7 %, а по запас – 86.0 %, следва полски бряст – 4.3 % по площ, по запас – 5.3 %, зимен дъб – 1.5 % по площ, по запас – 2.0 % и други с незначително участие.

2.2.5. Нискостъблен стопански клас – Н (Таблицы №№ 168 - 174)

Този стопански клас е образуван съгласно Протокол от заседание на ЕС при ИАГ от 25.03. 2025г. - точка IV.16. **само за ДГТ.**

Площта на стопанския клас е 152.4 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$, насаждения и култури от акация, както и всички чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър издънкови насаждения със средна производителност - IV (4.3) бонитет. Тук са включени и всички насаждения от айлант от 0.8 ха. Средната възраст на стопанския клас е 26 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 5775 куб.м. Средният запас на 1 ха е 38 куб.м, общ среден прираст – 301 куб.м, среден прираст на 1 ха 1.98 куб.м, а средната пълнота – 0.73.

Основния дървесен вид за стопанския клас е акацията и по площ заема – 67.4 %, а по запас – 65.0 %, следва келяв габър – 16.7 % по площ, по запас – 6.9 %, благуи – 4.3 % по площ, по запас – 6.1 % и други с незначително участие.

2.2.6. Келявгабърров стопански клас – Кгбр (Таблицы №№ 175 – 181)

Общата площ на този стопански клас е 170.1 ха, , **като включва изцяло площи, които не са ДГТ** и представлява 0.6 % от общата залесена площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър и мъждрян издънкови насаждения, както и смесени помежду им насаждения без преобладание със средна производителност – IV (4.5) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 49 години.

Насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно до лошо на места.

Запасът на основните насаждения (без клони) е 3880 куб.м. Средният запас на 1 ха е 23 куб.м, общ среден прираст – 75 куб.м, среден прираст на 1 ха 0.44 куб.м, а средната пълнота – 0.66.

Главния дървесен вид за стопанския клас е келявият габър и по площ заема – 69.3 %, а по запас – 33.8 %, следва космат дъб по площ – 8.6 %, по запас – 14.2 %, зимен дъб по площ – 8.0 %, по запас – 15.5 %, благун по площ – 5.7 %, по запас – 14.0 % и други.

ОБЩО ЗА ГОРАТА в инвентаризирани територии

В таблица № 22 са дадени средните таксационни показатели на стопанските и условни стопански класове, по функционални групи и **общо за ИТ на стопанството**.

Настъпилите промени в състоянието на гората най - добре се виждат от сравнението на таксационните показатели за стопанството при двете последователни инвентаризации 2013/2024 г.

Средната възраст при инвентаризацията 2013г. е била 51 години, а сега е 60 години. Средният запас на 1 ха е бил 127 куб.м, а сега е 144 куб.м, средният прираст е бил 64861 куб.м, сега 65313 куб.м, на 1 ха е бил 2.46 куб.м, сега е 2.43 куб.м. Средният бонитет е бил III (3.4), а сега IV (3.6). Средната пълнота е била 0.70, а сега е 0.68.

Разпределението на площта по класове на възраст общо за стопанството е крайно неравномерно (таблица № 33), като най - малка площ има VIII клас на възраст – 0.8 % от общата залесена площ на стопанството. Най - голяма площ заемат насажденията и културите от III клас на възраст – 30.8 %, следва IV клас на възраст по 26.6 %, II клас – 17.3 % и т.н. Най - голям запас е съсредоточен в насажденията и културите от III клас на възраст – 32.0 %, следва IV клас на възраст – 24.8 %, V клас – 15.5 % и т.н.

Най - разпространените дървесни видове общо за стопанството по площ са: зимен дъб – 27.0 %, бук – 20.5 %, благун – 11.9 %, черен бор – 10.0%, бял бор – 6.6 %, келяв габър – 5.6 %, космат дъб – 4.2 %, акация – 2.7 % и други.

Разпределението на дървесните видове по запас е: бук – 39.5 %, зимен дъб – 17.9 %, черен бор – 15.4%, бял бор – 9.7 %, благун – 5.2 %, габър – 1.7 %, ела - 1.6 %, сребролистна липа - 1.5 % и други.

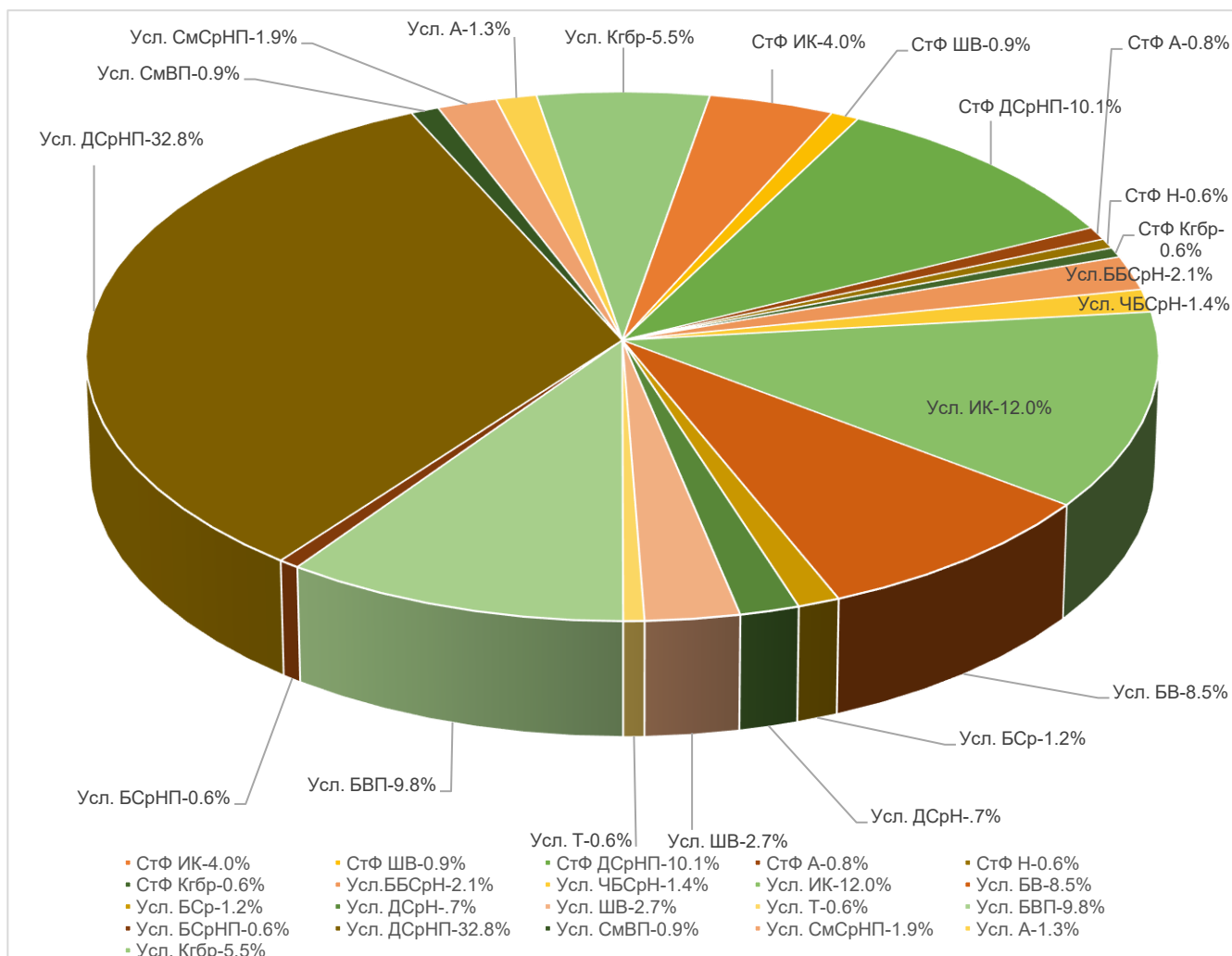
В диаграми №№ 1 - 5 са показано нагледно разпределението на залесената инвентаризирана площ и дървесния запас за ТП ДГС „Пазарджик“ по стопански и условни стопански класове, по дървесни видове, по класове на възраст във високостъблените, в издънковите за превръщане и нискостъблените гори изразени в проценти.

Таблица № 22

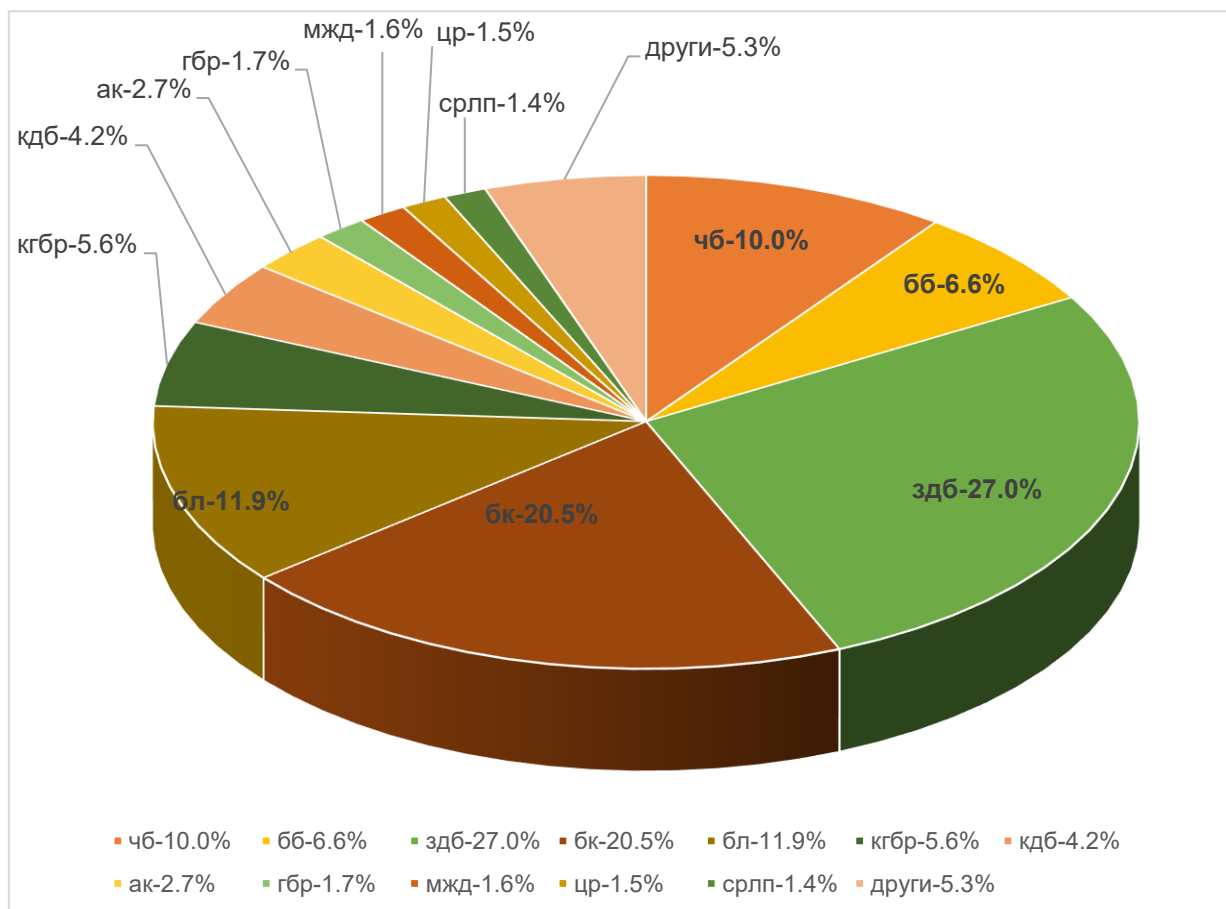
Разпределение на залесената площ, дървесния запас и средните таксационни показатели по стопански и условни стопански класове – **общо за стопанството**

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас		
	ха	%							години			куб.м/ха	куб.м/ха
			куб.м	куб.м	куб.м	куб.м							
А. Гори със Защитни и специални функции													
Бялборов СрН	553.0	2.1	62	III (3.4)	0.75	232	4.30	2377	128210	154955	360	390	
Черборов СрН	366.7	1.4	56	IV (3.7)	0.77	252	4.61	1691	92465	110670	55	60	
Иглол. култури	3212.4	12.0	47	IV (3.8)	0.75	193	3.98	12787	621045	752315	40	45	
Буков В	2291.1	8.5	111	II (1.9)	0.70	364	3.83	8777	833775	951620	350	410	
Буков Ср	311.2	1.2	94	III (3.0)	0.74	267	3.13	974	82980	95070	355	400	
Дъбов СрН	464.4	1.7	75	IV (4.0)	0.72	157	2.15	998	73115	86045	-	-	
Широколистен В	725.5	2.7	33	IV (3.5)	0.57	74	2.07	1501	53480	60955	15	20	
Тополов	155.1	0.6	13	II (2.4)	0.71	145	11.04	1713	22555	26115	560	645	
Буков В П	2628.4	9.8	81	I (1.2)	0.75	233	3.08	8105	613060	710325	480	545	
Буков СрН П	153.4	0.6	34	IV (3.6)	0.65	86	1.65	253	13195	16380	80	90	
Дъбов СрН П	8845.2	32.8	59	IV (4.3)	0.64	89	1.55	13744	791195	882985	790	865	
Смесен В П	228.3	0.9	70	II (1.7)	0.72	177	2.63	600	40480	47305	-	-	
Смесен СрН П	522.9	1.9	61	IV (4.2)	0.73	109	2.02	1058	56980	66480	40	40	
Акациев	345.3	1.3	20	IV (4.4)	0.74	41	2.17	750	14095	15020	70	85	
Келявгабъров	1485.4	5.5	54	IV (4.4)	0.64	28	0.53	793	41860	46975	230	250	
Всичко със ЗСпФ	22288.3	83.0	64	IV (3.5)	0.69	156	2.52	56121	3478490	4023215	3425	3845	
Б. Гори със стопански функции													
Иглол. култури	1076.1	4.0	44	IV (3.7)	0.76	181	3.88	4178	194185	235990	155	180	
Широколистен В	229.4	0.9	37	III (3.4)	0.57	67	2.57	589	15380	17400	1405	1630	
Дъбов СрН П	2714.5	10.1	45	V (4.7)	0.65	59	1.35	3656	161340	177565	480	525	
Акациев	213.3	0.8	29	IV (4.1)	0.65	47	1.84	393	9955	10295	125	130	
Нискостъблен	152.4	0.6	26	IV (4.3)	0.73	38	1.98	301	5775	6130	-	-	
Келявгабъров	170.1	0.6	49	V (4.5)	0.66	23	0.44	75	3880	4160	-	-	
Всичко СтФ	4555.8	17.0	43	IV (4.3)	0.68	86	2.02	9192	390515	451540	2165	2465	
ОБЩО- 2024г.	26844.1	100.0	60	IV (3.6)	0.68	144	2.43	65313	3869005	4474755	5590	6310	
Общо - 2013 г.	26417.9	-	51	III (3.4)	0.70	127	2.46	64861	3341995	3907335	995	1120	

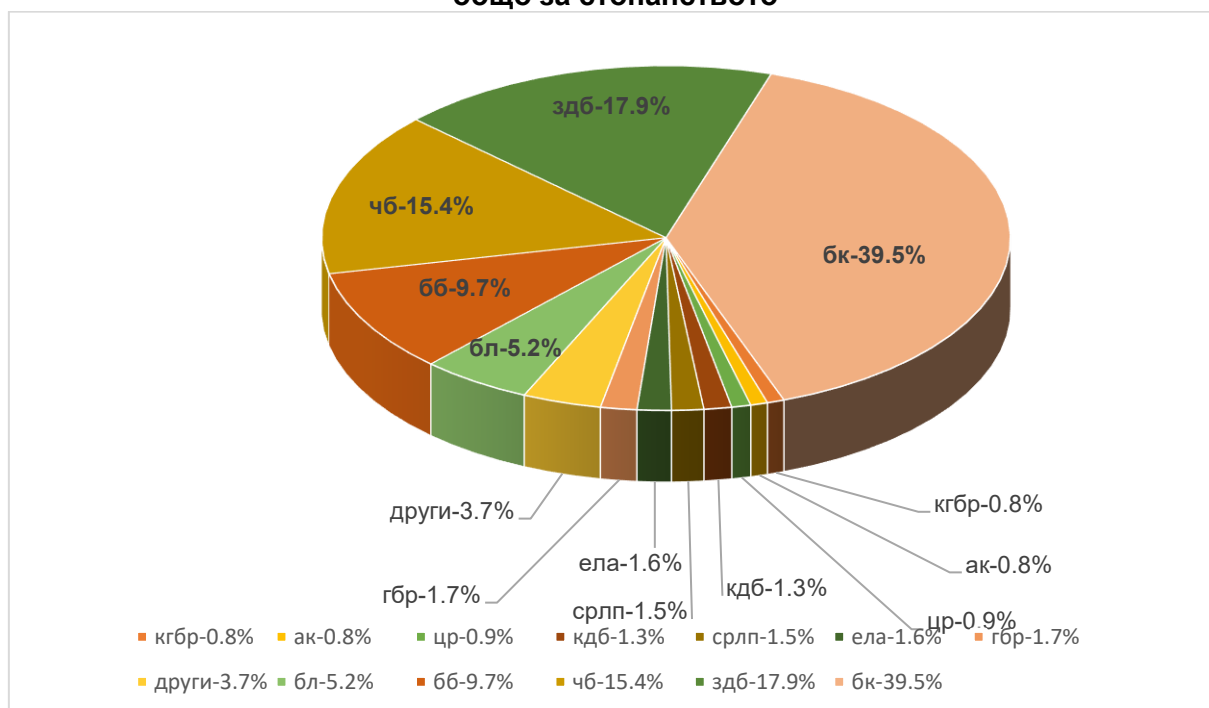
Диаграма № 1
Разпределение на залесената площ по стопански и условни стоп. класове в проценти –
общо за стопанството

Диаграма № 2
 Разпределение на залесената площ по дървесни видове в проценти –
 общо за стопанството

Разпределение на запаса на насажденията по дървесни видове в проценти –
 общо за стопанството

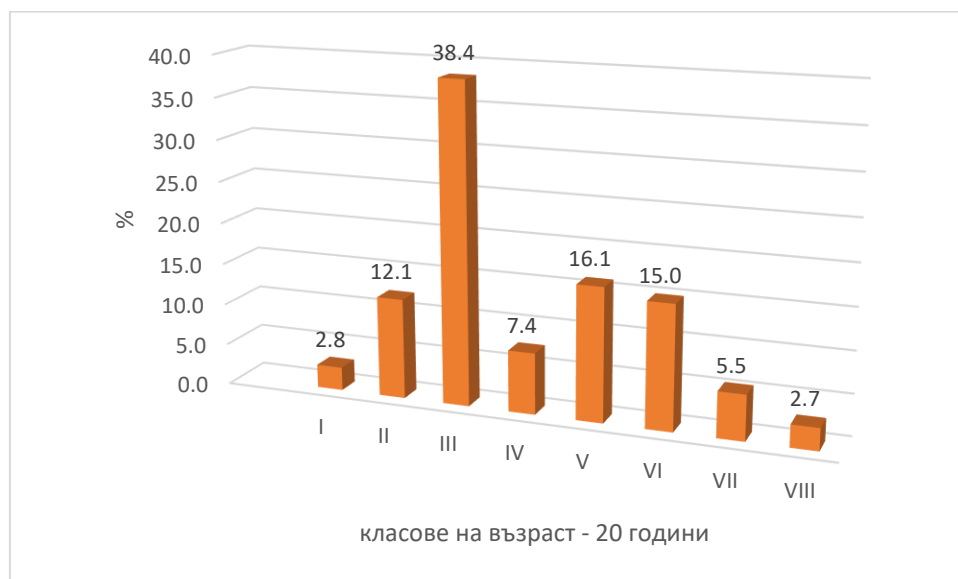
ДИАГРАМА № 3

Разпределение по класове на възраст във високостъблените гори –
общо за стопанството

по площ

по запас

ДИАГРАМА № 4

Разпределение на горите за превръщане по класове на възраст - **общо за стопанството по площ**

ДИАГРАМА № 5

Разпределение по класове на възраст в нискоствъблените гори – **общо за стопанството**

по площ

по запас

В таблица № 23 е направено сравнение на залесената площ и дървесния запас с клони по класове на възраст при двете последователни инвентаризации за общата площ на стопанството.

Таблица № 23

Разпределение на залесената площ и дървесния запас /с клони/ по класове на възраст при двете последователни инвентаризации – **общо за стопанството**

Година на ГСП	Мярка	Класове на възраст								Общо
		I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII над 141	
2013	ха	3596.0	5896.4	10549.6	3289.9	2122.2	593.6	318.3	51.9	26417.9
	%	13.6	22.3	40.0	12.5	8.0	2.2	1.2	0.2	100.0
2024	ха	2467.9	4636.9	8256.4	7137.0	2536.1	1150.6	439.0	220.2	26844.1
	%	9.2	17.3	30.8	26.6	9.4	4.3	1.6	0.8	100.0
разлика	+/-	-1128.1	-1259.5	-2293.2	3847.1	413.9	557	120.7	168.3	426.2
2013	куб.м	92640	693360	1501700	646310	639755	205960	111470	16140	3907335
	%	2.4	17.7	38.4	16.5	15.4	5.3	2.9	0.4	100.0
2024	куб.м	108670	519985	1431210	1111960	693890	411440	137050	66860	4481065
	%	2.3	11.6	32.0	24.8	15.5	9.2	3.1	1.5	100.0
разлика	+/-	16030	-173375	-70490	465650	54135	205480	25580	50720	573730

А.ПО ПЛОЩ:

Залесената обща площ на стопанството се е увеличила с 426.2 ха, което се дължи преди всичко на естествените природни процеси, както и на проведените лесовъдски мероприятия през изтеклия период. При миналата инвентаризация незалесената дървопроизводителна площ е била 814.0 ха, а сега е 280.8 ха.

По класове на възраст, разликите се дължат на силно неравномерното разпределение на площите по подкласове на възраст и прирастването на гората, както и по горната причина.

Б.ПО ЗАПАС:

	куб.метри
Общият дървесен запас (с клони) на общата през 2013г. е бил	3907335
Средният прираст на гората за изминалия период е (с клони)	648610
Ползването през периода е било	372190
Вероятният запас към края на 2023г. трябва да е	4183755
Установеният към края на 2023г. запас (с клони) възлиза на	4481065

Разликата от 297310 куб.м. в повече от очаквания запас се дължи най - вече на неравномерното прерастването на гората и увеличената обща залесена площ на горите, както и на запасите в обявените през периода ГФС, ПО и непроведени сечи по ГСП в ДГТ.

3.СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ

При настоящата инвентаризация са обособени 6 стопански класа в горите със стопански функции и 15 условни в териториите със защитни и специални функции.

Функционални групи гори, стопански и условни стопански класове:

Защитни и специални функции /ЗСпФ/ - условни стопански класове

1. Бялборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ББСрН
2. Черборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ЧБСрН
3. Условен стопански клас Иглолистни култури - ИК
4. Буков високобонитетен условен стопански клас - БВ
5. Буков среднобонитетен условен стопански клас – БСр
6. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас – ДСрН
7. Широколистен високостъблен условен стопански клас – ШВ
8. Тополов условен стопански клас – Т
9. Буков високобонитетен условен стопански клас за превръщане - БВП
10. Буков средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане - БСрНП
11. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански за превръщане – ДСрНП
12. Смесен високобонитетен условен стопански клас за превръщане – СмВП
13. Смесен средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане – СмСрНП
14. Акациев условен стопански клас – А
15. Келявгабъров условен стопански клас - Кгрб

Гори със стопански функции /СтФ/ - стопански класове

1. Стопански клас Иглолистни култури - ИК
2. Широколистен високостъблен стопански клас– ШВ
3. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - ДСрНП
4. Акациев стопански клас – А
5. Нискостъблен стопански клас– Н
6. Келявгабъров стопански клас– Кгрб

Организацията на стопанството по стопански класове и видове гори при двете последователни инвентаризации е посочена в следващата таблица № 24.

Таблица № 24
Организация на стопанските и условни стопански класове при
двете последователни инвентаризации – **общо за стопанството**

Функционални групи, стопански и условни стопански класове	2013г.			2024г.			Разлика +/-
	№	ха	%	№	ха	%	
Гори със ЗСпФ - условни стопански класове	-	9719.7	36.8	-	22288.3	83.1	12568.6
Бялборов СрН - ББСрН	1	204.2	2.1	1	553.0	2.1	348.8
Черборов СрН – ЧБСрН	2	1089.3	11.2	2	366.7	1.4	-722.6
Иглолистно широколистен средно и нискобонитетен ИШСрН	3	190.7	2.0	-	-	-	-190.7
Иглолистни култури – ИК	4	669.1	6.9	3	3212.4	12.0	2543.3
Буков високобонитетен – БВ	5	1232.1	12.7	4	2291.1	8.5	1059.0
Буков среднобонитетен – БСр	6	156.6	1.6	5	311.2	1.2	154.6
Дъбов средно и нискобонитетен ДСрН	7	286.9	2.9	6	464.4	1.7	177.5
Широколистен високоствъблен – ШВ	8	534.9	5.5	7	725.5	2.7	190.6
Тополов – Т	9	279.7	2.9	8	155.1	0.6	-124.6
Буков високобонитетен за превръщане – БВП	10	645.5	6.6	9	2628.4	9.8	1982.9
Буков средно и нискобонитетен за превръщане – БСрНП	11	74.0	0.8	10	153.4	0.6	79.4
Зимендъбов средно и нискобон. за превръщане – ЗдбСрНП	12	2021.0	20.8	-	-	-	-2021.0
Благунов средно и нискобонитетен за превръщане – БлСрНП	13	651.6	6.7	-	-	-	-651.6
Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП	-	-	-	11	8845.2	32.9	8845.2
Смес. високобонитетен стоп. клас за превръщане – СмВП	-	-	-	12	228.3	0.9	228.3
Смес. средно и нискобонитетен за превръщане – СмСрНП	14	884.9	9.1	13	522.9	1.9	-362.0
Акациев – А	15	167.9	1.7	14	345.3	1.3	177.4
Нискоствъблен - Н	16	44.5	0.5	-	-	-	-44.5
Келявгабъров – Кгбр	17	485.8	5.0	15	1485.4	5.5	999.6
Върбово – тополов брегозащитен	18	101.0	0.4	-	-	-	-101.0
Гори със стопански функции - стопански класове		16698.2	63.2		4555.8	16.9	-12142.4
Бялборов СрН - ББСрН	1	165.5	0.6	-	-	-	-165.5
Черборов СрН – ЧБСрН	2	1641.0	6.2	-	-	-	-1641.0
Иглолистно широколистен средно и нискобонитетен - ИШСрН	3	227.6	0.9	-	-	-	-227.6
Иглолистни култури – ИК	4	1113.1	0.0	1	1076.1	4.0	-37.0
Буков високобонитетен – БВ	5	997.7	3.8	-	-	-	-997.7
Буков среднобонитетен – БСр	6	273.8	1.0	-	-	-	-273.8
Дъбов средно и нискобонитетен ДСрН	7	225.2	0.9	-	-	-	-225.2
Широколистен високоствъблен – ШВ	8	123.6	0.5	2	229.4	0.9	105.8
Тополов – Т	9	121.1	0.5	-	-	-	-121.1
Буков високобонитетен за превръщане – БВП	10	1768.1	6.7	-	-	-	-1768.1
Буков средно и нискобонитетен за превръщане – БСрНП	11	236.7	0.9	-	-	-	-236.7
Зимендъбов средно и нискобон. за превръщане – ЗдбСрНП	12	4052.3	15.3	-	-	-	-4052.3
Благунов средно и нискобонитетен за превръщане – БлСрНП	13	1871.4	7.1	-	-	-	-1871.4
Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП	-	-	-	3	2714.5	10.1	2714.5
Смесен средно и нискобонитетен за превръщане – СмСрНП	14	1682.1	6.4	-	-	-	-1682.1
Акациев – А	15	486.3	1.8	4	213.3	0.8	-273.0
Нискоствъблен -Н	16	506.0	1.9	5	152.4	0.5	-353.6
Келявгабъров – Кгбр	17	1206.7	4.6	6	170.1	0.6	-1036.6
Общо	-	26417.9	100.0	-	26844.1	100.0	426.2

При предишната инвентаризация са били обособени 17 стопански класа и 18 условни стопански класа. Съгласно Заданието за инвентаризация и планиране, действащите нормативни актове и документи, приетия Доклад за ГВКС, променените условия вследствие досегашното стопанисване, при настоящата инвентаризация са обособени 6 стопански класа в горите със стопански функции и 15 условни в териториите със защитни и специални функции.

При сегашната инвентаризация всички стопански и условни стопански класове отговарят на изискванията на чл.66 (4) от Наредба № 18 за площите за тяхното формиране.

Най - значителни са промените в стопанските класове в горите със стопански функции, вследствие горните причини. Отпаднанали са следните стопански класове: ББСрН, ЧБСрН, БВ, БСр, ДсрН, Т, БВП, БСрНП и СмСрНП. Стопанският клас ИШСрН се е

преобразувал в стопански клас ИК. Стопанските класове ЗДСрНП и БлСрНП се преобразуват в ДСрНП. Сегашният Нискостъблен стопански клас е образуван съгласно Протокол от заседание на ЕС при ИАГ от 25.03. 2025г. - точка IV.16. и в него са включени всички нискостъблени насаждения от акация и келяв габър в ДГТ.

В горите със ЗСпФ са отпаднали условните Нискостъблен и Върбово – тополов брегозащитен стопански клас. Условния стопански клас ИШСрН се преобразува в другите три иглолистни стопански класа. Стопанските класове ЗДСрНП и БлСрНП се преобразуват в условния ДСрНП.

Около 83.3 % от площта на стопанството са гори със ЗСпФ, като част от тях попадат в границите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000 – 10 броя, защитени местности – 12 броя, новообразувани СОЗ и гори около източници на питейна вода /ГОИПВ/, както и ГВКС 2, ГФС и представителни екосистеми – определени с актуализирания Доклад за ГВКС на територията на стопанството от 2021г.

Обособяването на групата гори със защитни и специални функции е направено въз основа на документи, подробно описани в ТОМ I за категоризация на горите в ТП ДГС "Пазарджик".

Така обособените стопански класове и възприети турнуси на сеч, са приети на ЕС при ИАГ с Протокол от 27.05.2025 г.

За всеки стопански и условен стопански клас, касаещ **общата инвентаризирана залесена площ на стопанството** е направена кратка характеристика.

3.1. ГОРИ СЪС ЗАЩИТНИ И СПЕЦИАЛНИ ФУНКЦИИ /ЗСПФ/ - УСЛОВНИ СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ - ИТ

3.1.1. Бялборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ББСрН - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 553.0 ха, което представлява 2.1% от залесената площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание на бял бор насаждения и култури разположени изцяло в естествения ареал на белия бор. Поради липсата на площ тук са причислени всички високобонитетни насаждения и култури от бял бор, както и всички насаждения и култури от смърч и ела. Условният стопански клас е със средна производителност - III (3.4) бонитет. Средната възраст на класа е 62 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения, като санитарното им състояние е средно до добро.

3.1.2. Черборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ЧБСрН - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 366.7 ха, което представлява 1.4 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на черен бор насаждения и култури в естествения ареал на разпространение, със средна производителност - IV (3.7) бонитет. Средната възраст на класа е 56 години. Поради малката си площ тук са приобщени и всички високобонитетни култури с площ от 6.3 ха.

Насажденията и културите са разположени на бедни и среднобогати месторастения, в средно до добро санитарното състояние.

3.1.3. Условен стопански клас Иглолистни култури - ИК - ЗСпФ

Това е втория по големина условен стопански клас в стопанството и заема площ от 3212.4 ха, което представлява 12.0 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени култури и насаждения с и без преобладание $\geq 5/10$ на бял и черен бор, както и смесени помежду им култури без преобладание от иглолистни, извън естествения им ареал на разпространение, с различна производителност, като средната е IV (3.8) бонитет. В този клас са включени и всички чуждоземни култури - от атласки кедър, зелена дугласка и лиственница. Средната възраст на класа е 47 години.

Културите и насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е от средно до лошо на места.

3.1.4. Буков високобонитетен условен стопански клас - БВ - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 2291.1 ха, което представлява 8.5 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с преобладание на бук естествени високобонитетни насаждения и култури - I и II бонитет, със средна производителност - II (1.9) бонитет. Средната възраст на класа е 111 години.

Насажденията и културите са разположени върху букови среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е добро до много добро.

3.1.5. Буков среднобонитетен условен стопански клас - БСр - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 311.2 ха, което представлява 1.2 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с преобладание на бук среднобонитетни семенни насаждения със средна производителност - III (3.0) бонитет. Средната възраст на класа е 94 години. Поради липса на площ тук са отнесени всички нискобонитетни семенни букови насаждения с площ от 12.2 ха.

Насажденията са разположени върху площ от среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото им санитарно състояние е сравнително добро.

3.1.6. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ДСрН - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 464.4 ха, което представлява 1.7 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание семенни насаждения и култури от зимен, благуи и летен дъб, както и на смесени помежду им дъбови насаждения без преобладание с различна производителност, като средната е IV (4.0) бонитет. Тук са включени всички високобонитетни зимендъбови култури, както и всички култури от червен дъб. Средната възраст на класа е 75 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Общото им санитарно състояние е добро до средно.

3.1.7. Широколистен високоствъблен условен стопански клас - ШВ – 3СпФ

Площта на този условен стопански клас е 725.5 ха, което представлява 2.7 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени без преобладание естествени насаждения и култури от бук, зимен дъб, габър и други широколистни видове с различна производителност. Тук са включени и всички насаждения и култури от сребролистна липа, бреза, трепетлика, полски ясен, мъждрян, орех, габър, кестен, бяла върба, черна елша и други. Средната производителност на класа е III (3.5) бонитет, а средната възраст е 33 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно до добро.

3.1.8. Тополов условен стопански клас - Т - 3СпФ

Площта на този условен стопански клас е 155.1 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание култури и насаждения от тополи от клоновете I – 214, Bachelieri и Vernirubens със средна производителност II (2.4) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 13 години.

Насажденията и културите са разположени на типични среднобогати и нетипични среднобогати до богати тополови месторастения, като общото санитарно състояние е добро до средно.

3.1.9. Буков високобонитетен условен стопански клас за превръщане - БВП - 3СпФ

Площта на този условен стопански клас е 2628.4 ха, което представлява 9.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на бук високобонитетни издънкови насаждения от I и II бонитет. Средната производителност на класа е I (1.2) бонитет. Средната възраст е 81 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е добро до много добро.

3.1.10. Буков средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане - БСрНП - 3СпФ

Площта на този условен стопански клас е 153.4 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с преобладание на бук средно и нискобонитетни издънкови насаждения от III, IV и V бонитет. Средната производителност на класа е IV (3.6) бонитет. Средната възраст е 34 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е сравнително добро.

3.1.11. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански за превръщане - ДСрНП - 3СпФ

Този условен стопански клас е най – големия в стопанството и заема площ от 8845.2 ха, което представлява 32.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на зимен дъб, благуи и космат дъб, както и смесени помежду им от различни дъбове без преобладание средно и нискобонитетни издънкови насаждения - част от III и IV и V бонитет. Средната производителност на класа е IV (4.3) бонитет. Поради липсата на площ тук са включени и всички високобонитетни издънкови дъбови насаждения – II и част от III бонитет с площ от 46.4 ха, както и всички издънкови средно и нискобонитетни церови насаждения – 33.5 ха. Средната възраст на класа е 59 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е средно. Санитарното им състояние е от добро до лошо на места.

3.1.12. Смесен високобонитетен условен стопански клас за превръщане - СмВП - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 228.3 ха, което представлява 0.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени високобонитетни I, II и част от III бонитет издънкови насаждения без преобладание от бук, габър, зимен дъб и други. Тук са включени всички чисти или с пробладание на габър високобонитетни издънкови насаждения с площ от 9.9 ха. Средната производителност на класа е II (1.7) бонитет, а средната възраст е 70 години.

Насажденията са разположени на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е много добро до добро.

3.1.13. Смесен средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане - СмСрНП - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 522.9 ха, което представлява 1.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени без преобладание издънкови средно и нискобонитетни насаждения част от III, IV и V бонитет от бук, габър, зимен дъб и др. Тук са включени и всички издънкови средно и нискобонитетни насаждения от габър, полски бряст, воден габър и ива. Средната производителност на класа е IV (4.2) бонитет, а средната възраст е 61 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Санитарното им състояние е средно.

3.1.14. Акациев условен стопански клас - А - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 345.3 ха, което представлява 1.3 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури с и без преобладание $\geq 5/10$ на акация, като тук са включени и 3.0 ха от гледичия. Условният стопански клас е със средна производителност IV (4.4) бонитет. Средната възраст на този клас е 20 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо на места.

3.1.15. Келявгабъров условен стопански клас - Кгрб - ЗСпФ

Площта на този условен стопански клас е 1485.4 ха, което представлява 5.5 % от общата залесена площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър и издънкови насаждения от мъждрян, както и смесени без преобладание насаждения от тези два дървесни вида, със средна производителност - IV (4.4) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 54 години.

Насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото санитарно състояние на условния стопански клас е средно до лошо на места.

3.2. ГОРИ СЪС СТОПАНСКИ ФУНКЦИИ /СТФ/ - ИТ

3.2.1. Стопански клас Иглолистни култури - ИК

Площта на този стопански клас е 1076.1 ха, което представлява 4.0 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени култури и насаждения с и без преобладание $\geq 5/10$ на бял и черен бор, както и на смесени култури помежду им без преобладание, извън естествения им ареал на разпространение, със средна производителност - IV (3.7) бонитет. Поради липса на площ тук са причислени всички култури от зелена дугласка и атласки кедър, както и всички насаждения и култури в естествения им ареал на разпространение от бял бор, черен бор и смърч. Средната възраст на класа е 44 години.

Културите и насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото им санитарно състояние е средно до лошо на места.

3.2.2. Широколистен високоствъблен стопански клас – ШВ

Площта на този стопански клас е 229.4 ха, което представлява 0.9 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от смесени с и без преобладание крайречни насаждения от бяла върба, различни тополи и черна елша. Поради липса на площ тук са включени и всички насаждения и култури от бук, различните дъбове, сребролистна липа, бреза, мъждрян, орех, трепетлика, както и всички култури от тополи в ДГТ. Средната производителност на класа е III (3.4) бонитет, а средната възраст на класа е 37 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно.

3.2.3. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - ДСрНП

Площта на този стопански клас е 2714.5 ха, което представлява 10.1 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е изцяло от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на зимен дъб, благуи и космат дъб, както и на смесени помежду им насаждения без преобладание, средно и нискобонитетни издънкови насаждения от III, IV и V бонитет със средната производителност на класа V(4.7) бонитет. Тук са включени всички високобонитетни издънкови дъбови насаждения с площ 23.5 ха, всички издънкови церови средно и нискобонитетни насаждения с площ от 31.9 ха, както и всички издънкови високобонитетни гори от бук – 11.1 ха, габър – 0.3 ха и полски бряст 8.5 ха. Средната възраст е 45 години.

Насажденията са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения. Санитарното им състояние е средно до лошо на места.

3.2.4. Акациев стопански клас – А

Площта на този стопански клас е 213.3 ха, **като включва изцяло площи, които не са ДГТ** и представлява 0.8 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството. Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури с и без преобладание $\geq 5/10$ на акация със средна производителност IV (4.1) бонитет. Средната възраст на стопански клас е 29 години.

Насажденията и културите са разположени на бедни, среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо.

3.2.5. Нискостъблен стопански клас – Н

Този стопански клас е образуван съгласно Протокол от заседание на ЕС при ИАГ от 25.03. 2025г. - точка IV.16. **само за ДГТ.**

Площта на стопанския клас е 152.4 ха, което представлява 0.6 % от залесената инвентаризирана площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$, насаждения и култури от акация, както и всички чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър издънкови насаждения със средна производителност - IV (4.3) бонитет. Тук са включени и всички насаждения от айлант от 0.8 ха. Средната възраст на стопанския клас е 26 години.

Насажденията и културите са разположени на среднобогати и среднобогати до богати месторастения, като общото санитарно състояние е средно до лошо на места.

3.2.6. Келявгабъров стопански клас– Кгбр

Общата площ на този стопански клас е 170.1 ха, , **като включва изцяло площи, които не са ДГТ** и представлява 0.6 % от общата залесена площ на стопанството.

Съставен е от чисти и смесени с и без преобладание $\geq 5/10$ на келяв габър и мъждрян издънкови насаждения, както и смесени помежду им насаждения без преобладание със средна производителност – IV (4.5) бонитет. Средната възраст на стопанския клас е 49 години.

Насажденията са разположени на бедни и среднобогати месторастения. Общото санитарно състояние на стопанския клас е средно до лошо на места.

4.ТУРНУСИ НА СЕЧ

Съгласно чл.102 от Закона за горите:

Чл. 102. Възобновителни сечи се провеждат при възраст не по - малка от:

1. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 7.08.2015 г.) **80 години във високостеблените гори** с изключение на брезовите, върбовите и тополовите, както и изкуствено създадените насаждения извън естествения им район на разпространение;
2. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., изм., бр. 60 от 2015 г., в сила от 7.08.2015 г.) **50 години в издънковите гори за превръщане в семенни;**
3. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2015 г., в сила от 7.08.2015 г.) **15 години за акациевите гори и 20 години за останалите нискостеблени гори.**

ТОВА ВАЖИ ЗА ВСИЧКИ ГОРИ, КОИТО НЕ СА ОБЩИНСКИ И ДГТ!

ВЪЗПРИЕТИ ТУРНУСИ НА СЕЧ ЗА ДГТ, СА ПРИЕТИ НА ЕС ПРИ ИАГ с ПРОТОКОЛ от 27.05.2025г.

4.1. ГОРИ СЪС ЗАЩИТНИ И СПЕЦИАЛНИ ФУНКЦИИ /ЗСПФ/

4.1.1. Бялборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ББСрН - ЗСПФ

Средната производителност е III (3.4) бонитет.

Приета е цел на стопанисване – поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за средно и нискобонитетните насаждения и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години за високобонитетните насаждения.

4.1.2. Черборов средно и нискобонитетен условен стопански клас - ЧБСрН - ЗСПФ

Средната производителност е IV (3.7) бонитет.

Приета е цел на стопанисване – поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за средно и нискобонитетните насаждения и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години за високобонитетните насаждения.

4.1.3. Условен стопански клас Иглолистни култури - ИК - ЗСПФ

Средната производителност е IV (3.8).

Приета е цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции, трансформация на културите в естествени гори и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години за културите в добро санитарно състояние и 60 години за култури с влошено санитарно състояние, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016г. в района на гр.Кюстендил.

4.1.4. Буков високобонитетен условен стопански клас - БВ - ЗСПФ

Средната производителност е II (1.9) бонитет.

Приета е цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство – добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см при турнус на сеч 140 години.

4.1.5. Буков среднобонитетен условен стопански клас – БСр - ЗСПФ

Средната производителност е III (3.0) бонитет.

Приета е цел на стопанисване - подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години за насажденията от III бонитет и диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за нискобонитетните насаждения.

4.1.6. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански клас – ДСрН - ЗСПФ

Средната производителност е IV (4.0) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, цел на производство - добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години за благона, зимния и летния дъб и 100 години за културите от червен дъб, а за високобонитетните дъбови култури - добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 140 години.

4.1.7. Широколистен високоствъблен условен стопански клас – ШВ – ЗСпФ

Средната производителност е III (3.5) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и културите и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за смесените насаждения и култури, както и за културите от полски ясен и кестен, турнус 40 години за насажденията от трепетлика, турнус 60 години за насажденията и културите от бреза и турнус 90 години за насажденията и култури от сребролистна липа. За насажденията от бяла върба и черна елша, и културите от мъждрян целта на стопанисване ще бъде укрепване на бреговете и терените, а за културите от орех добив на плодове без турнус.

4.1.8. Тополов условен стопански клас – Т

Средната производителност е II (2.4) бонитет.

Приет с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и културите при цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 15 години за типичните топови месторастения, а за нетипичните добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 12 години.

4.1.9. Буков високобонитетен условен стопански клас за превръщане - БВП - ЗСпФ

Средната производителност е I (1.2) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.1.10. Буков средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане - БСрНП - ЗСпФ

Средната производителност е IV (3.6) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 55 години.

4.1.11. Дъбов средно и нискобонитетен условен стопански за превръщане – ДСрНП - ЗСпФ

Средната производителност е IV (4.3) бонитет.

Предлага се цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство - добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 години за средно и нискобонитетните дъбови насаждения, както и за церовите насаждения при турнус 55 години, а за високобонитетните дъбови насаждения добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.1.12. Смесен високобонитетен условен стопански клас за превръщане – СмВП – ЗСпФ

Средната производителност е II (1.7) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години и 90 години за високобонитетните габърви насаждения.

4.1.13. Смесен средно и нискобонитетен условен стопански клас за превръщане – СмСрНП – ЗСпФ

Средната производителност е IV (4.2) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 55 години.

4.1.14. Акациев условен стопански клас – А

Средната производителност е IV (4.4) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 20 години за насажденията на среднобогати месторастения в добро санитарно състояние, турнус на сеч 15 години за насажденията на бедни месторастения и лошо санитарно състояние и производство - добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 40 години за гледичията.

4.1.15. Келявгабърв условен стопански клас – Кгбр

Средната производителност е IV (4.4) бонитет.

Приет е с цел на стопанисване - поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, запазване и поддържане жизнеността на дървостойките, биоразнообразието и производство - добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

4.2. ГОРИ СЪС СТОПАНСКИ ФУНКЦИИ /СтФ/

4.2.1. Стопански клас Иглолистни култури – ИК

Средната производителност е IV (3.7) бонитет.

Приета е цел на стопанисване - трансформация на културите в естествени гори и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години за културите в добро санитарно състояние и 60 години за култури с влошено санитарно състояние, съобразно Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън естествения им район на разпространение и решенията на националното съвещание "Перспективи и насоки на стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори", проведено на 28 и 29.01.2016г. в района на гр.Кюстендил..

За атлаския кедър е приет турнус - 100 години, съгласно Протокол от заседанието на ЕС при ИАГ от 25.03. 2025г. - точка IV.2.

4.2.2. Широколистен високоствъблен стопански клас – ШВ

Средната производителност е III (3.4) бонитет.

Приети са диференцирани цели на производство и турнуси на сеч:

Предлага се цел на производство - добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус 100 години за **нискобонитетния бук**, 90 години за **липата**, 60 години за **брезата** и 40 години за **трепетликата**, за **ореха** добив на плодове. За насажденията от бяла върба и черна елша, и културите от мъждрян целта на стопанисване ще бъде укрепване на бреговете и терените, а за културите от орех добив на плодове без турнус.

- **За дъбовете** - предлага се цел на производство - добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години.

- **За тополите** - предлага се цел на производство - добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 12 години.

4.2.3. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане – ДСрНП

Средната производителност е V (4.7) бонитет.

Приета е цел на стопанисване - превръщането на насажденията в семенни и цел на производство добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 години, а за церовите насаждения при турнус 55 години.

4.2.4. Нискоствъблен стопански клас – Н – само в ДГТ!

Средната производителност е IV (4.3) бонитет.

За **акацията** е приета цел на производство - добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 20 години за насажденията на среднобогати и среднобогати до богати месторастения.

За **келявия габър** е приета цел на стопанисване - запазване и поддържане жизнеността на насажденията, биоразнообразието и производство - добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

5.ВИДОВЕ ГОРИ

5.1. Разпределение по групи гори

Общата залесената площ на стопанството е 26844.1 ха, което е 93.1 % от общата му площ. По група на горите тя се разпределя така: най - голяма е площта на издънковите за превръщане – 15092.7 ха или 56.2 % от общата залесена площ на стопанството, следват иглолистни – 5208.2 ха или 19.4 %, широколистни високоствъблени – 4176.7 ха или 15.6 % и нискоствъблени – 2366.5 ха или 8.8 %

Разпределение на залесената площ на стопанството по видове и групи гори е дадено в таблица № 25.

Таблица № 25

Разпределение на залесената площ по видове и групи гори – **общо за стопанството**

Видове гори	Групи гори				Общо	%
	иглистни	шир. вис.	изд. за превръщане	нискос-тъблени		
	хектари					
1. Гори от бял бор	2089.2	-	-	-	2089.2	7.8
1.1 - Естествени гори от бял бор	109.7	-	-	-	109.7	0.4
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	378.8	-	-	-	378.8	1.4
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	1600.7	-	-	-	1600.7	6.0
2. Гори от черен бор	2987.3	-	-	-	2987.3	11.1
2.1 - Естествени гори от черен бор	17.7	-	-	-	17.7	0.1

2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	381.2	-	-	-	381.2	1.4
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2588.4	-	-	-	2588.4	9.6
3. Гори от смърч	22.5	-	-	-	22.5	0.1
3.1 - Естествени гори от смърч	0.2	-	-	-	0.2	-
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	22.3	-	-	-	22.3	0.1
4. Гори от обикновенна ела	46.1	-	-	-	46.1	0.2
4.1 - Естествени гори от обикновенна ела	34.7	-	-	-	34.7	0.2
4.2 - Култури от об. ела в естеств.а зона на разпростр.	10.9	-	-	-	10.9	-
4.3 - Култури от об. ела – извън естеств. зона на разпростр.	0.5	-	-	-	0.5	-
9. Култури от чужди иглолистни видове	63.1	-	-	-	63.1	0.2
11. Термофилни букови гори	-	2604.5	-	-	2604.5	9.7
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	2604.5	-	-	2604.5	9.7
12. Гори от зимен дъб	-	347.4	-	-	347.4	1.3
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	347.4	-	-	347.4	1.3
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	366.5	-	-	366.5	1.4
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	63.9	-	-	63.9	0.2
13.2 - Култури от дъбове	-	302.6	-	-	302.6	1.2
15. Гори от космат дъб	-	1.0	708.8	-	709.8	2.7
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	1.0	708.8	-	709.8	2.7
16. Крайречни гори	-	634.1	-	-	634.1	2.4
16.1 - Естествени крайречни гори	-	478.4	-	-	478.4	1.8
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	155.7	-	-	155.7	0.6
18. Гори от обикновен кестен	-	3.1	-	-	3.1	-
18.1 - Естествени гори от обикновен кестен	-	1.9	-	-	1.9	-
18.2 - Кестенови култури	-	1.2	-	-	1.2	-
19. Гори от обикновен габър	-	6.0	-	-	6.0	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	6.0	-	-	6.0	-
20. Гори от липи	-	146.3	-	-	146.3	0.5
20.1 - Естествени липови гори	-	73.1	-	-	73.1	0.2
20.2 - Култури от липа	-	73.2	-	-	73.2	0.3
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	-	5.1	-	-	5.1	-
22. Гори от бреза	-	28.5	-	-	28.5	0.1
22.1 - Естествени гори от бреза	-	7.3	-	-	7.3	-
22.2 - Култури от бреза	-	21.2	-	-	21.2	0.1
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	3068.7	-	3068.7	11.4
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	6888.6	-	6888.6	25.6
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	4260.4	-	4260.4	15.9
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	65.4	-	65.4	0.2
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	47.5	-	47.5	0.2
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	18.4	-	-	18.4	0.1
24. Гори от акация	-	-	-	674.5	674.5	2.5
25. Гори от келяв габър	-	-	-	1692.0	1692.0	6.3
26. Гори от воден габър	-	-	53.3	-	53.3	0.2
27. Орехови култури	-	15.8	-	-	15.8	0.1
ВСИЧКО	5208.2	4176.7	15092.7	2366.5	26844.1	100.0

5.1.1. В иглолистната група гори влизат следните видове гори:

Видове гори	Площ/ха/	%
1. Гори от бял бор	2089.2	40.1
1.1 - Естествени гори от бял бор	109.7	2.1
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	378.8	7.3
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	1600.7	30.7
2. Гори от черен бор	2987.3	57.4
2.1 - Естествени гори от черен бор	17.7	0.3
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	381.2	7.3
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2588.4	49.8
3. Гори от смърч	22.5	0.4
3.1 - Естествени гори от смърч	0.2	-
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	22.3	0.4
4. Гори от обикновенна ела	46.1	0.9
4.1 - Естествени гори от обикновенна ела	34.7	0.7
4.2 - Култури от об. ела в естеств.а зона на разпростр.	10.9	0.2
4.3 - Култури от об. ела – извън естеств. зона на разпростр.	0.5	-
9. Култури от чужди иглолистни видове	63.1	1.2
ВСИЧКО	5208.2	100.0

5.1.2. В групата гори на широколистните високостъблени влизат следните видове гори:

Видове гори	Площ/ха/	%
11. Термофилни букови гори	2604.5	62.4
11.1 - Семенни термофилни букови гори	2604.5	62.4
12. Гори от зимен дъб	347.4	8.3
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	347.4	8.3
13. Смесени дъбови гори (здб. бл. цр)	366.5	8.8
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	63.9	1.5
13.2 - Култури от дъбове	302.6	7.3
15. Гори от космат дъб	1.0	-
15.1 - Естествени гори от космат дъб	1.0	-
16. Крайречни гори	634.1	15.2
16.1 - Естествени крайречни гори	478.4	11.5
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	155.7	3.7
18. Гори от обикновен кестен	3.1	0.1
18.1 - Естествени гори от обик. кестен	1.9	0.1
18.2 - Кестенови култури	1.2	-
19. Гори от обикновен габър	6.0	0.1
19.1 - Семенни гори от обик.габър	6.0	0.1
20. Гори от липи	146.3	3.5
20.1 - Естествени липови гори	73.1	1.7
20.2 - Култури от липа	73.2	1.8
21. Смесени широколистни гори (пляс. яв. лп) - естествени	5.1	0.1
22. Гори от бреза	28.5	0.7
22.1 - Естествени гори от бреза	7.3	0.2
22.2 - Култури от бреза	21.2	0.5
23.7 - Естествени гори от трепетлика	18.4	0.4
27. Орехови култури	15.8	0.4
ВСИЧКО	4176.7	100.0

5.1.3. В групата гори на издънковите за превръщане влизат следните видове гори:

Видове гори	Площ/ха/	%
15.1 - Естествени гори от космат дъб	708.8	4.7
23.1 - Изд. термофилни букови гори	3068.7	20.3
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	6888.6	45.6
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	4260.4	28.2
23.5 - Издънкови церови гори	65.4	0.4
23.6 – Изд. гори от обикновен габър	47.5	0.3
26. - Гори от воден габър	53.3	0.4
ВСИЧКО	15092.7	100.0

5.1.4. В групата гори на нискоствъблените влизат следните видове гори:

Видове гори	Площ/ха/	%
24. Гори от акация	674.5	28.5
25. Гори от келяв габър	1692.0	71.5
ВСИЧКО	2366.5	100.0

5.2. Разпределение на видовете гори по стопански и условни стопански класове

Разпределението на залесената площ в стопанството по видове гори, стопански класове и условни стопански класове е дадено в таблица № 26.

Таблица № 26

Разпределение на актуална залесена инвентаризирана площ по видове гори, стопански и условни стопански класове –
общо за стопанството

Видове гори	ЗСпФ - Условни стопански класове															Общо	%
	ББСрН	ЧБСрН	ИК	БВ	БСр	ДСрН	ШВ	Т	БВП	БСрНП	ДСрНП	СмВП	СмСрНП	А	Кгбр		
	хектари																
1. Гори от бял бор	486.1	-	1303.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1789.7	6.7
1.1 - Естествени гори от бял бор	107.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	107.9	0.4
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	378.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	378.2	1.4
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	1303.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1303.6	4.9
2. Гори от черен бор	-	366.7	1852.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2218.8	8.3
2.1 - Естествени гори от черен бор	-	17.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.7	0.1
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	-	349.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	349.0	1.3
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	1852.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1852.1	6.9
3. Гори от смърч	21.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.3	0.1
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	21.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.3	0.1
4. Гори от обикновенна ела	45.6	-	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46.1	0.2
4.1 - Естествени гори от обикновенна ела	34.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.7	0.1
4.2 - Култури от об. ела в естеств. зона на разпростр.	10.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.9	0.0
4.3 - Култури от об. ела – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	0.0
9. Култури от чужди иглолистни видове	-	-	56.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56.2	0.2
11. Термофилни букови гори	-	-	-	2291.1	311.2	-	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	2603.9	9.7
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	-	-	2291.1	311.2	-	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	2603.9	9.7
12. Гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	329.9	16.8	-	-	-	-	-	-	-	-	346.7	1.3
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	329.9	16.8	-	-	-	-	-	-	-	-	346.7	1.3
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	-	-	-	-	134.5	185.0	-	-	-	-	-	-	-	-	319.5	1.2
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	27.3	16.1	-	-	-	-	-	-	-	-	43.4	0.2
13.2 - Култури от дъбове	-	-	-	-	-	107.2	168.9	-	-	-	-	-	-	-	-	276.1	1.0
15. Гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	276.0	-	1.1	-	-	277.1	1.0
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	276.0	-	1.1	-	-	277.1	1.0

16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	-	319.0	155.1	-	-	-	-	-	-	-	474.1	1.8
16.1 - Естествени крайречни гори	-	-	-	-	-	-	319.0	23.7	-	-	-	-	-	-	-	342.7	1.3
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	-	-	-	-	-	131.4	-	-	-	-	-	-	-	131.4	0.5
18. Гори от обикновен кестен	-	-	-	-	-	-	3.1	-	-	-	-	-	-	-	-	3.1	0.0
18.1 - Естествени гори от обик.кестен	-	-	-	-	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	-	1.9	0.0
18.2 - Кестенови култури	-	-	-	-	-	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	0.0
19. Гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	6.0	-	-	-	-	-	-	-	-	6.0	0.0
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	6.0	-	-	-	-	-	-	-	-	6.0	0.0
20. Гори от липи	-	-	-	-	-	-	140.8	-	-	-	-	-	-	-	-	140.8	0.5
20.1 - Естествени липови гори	-	-	-	-	-	-	70.4	-	-	-	-	-	-	-	-	70.4	0.3
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	-	-	70.4	-	-	-	-	-	-	-	-	70.4	0.3
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, пл) – ест.	-	-	-	-	-	-	5.1	-	-	-	-	-	-	-	-	5.1	0.0
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	-	28.2	-	-	-	-	-	-	-	-	28.2	0.1
22.1 - Естествени гори от бреза	-	-	-	-	-	-	7.3	-	-	-	-	-	-	-	-	7.3	0.0
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	-	-	20.9	-	-	-	-	-	-	-	-	20.9	0.1
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	2628.4	153.4	-	214.7	61.1	-	-	3057.6	11.4
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5950.2	3.7	327.2	-	-	6281.1	23.4
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2585.5	-	42.9	-	-	2628.4	9.8
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.5	-	-	-	-	33.5	0.1
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.9	37.3	-	-	47.2	0.2
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	-	-	-	-	-	18.1	-	-	-	-	-	-	-	-	18.1	0.1
24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	345.3	-	345.3	1.3
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1485.4	1485.4	5.5
26. Гори от воден габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53.3	-	-	53.3	0.2
27. Орехови култури	-	-	-	-	-	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	1.8	0.0
ВСИЧКО	553.0	366.7	3212.4	2291.1	311.2	464.4	725.5	155.1	2628.4	153.4	8845.2	228.3	522.9	345.3	1485.4	22288.3	83.1

Видове гори	СтФ - Стопански класове																Общо	%
	ББСрН	ЧБСрН	ИК	БВ	БСр	ДСрН	ШВ	Т	БВП	БСрНП	ДСрНП	СмВП	СмСрНП	А	Кгбр	Н		
	хектари																	
1. Гори от бял бор	-	-	299.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	299.5	1.1
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	299.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	299.5	1.1
2. Гори от черен бор	-	-	768.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	768.5	2.9
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	768.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	768.5	2.9
3. Гори от смърч	-	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	0.0
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	-	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	0.0
9. Култури от чужди иглолистни видове	-	-	6.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.9	0.0
11. Термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6	0.0
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6	0.0
12. Гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	0.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7	0.0
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	0.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7	0.0
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	-	-	-	-	-	47.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47.0	0.2
13.1 – Ест. семенни смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	20.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.5	0.1
13.2 - Култури от дъбове	-	-	-	-	-	-	26.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.5	0.1
15. Гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	431.7	-	-	-	-	-	432.7	1.6
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	431.7	-	-	-	-	-	432.7	1.6
16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160.0	0.6
16.1 - Естествени крайречни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	135.7	0.5
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.3	0.1
20. Гори от липи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.5	0.0
20.1 - Естествени липови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.7	0.0
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	0.0
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3	0.0
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3	0.0
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	-	-	-	-	-	11.1	0.0
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	607.5	-	-	-	-	-	607.5	2.3
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1632.0	-	-	-	-	-	1632.0	6.1
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.9	-	-	-	-	-	31.9	0.1
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	0.0
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	-	-	-	-	-	0.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3	0.0

24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	213.3	-	115.9	329.2	1.2
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		170.1	36.5	206.6	0.8
27. Орехови култури	-	-	-	-	-	-	14.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.0	0.1
ВСИЧКО	-	-	1076.1	-	-	-	229.4	-	-	-	-	2714.5	-	213.3	170.1	152.4	4555.8	16.9
ОБЩО	553.0	366.7	4288.5	2291.1	311.2	464.4	954.9	155.1	2628.4	153.4	11559.7	228.3	522.9	558.6	1655.5	152.4	26844.1	100.0

5.3. Таксационни данни по видове гори за ИТ

Разпределението на залесената площ и дървесният запас по видове гори и средни таксационни показатели за инвентаризирани територии е дадено в таблица № 27.

Таблица № 27

Разпределение на залесената площ и дървесния запас по видове гори и средни таксационни показатели – **общо за стопанството**

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							без клони	с клони	без клони	с клони
			години		куб.м	куб.м	куб.м	куб.м				
1.1 - Ест. гори от бял бор	109.7	0.4	100	IV (3.7)	0.54	168	2.16	237	18415	21460	170	170
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	378.8	1.4	47	IV (3.6)	0.82	226	4.71	1783	85465	104330	190	220
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	1600.7	6.0	47	IV (3.7)	0.75	188	3.89	6229	300355	363675	20	25
2.1 - Ест. гори от черен бор	17.7	0.1	75	IV (4.4)	0.39	108	1.98	35	1910	2290	-	-
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	381.2	1.4	54	IV (3.6)	0.78	248	4.63	1765	94360	113210	55	60
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	2588.4	9.6	47	IV (3.8)	0.75	195	4.01	10384	503435	609810	170	190
3.1 - Ест. гори от смърч	0.2	-	70	II (2.0)	0.90	450	5.00	1	90	110	-	-
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	22.3	0.1	47	I (1.0)	0.82	294	6.32	141	6565	8205	-	-
4.1 - Ест. гори от обикновена ела	34.7	0.1	114	II (2.3)	0.55	441	4.99	173	15305	17940	-	-
4.2 - Култури от об. ела в естеств.а зона на разпростр.	10.9	-	56	I (1.1)	0.83	273	4.86	53	2980	3650	-	-
4.3 - Култури от об. ела – извън естеств. зона на разпростр.	0.5	-	40	I (1.0)	0.60	180	4.00	2	90	120	5	10
9 - Култури от чужди иглолистни видове	63.1	0.2	25	IV (3.5)	0.71	110	3.65	230	6935	9130	-	-
11.1 - Семенни термофилни букови гори	2604.5	9.7	109	II (2.0)	0.71	352	3.75	9755	916960	1046945	705	810
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	347.4	1.3	96	IV (4.3)	0.69	202	2.14	745	70055	81225	5	5
13.1 - Ест. семенни смесени дъбови гори	63.9	0.2	91	IV (4.1)	0.59	122	2.11	135	7805	9035	-	-
13.2 - Култури от дъбове	302.6	1.1	22	IV (3.7)	0.58	33	1.38	417	10080	13240	5	5
15.1 - Ест. гори от космат дъб	709.8	2.6	47	V (4.9)	0.60	48	1.11	785	33935	37440	-	-
16.1 - Ест. крайречни гори	478.4	1.8	22	III (3.0)	0.59	54	2.52	1205	25655	28210	1940	2245
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	155.7	0.6	16	II (2.4)	0.70	161	11.40	1775	25015	28965	15	15
18.1 - Ест. гори от об. кестен	1.9	-	70	II (2.0)	0.60	221	3.16	6	420	490	-	-
18.2 – Кест. култури	1.2	-	70	II (2.0)	0.63	267	5.00	6	320	400	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	6.0	-	90	III (3.0)	0.70	218	2.50	15	1310	1480	-	-
20.1 - Ест. липови гори	73.1	0.3	71	IV (3.7)	0.70	164	2.65	194	11985	13575	5	10

20.2 - Култури от липа	73.2	0.3	27	V (4.9)	0.53	57	1.49	109	4160	4750	-	-
21 - Смесени широколистни гори (плюс, яв, лп) - естеств.	5.1	-	20	III (3.0)	0.90	67	3.33	17	340	380	-	-
22.1 - Ест. гори от бреза	7.3	-	20	IV (4.0)	0.80	62	3.15	23	450	580	-	-
22.2 - Култури от бреза	21.2	0.1	38	III (2.9)	0.68	129	3.21	68	2725	3255	10	15
23.1 - Изд. термофилни букови гори	3068.7	11.4	77	I (1.4)	0.75	220	2.97	9119	674110	783060	560	635
23.3 - Изд. гори от зимен дъб	6888.6	25.8	61	IV (4.2)	0.66	99	1.66	11444	679950	761300	575	630
23.4 - Изд. смесени дъбови гори	4260.4	15.9	48	V (4.7)	0.63	63	1.35	5752	269000	297050	700	765
23.5 - Изд. церови гори	65.4	0.2	64	IV (3.5)	0.62	97	1.61	105	6315	6915	35	35
23.6 - Изд. гори от обикновен габър	47.5	0.2	66	III (2.9)	0.76	149	2.27	108	7070	8305	-	-
23.7 - Ест. гори от трепетлика	18.4	0.1	46	II (1.8)	0.85	178	3.70	68	3270	3765	-	-
24 - Гори от акация	674.5	2.5	22	IV (4.3)	0.71	42	2.11	1420	28590	30090	195	215
25 - Гори от келяв габър	1692.0	6.3	53	IV (4.4)	0.65	28	0.53	892	46975	52490	230	250
26 - Гори от воден габър	53.3	0.2	60	IV (3.8)	0.73	111	1.95	104	5915	7025	-	-
27 - Орехови култури	15.8	0.1	46	V (4.8)	0.46	44	0.95	15	690	855	-	-
ОБЩО	26844.1	100.0	60	IV (3.6)	0.68	144	2.43	65313	3869005	4474755	5590	6310

Най - разпространените видове гора в ТП ДГС „Пазарджик“ изразена в % от залесената им площ са:

Вид гора	%
23.3 - Изд. гори от зимен дъб	25.8
23.4 - Изд. смесени дъбови гори	15.9
23.1 - Изд. термофилни букови гори	11.4
11.1 - Семенни термофилни букови гори	9.7
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	9.6
25 - Гори от келяв габър	6.3
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	6.0
15.1 - Ест. гори от космат дъб	2.6
24 - Гори от акация	2.5
16.1 - Ест. крайречни гори	1.8
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	1.4
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	1.4
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	1.3
13.2 - Култури от дъбове	1.1
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	0.6

и други с незначително участие.

Ръководител проект:.....
/инж.Ал.Атанасов/